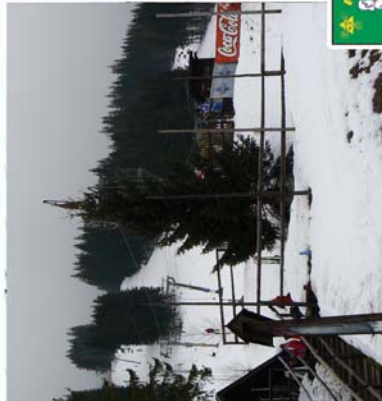

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE
2008 - 2017

VYŠNÁ BOCA
2008

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VYŠNÁ BOCA

Samosprávny kraj:	Žilinský
Okres:	Liptovský Mikuláš
Región:	Liptov
Adresa:	Obecný úrad Vyšná Boca 50 032 34 Malužiná
Tel:	044 / 529 12 49
Fax:	044 / 529 12 49
Email:	vboca@stonline.sk
Web:	www.boca.sk
IČO:	315907
Počet obyvateľov:	106
Rozloha:	2059 ha
Prvá písomná zmienka:	v roku 1470

Programovacie obdobie 2008 – 2017

2008

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica
scarabeo@scarabeo.sk
www.scarabeo.sk
0907 349 224

0 OBSAH

1 ÚVOD.....	6
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	11
2.1 HISTÓRIA OBCE	11
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	12
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	21
2.4 DOPRAVA	25
2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	26
2.6 OBYVATEĽSTVO.....	34
2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	37
2.8 BÝVANIE	39
2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY.....	40
2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	41
2.11 SOCIÁLNA SFÉRA	41
2.12 ZDRAVOTNÍCTVO	41
2.13 ŠPORT.	41
2.14 KULTÚRA.....	42
2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA	43
2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	45
2.17 CESTOVNÝ RUCH	46
2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2002– 2006	48
2.19 SAMOSPRÁVA.....	49
3 VÍZIA OBCE VYŠNÁ BOCA.....	51
4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE.....	55
5 SWOT ANALÝZY.....	56
5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	57
5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	57
5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	59
5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	60
5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	61
5.6 KULTÚRA	62
5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION	62
5.8 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VYŠNÁ BOCA.....	63
6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA.....	68
6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	69
6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	70
6.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	72
6.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	73
6.5 INFORMATIZÁCIA OBCE	74
6.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	75
6.7 KULTÚRA.....	76
6.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS.....	77
7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY.....	78
7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	78
7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	80
7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	82
7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	84

7.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	87
7.7 KULTÚRA.....	88
7.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS.....	89
8 AKČNÝ PLÁN.....	90
8.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	91
8.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	95
8.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	100
8.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	105
8.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	109
8.7 KULTÚRA.....	112
8.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS.....	114
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU.....	117
9.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	117
9.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	119
9.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	121
9.4 INFORMATIZÁCIA OBCE	123
9.5 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	124
9.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT	125
9.7 KULTÚRA.....	127
9.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS.....	128
10 ZABEZPEČENIE PHSR.....	130
10.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR.....	130
10.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	131
11 MONITOROVANIE PHSR.....	131
11.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR	131
11.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR.....	132
12 ZÁVER.....	133
13 POUŽITÁ LITERATÚRA.....	134

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca“ s výhľadom do roku 2017 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Vyšná Boca, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 503/2001 Z. z. VZNP o podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Vyšná Boca je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predstupových a štrukturálnych fondov).

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe :

- Národného strategického referenčného rámeca 2007 - 2013.
- Národného plánu regionálneho rozvoja, ktorý je základný strednodobý strategicko – plánovací dokument na rozvoj regiónov vypracovaný spravidla na päť až sedem rokov. Jeho súčasťou je Regionálny operačný program regiónu NUTS III Žilinského kraja a NUTS II Slovensko – Stred.
- Regionálneho operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek. Regionálny operačný program vypracúvajú samosprávne kraje vo vzájomnej spolupráci v rámci regiónu na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek (NUTS II).
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja / Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja (NSTUR/APTUR) – ROP prostredníctvom zvyšovania kvality života v regiónoch (posilňovanie inovačných a kohéznych pólov rastu) podporuje polycentrický celoplošný rozvoj územia SR, čím zoslabuje procesy vedúce k trvalo neudržateľnej koncentrácii obyvateľstva do malého počtu centier,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) – rozhodujúci východiskový dokument vo väzbe na ROP, definuje štruktúru osídlenia SR a hierarchiu jeho centier a ťažiskových priestorov, ktoré sú východiskom pre špecifikáciu inovačných a kohéznych pólov rastu NSRR

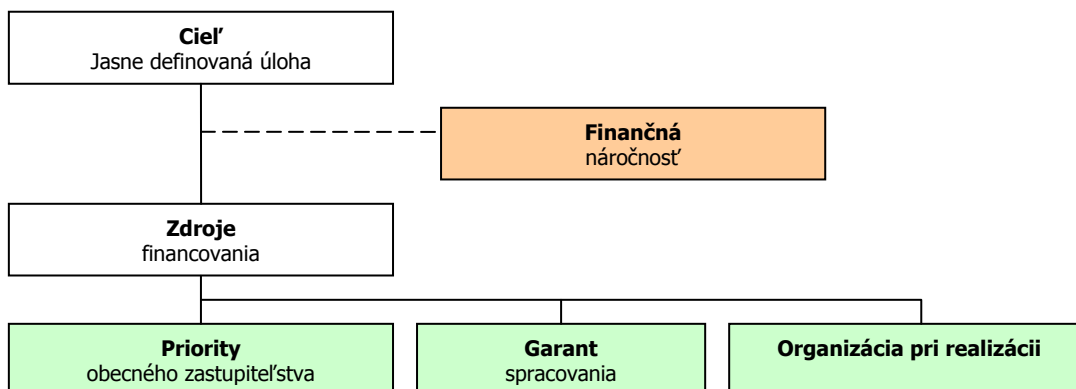
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“
- Lisabonská stratégia/Národný plán rozvoja (LS/NPR) – ROP prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti/atraktivity regiónov podporou rozvoja regionálnej infraštruktúry v póloch rastu - podrobnejšie je tento súlad popísaný na národnej úrovni v rámci prílohy NSRR 7.2.3,

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Vyšná Boca. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 503/2001 Z. z. sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Združenie obcí, ktorého je obec členom, nedisponuje spoločným mikroregionálnym fondom, z ktorého by sa mohli financovať rozvojové aktivity, preto zostavenie finančného plánu realizácie programu momentálne nie je relevantné. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Žilinský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy

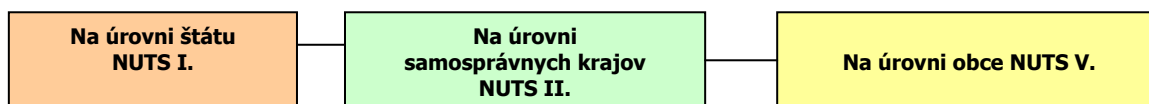

EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistiť finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci skráteného programovacieho obdobia 2004 - 2006 a programovacieho obdobia 2007 - 2013.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Sústava priorít NSRR 2007 - 2013

Ciele a opatrenia PHSR Vyšná Boca boli stanovené aj v súlade so sústavou priorít NSRR 2007 - 2013

Tab. 0A Sústava priorít NSRR pre cieľ Konvergencia		
Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF
	1.3 Dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
	2.5 Modernizácia zdravotníctva	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF
4. Technická pomoc (horizontálna)		ERDF

Tab. 0B Sústava priorít NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť		
Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF

	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF

Tab. 0C Horizontálne priority NSRR

A. marginalizované rómske komunity
B. rovnosť príležitostí
C. trvalo udržateľný rozvoj
D. informačná spoločnosť

Zoznam operačných programov NSRR

Priority NSRR sa budú implementovať cez nasledujúcich **11 operačných programov** v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- **šesť operačných programov v rámci cieľa Konvergencia**, z toho:
 - štyri operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo)
 - dva operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja¹ (OP Doprava a OP Životné prostredie)
- **tri operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)
- **jeden Operačný program Technická pomoc** v rámci cieľa Konvergencia pokrývajúci *horizontálne aktivity*, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít); aktivity finančného riadenia, ktoré zabezpečuje certifikačný orgán a aktivity súvisiace s overovaním riadiacich a kontrolných systémov, vydávaním vyhlásení o ukončení pomoci a kontrolou vzorkových operácií, ktoré zabezpečuje orgán auditu. Komplementárne bude v rámci každého operačného programu vyčlenená finančná alokácia na technickú pomoc vzťahujúcu sa na *špecifické aktivity* príslušného riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom;
- **jeden operačný program** spolufinancovaný z ERDF **v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** pre Bratislavský kraj.

Tab. 0D Zoznam operačných programov

	Operačný program	RO	SO/RO prvej úrovne	fond
1.	Regionálny operačný program	MVRR SR	regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3	ERDF
2.	Životné prostredie	MŽP SR	-	ERDF, KF
3.	Doprava	MDPT SR	-	ERDF, KF
4.	Informatizácia spoločnosti	ÚV SR	-	ERDF
5.	Výskum a vývoj ²	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ	ERDF
6.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR	-	ERDF
7.	Zdravotníctvo	MZ SR	-	ERDF
8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia ³	MPSVR SR	implementačná agentúra pre sociálnu politiku	ESF
9.	Vzdelávanie ⁴	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ, MZ SR	ESF
10.	Technická pomoc	MVRR SR	-	ERDF

¹ pričom prioritné osi spolufinancované z ERDF sa vzťahujú na celú SR okrem Bratislavského kraja a prioritné osi spolufinancované z KF sa vzťahujú na celú SR vrátane Bratislavského kraja

² v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

³ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

⁴ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

11.	Bratislavský kraj	MVRR SR	-	ERDF
-----	-------------------	---------	---	------

PHSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Hlavný dokument:

1. *Úvod* - charakterizuje PHSR a proces jeho tvorby
2. *Základná charakteristika obce* - obsahuje najdôležitejšie charakteristické údaje podľa jednotlivých oblastí života obce.
3. *Vízia obce* - obsahuje stručnú charakteristiku prioritných cieľov rozvoja obce.
4. *Prioritné rozvojové oblasti obce* - obsahuje prioritné oblasti rozvoja obce na základe všeobecného konsenzu.
5. *SWOT analýzy* - obsahuje hodnotenie jednotlivých prioritných oblastí obce z hľadiska jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, poukazujúc na disparity – rozdielnosti medzi stávajúcim využitím a potenciálom rozvoja.
6. *Strategické ciele rozvoja* - definuje strategický zámer, jednotlivé strategické ciele rozvoja podľa prioritných rozvojových oblastí a opatrenia na ich zabezpečenie.
7. *Merateľné indikátory* - monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.
8. *Akčný plán* - je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram.
9. *Finančný plán programu* - predstavuje predpokladaný plán realizácie programu s indikatívne stanovenými výškami rozpočtu.
10. *Zabezpečenie PHSR* - predstavuje definovanie finančných zdrojov, ktoré budú použité na realizáciu programu, ako aj stanovenie administratívnych kapacít, ktoré by mali realizáciu programu hodnotiť, program aktualizovať, atď..
11. *Monitorovanie PHSR* - definuje subjekty poverené monitorovaním programu.
12. *Záver* - stručné zhodnotenie dokumentu, ktorý je otvoreným materiálom, pravidelne ročne vyhodnocovaným a aktualizovaným.

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Vyšná Boca súčasťou okresu Liptovský Mikuláš a Vyššieho územného celku Žilina.

Tab. 0 Základná charakteristika obce Vyšná Boca	
Kód obce	511188
Názov okresu	Liptovský Mikuláš
Názov kraja	Žilinský
Štatút obce	obec
PŠČ	032 34
Telefónne smerové číslo	044
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1850
Nadmorská výška obce - mesta v m	953
Celková výmera územia obce [m ²]	20 591 386
Hustota obyvateľstva na km ²	5
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška obce je 953 m.n.m. a radí sa k vysoko položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 20,59 mil. m². Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k extrémne slabo zaľudneným obciam.

2.1 HISTÓRIA OBCE

Vznik obce súvisí s baníckou činnosťou na Liptove, konkrétne v Bocianskej doline. Pramenný materiál o hornoliptovskom baníctve je skromný. Sú to 2 listiny, ktoré sa však dotýkajú priamo Boce:

- Banské privilegium kráľa Ladislava IV. z roku 1285 pre Bohumíra z Liptovského Jána (Wenzel CADIX. 553)
- Listina hybianskeho richtára Kristiána z r. 1342 o dolovaní jeho spoluobčanov v Boci na majetku potomkov Bohumíra z Liptovského Jána.

Comes Bohumír dostal v r. 1285 banské privilegium na dolovanie a ryžovanie zlata v Bociach od kráľa Ladislava IV., pričom dobrovoľne odstúpil kráľovi pravú časť Bockej doliny aj s lesmi. Túto možnosť nepriamo potvrdzuje i listina Spišskej kapituly z r. 1299.

Osídľovanie ľavého brehu Váhu sa dialo dvoma prúdmi hore tokom Váhu a nezávisle od pravého, hore dolinou Bocianky. Prvý prúd bol pokračovaním roľníckeho a pastierskeho osídľovania. Druhý prúd osídlenia podmienilo rudné bohatstvo údolia Bocianky. Prvá banícka osada sa rozprestierala v doline dnes nazývanej Starobocká (Stará Boca), na území zemanov z Lipt. Jána. Osada ešte nemala trvalý charakter. O tom, že v 14. storočí v Bockom údolí nebola nijaká trvalá osada, svedčí sťažnosť hybského richtára Kristiána z r. 1342, kde sú uvedené veľmi zlé sociálne podmienky baníkov, ktorí pracovali pre zemanov z Liptovského Jána.

V druhej polovici 16. storočia rozširujú sa bane v Bockom údolí a sťahujú sa sem baníci a banskí podnikatelia z Banskej Bystrice, Ľubietovej, zo Spiša i Liptova. Baníci, ktorí sa usadili na ľavom brehu Bocianky, teda na majetkoch Svätajánskych, dali základ osady Boce Svätajánskej (dnešná Nižná a Stredná Boca).

Pristaňovalci, ktorí sa usadili na pravom brehu Bocianky, teda na pôde kráľovskej, založili Bocu Kráľovskú (dnešná Vyšná Boca). Kráľovská Boca bola závislá od bansko-bystrických úradov. Kráľovská t.j. Vyšná Boca sa spomína už ako Kráľovské banícke mestečko od r. 1551.

V r. 1552 tu sídlil Liptovský banský úrad. V 70-tych rokoch 16. storočia dala komora postaviť v Kráľovskej Boci kostol, ktorý slúžil zväčša nemeckému osadenstvu tohto mestečka.

V r.1773 sa spomína ako výsadné mestečko. O sto rokov neskôr má už cca 100 domov. V jej chotári sa dolovalo zlato, železo, striebro a meď. Po zániku ťažby na konci 19. storočia význam obce upadol. Z baníckeho obdobia sa zachovala tradičná architektúra - banícke domy, ktoré sú v súčasnosti

prerobené na rekreačné chalupy. Najzachovalejší banícky dom bol zrenovovaný a slúži muzeálnemu účelu.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Vymedzenie územia, geografická poloha

Chotár obce Vyšná Boca sa rozprestiera v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry. Obec Vyšná Boca leží na nive potoka Boca. Povrch katastrálneho územia, tvorí horská časť masívu Čertovice. Na severe susedí kataster obce Vyšná Boca s katastrom obce Nižná Boca. Západnou časťou katastra obce prechádza cesta II triedy č. 72.

Obec Vyšná Boca sa nachádza v Bockej doline na území Nízkotatranského národného parku a v jeho ochrannom pásme, 18 km na juhovýchod od Liptovského Hrádku. Okresné sídlo je mesto Liptovský Mikuláš, vzdialené cca 28 km. Celé riešené územie je vymedzené katastrálnymi hranicami sídla Vyšná Boca, vymedzené územie má rozlohu 2059 ha. Územie hraničí s katastrálnymi hranicami obcí Nižná Boca, Liptovský Ján, Jarabá, Bacúch, Polomka a Brezno.

Južná hranica katastrálneho územia obce je hranicou okresu Liptovský Mikuláš a okresu Brezno, a zároveň aj hranicou Žilinského a Banskobystrického kraja.

Riešené územie sídla je vymedzené jeho katastrálnou hranicou. Intravilán sídla bol komisionálne ohraničený k 1.9.1990.

Obec je súčasťou mikroregiónu Ramža, ktorý tvorí päť obcí, štyri na liptovskej strane (Kráľova Lehota, Malužiná, Nižná Boca, Vyšná Boca) a jedna – Bacúch v okrese Brezno. Katastrálne územia obcí (Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná, Kráľova Lehota) vytvárajú krajinný celok, charakteristický svojím prírodným prostredím. Urbanistickou osou riešeného územia je tok Bocianky a cesta I/72, ktorá je spojniciou Liptova s Pohroním. Územné vzťahy je nutné posudzovať v dvoch smeroch :

- Nižná Boca – smer Lipt.Hrádok, Liptovský Mikuláš
- Čertovica – smer Bacúch, okres Brezno

Geografické pomery

Obec sa nachádza v ochrannom pásme Nízkych Tatier, orograficky patrí do subprovincie vnútorné Západné Karpaty, do oblasti Fatransko-tatranskej. Hydrogeologicky patrí k povodiam rieky Čierny Váh. Najvyšším vrchom je Veľký Bok - 1727 m n. m., najnižšie miesto je v koryte potoka Boca - asi 951 m n. m.

Geomorfologické pomery a geologická stavba

Podľa regionálne-geomorfologického členenia Slovenska patrí katastrálne územie Vyšná Boca do geomorfologického celku Nízke Tatry. Západná polovica je súčasťou geomorfologického podcelku Dumbierske Tatry, východná patrí do podcelku Kráľovoholské Tatry. Práve Bocianska dolina a sedlo Čertovice (1238 m.n.m.) je hranicou medzi obidvoma podcelkami. Približne polovica katastrálneho územia patrí do vlastného územia Národného parku Nízke Tatry (NAPANT), kde platí tretí stupeň ochrany. Ostatná časť je súčasťou ochranného pásma, kde platí druhý stupeň ochrany.

Nízke Tatry ako geomorfologicky jednotný celok z hľadiska geologickej stavby patria k dvom odlišným pásmam centrálnych Západných Karpát. Západná d'umbierska časť patrí k pásmu jadrových pohorí, východná kráľovoholská časť k veporskému pásmu. Rozhranie medzi týmito dvoma geotektonickými celkami sleduje priebeh tzv. čertovickej línie, pozdĺž ktorej bolo veporské pásmo nasunuté na pásmo jadrových pohorí pri kriedových horotvorných pohyboch.

V d'umbierskej časti kryštallické jadro pozostáva z najodolnejších prvohorných vyvretých a premenených hornín, ktorými sú rozličné typy granitov, granodioritov (žuly d'umbierskeho a prašivského typu), migmatity, ruly, svory, fylity a amfibolity. Uvedené typy hornín budujú predovšetkým hrebeňovú a južnú časť pohoria. Obalové série sú tvorené prevažne druhohornými usadenými horninami, ako sú vápence, dolomity, slieňovce. Ich rozloženie je asymetrické. Druhohorné sedimenty sú v oveľa menšej miere zastúpené v južnej časti pohoria, omnoho viac ich

je na severe. Na obalovú jednotku bol nasunutý tzv. krížňanský príkrov, dnes zachovaný najmä v západnej a severozápadnej časti Nízkych Tatier na styku s Veľkou Fatrou (masív Zvolena, Kozieho chrbátu, údolia Lúžňanky a Revúcej). V jeho vrstvách sú hojnejšie zastúpené kriedové, mäkkšie, voči zvetrávaniu a erózii menej odolné slienité horniny (slienité vápence a bridlice). Vďaka tomu je tu reliéf nižší a hladšie modelovaný. Odolnejšie tmavé guttensteinské vápence a dolomity triasového veku tohto príkrovu zasahujú v pásme od Revúckej doliny cez Salatín až do oblasti Demänovskej doliny. Na krížňanskom príkrove v oblasti od Iľanovskej doliny cez Krakovu hoľu, Poludnicu a Ohnište po Jánsku dolinu spočívajú vápence a dolomity chočského príkrovu, v ktorých sa vytvoril silne členitý reliéf. V uvedených horninách sa najmä v oblasti Demänovskej a Jánskej doliny vďaka intenzívnemu skrasovateniu vytvorili naše najrozsiahlejšie jaskynné systémy a najhlbšie priepasti. Na juhozápadnej strane Nízkych Tatier sú iba menšie ostrovy druhohorných hornín medzi Moštenicou a Mýtom pod Dumbierom, alebo v okolí Kozích chrbtov pri Chate M.R.Štefánika.

Geomorfológia obce

V Starohorských vrchoch na západnom okraji Národného parku Nízke Tatry vystupuje kryštallické jadro na povrch v mnohých malých ostrovoch. Toto kryštalinikum väčšina odborníkov pokladá za zvyšky podložia sedimentov krížňanského príkrovu. Je prekryté prvohornými permskými kontinentálnymi sedimentami (zlepence, pieskovce, piesčité bridlice). V minulosti boli tieto sedimenty, ale i kryštalinikum, bohaté na rudy (najmä medenú), ktoré sa ťažili v oblasti Starých Hôr a Španej Doliny. Menšie rudné ložiská sa vytvorili aj pozdĺž zlomov kryštallického jadra pri horotvorných pohyboch (zlato na Magurke, antimonit v Krížskej doline, siderit v okolí Boce).

Liptovskú kotlinu, ktorá sčasti tiež patrí do Národného parku Nízke Tatry, vyplňajú mohutné flyšové, pieskovcovo-ílovcové súvrstvia treťohorného veku. Zvolenská kotlina a Horehronské podolie majú pestrú geologickú stavbu. Popri druhohorných vápencoch, dolomitoch a slieňovcoch sa zachovali zvyšky treťohorných sedimentov, málo spevnené štrky, piesky a íly.

V kráľovohol'skej časti Nízkych Tatier, ktorá patrí k veporskému pásnu centrálnych Západných Karpát, hlavný hrebeň a južné svahy takisto budujú najmä vyvreté a premenené horniny. Metamorfované horniny (fylity, svory, ruly a pararuly) na rozdiel od d'umbierskej časti prevládajú. Úpätie v Horehronskom podolí vyplňajú treťohorné sedimenty, lokálne pri Heľpe a Šumiaci sem z Muránskej planiny zasahujú aj druhohorné sedimenty (vápence a dolomity). Severná strana pohoria má značne komplikovanú stavbu. Vo zvrásnených súvrstviach sedimentárnych hornín, skláňajúcich

sa na sever do Liptovskej kotliny, možno odlíšiť samostatnú obalovú jednotku, podľa miesta hlavného výskytu nazývanú aj séria Veľkého Boku. Je tvorená kompletným vrstevným sledom od spodného triasu (bridlice, kremence, vápence a dolomity, sliene, slienité vápence). Na obalovej sérii leží vo východnej časti chočský príkrov. Jeho najspodnejšou jednotkou je pre opisované územie typická tzv. melafýrová séria, ktorá obsahuje rôzne mladoprvhorné a spodnotriasové sedimentárne horniny, v ktorých sa nachádzajú tzv. melafýry - sopečné horniny bazaltového zloženia. Stredný a vrchný trias chočského príkrovu zastupuje tzv. čiernovážska séria s prevahou dolomitov. Nachádza sa južnejšie, v páse medzi Bocou a Malužinou až ku Hranovnici. Bielovážska séria chočského príkrovu okrem vápencov obsahuje aj rohovce, pieskovce a sliene a nachádza sa severnejšie, od spojnice Malužiná - Svarín. Na východný okraj Nízkych Tatier v okolí Pustého Poľa zasahujú vápencovo-dolomitické súvrstvia silického príkrovu, tvoriace oblasť Slovenského raja a neďalekej Muránskej planiny.

Pôdne pomery

Geologické substráty sú na tomto území priaznivé, najmä ak ich posudzujeme z hľadiska pôd, ktoré na nich vznikli. Priestorová diferenciácia pôd katastrálneho územia v okolí obce Vyšná Boca je výsledkom vzájomného pôsobenia pôdotvorných hornín, foriem reliéfu a podzemnej vody.

Pôdy sa vytvorili na zvetralinách rozličných hornín. Okrem toho s nadmorskou výškou sa menia činitele, ktoré spolu pôsobia pri vzniku pôdy. V pohoriach sa výrazne odlišujú pôdy na výslnných južných svahoch sú vlhké a humózne. Výnimku tvoria pôdy nivné, ktoré sa vyskytujú pozdĺž vodných tokov. Vlastnosti pôdy prevažne určuje geologické podložie, ktoré je karbonátové, tvorené vápencami a dolomitmi. Pre túto oblasť je typická hnedá pôda. Z pôdných typov sa tu vyskytujú hnedozeme a kambizeme (hnedé lesné pôdy). Na sprašových a svahových hlinách vznikli pseudogleje (oglejené pôdy). Vo vyššie a stredne položených oblastiach sa na silikátových horninách nachádzajú aj hnedé lesné pôdy (**kambizeme**). Nad kambizemami do výšky 1800m, kde narastá úhrn zrážok, vznikli podzoly. Najvyššie polohy pohorí, nad hornou hranicou lesa, zaberajú málo úrodné rankre a alpínske mačínové pôdy. Najviac zastúpené sú redziny hnedé. Na území sa nachádzajú hlinito-piesočnaté, piesočnato-hlinité, ílovito-hlinité a hlinité pôdne druhy. Jedná sa o ľahké, stredne ťažké a ťažké pôdy.

Sorpčná schopnosť pôdy

Podľa mechanizmu pútania látok možno v pôde rozlíšiť niekoľko typov sorpcie:

- mechanickú sorpciu, ktorá spočíva v mechanickom zadržiavaní hrubodisperzných častíc v póroch pôdy;
- fyzikálnu (adsorpciu), ktorá je podmienená povrchovými javmi na rozhraní fáz, zapríčiňujúcimi zmeny koncentrácie plynov, kvapalín, elektrolytov i neelektrolytov;
- fyzikálno-chemickú (výmennú) sorpciu, ktorá sa uskutočňuje výmenou iónov medzi pôdnym koloidným komplexom a pôdnym roztokom v ekvivalentných pomeroch;
- chemickú (adsorpciu), ktorej podstatou je nevratné pútanie predovšetkým aniónov, schopných tvoriť málo rozpustné alebo nerozpustné zlúčeniny, ktoré sa po vyzrážaní môžu zadržiavať aj mechanicky;
- bioakumuláciu, ktorá spočíva v prijímaní biogénnych prvkov koreňmi rastlín a mikroorganizmami, vyznačujúcu sa vlastným charakterom selektivity.

Katiónová výmenná schopnosť pôdy

Katiónovú výmennú schopnosť pôdy charakterizuje katiónová výmenná kapacita (CEC, ang. cation exchange capacity). Je to vlastnosť pôdy, ktorá závisí od mineralogického zloženia, disperzity, obsahu humusu a reakcie prostredia. Uvádza sa v miliekvivalentoch výmenných katiónov na 100 gramov suchej pôdy. Pôdy, ktoré majú v sorpčnom komplexe sorbované výhradne bázické a alkalické katióny, označujú sa za sorpčne nasýtené. Pôdy obsahujúce aj vyšší podiel výmenného vodíka a hliníka sa označujú ako nenasýtené. Vysokú katiónovú výmennú kapacitu majú napríklad humínové kyseliny alebo montmorillonit. Veľmi nízku katiónovú výmennú kapacitu má kaolinit.

Najrozšírenejším pôdnym typom v obci sú kambizeme.

Kambizeme

Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov.

Ich humusový A-horizont je v nižších polohách plytký a svetlý, s malým obsahom humusu a často aj na zvetralinách granitov sorpčne nasýtený. Ide o tzv. ochrický Ao-horizont. Vo vyšších, klimaticky extrémnejších nadmorských výškach v ňom narastá obsah surového kyslého humusu a narastá tiež jeho hrúbka, čím sa mení na tzv. umbrický (tmavý, hrubý, sorpčne nenasýtený) Au-horizont. Dominantným diagnostickým horizontom kambizemí je kambický Bv-horizont. Je to metamorfický podpovrchový horizont ktorý vznikol procesom hnednutia (brunifikácie), t.j. oxidického zvetrávania, s fyzikálnou a chemickou premenou prvotných minerálov a tvorbou ílových minerálov, bez ich výraznejšej translokácie. Tento proces dáva horizontu charakteristickú hnedú farbu. Za kambický horizont sa považujú aj iné alterácie pod A-horizontom, napr. zmena farby a štruktúry v dôsledku odvápnenia časti pedonu. Typickým morfológickým znakom kambizemí sú difúzne prechodné horizonty A/B a B/C. Táto vlastnosť si vyžaduje zvýšenú pozornosť najmä pri identifikácii kambizemí nižších polôh ktoré sú celkovo svetlé, s málo kontrastným zafarbením. Kontrastnosť a výraznosť farieb horizontov kambizeme rastie s nadmorskou výškou v dôsledku slabšej mineralizácie a intenzívnejšieho zvetrávania v podmienkach drsnejšej klímy.

Kambizeme sa produkčne a ekologicky uplatňujú v stredných a vyšších nadmorských výškach. Z ekologického hľadiska sú to pôdy cenné pre svoju nezastupiteľnú schopnosť zadržiavať a akumulovať zrážkové vody a tiež pre svoje filtračné vlastnosti. Vzhľadom na ich výskyt v svahovitých polohách sú často erodované a tým aj ohrozujúce povrchové vodné zdroje. Pri znečistení ťažkými kovmi je predpoklad ich vysokého transportu do pestovaných rastlín (vzhľadom na kyslú reakciu týchto pôd).

Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vhodné sú najmä na pestovanie jačmeňa a raže ak ide o elúviá, oblasť flyšových pieskovcov, alebo viate piesky Záhorskej nížiny. Na hlbších svahovitých delúviách a elúviách sa darí lucerne, maku, repke olejnej, cukrovej repe. Kyslé variety hlbších kambizemí vyhovujú zemiakom a konope. Vhodnými plodinami sú aj ľan, šošovica a vika siata. Pšenici a kukurici sa darí len v najteplejších oblastiach ich výskytu, za predpokladu že ide o pôdy dostatočne hlboké (nad 0,6 m) a slabo kamenité.

Hydrologické pomery

Z vodných tokov a plôch sa na mapovanom území nachádza len potok Boca. V centre obce je koryto potoka regulované. Boca je ľavostranný prítok Váhu s dĺžkou 18,5 km. Má snehovo-dažďový režim odtoku.

Pramení v Nízkych Tatrách, v podcelku Ďumbierske Tatry, pod Bocianskym sedlom (1 506,0 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 400 m n. m.

Najprv tečie na východ cez Starobociansku dolinu až k obci **Vyšná Boca**, kde priberá dva pravostranné prítoky spod Čertovice, Kliesňovu a Čertovicu. Preteká obcou, sprava priberá prítok z doliny Podvrch, Grúňový potok a stáča sa na sever. Vytvára dlhú Bociansku dolinu, tečie cez Nižnú Bocu v strednej časti doliny, z ľavej strany priberá Chopcovicu a ďalej tečie priamo na sever.

Pri vyústení susednej Malužinskej doliny priberá Malužinú sprava a oblúkom sa stáča na severozápad. Potom tečie cez obec Malužiná a zľava priberá Svidovský potok. Ďalej už tečie viacmenej na sever, pri horárni Michalovo priberá ľavostranný Michalovský potok a vstupuje do Liptovskej kotliny. Tu preteká popri osade Šmýkanec a na katastrálnom území obce Kráľova Lehota, pri osade Červený Kút, sa v nadmorskej výške cca 658 m n. m. vlieva do Váhu.

Celá oblasť Nízkych Tatier patrí k významným zdrojom vody na Slovensku. Všetky bystriny, potoky a riečky stekajú do dvoch hlavných tokov. Južné svahy odvodňuje Hron, severné Váh a jeho zdrojníca **Čierny Váh**. Iba malú časť na východných svahoch Kráľovej hole odvodňuje Hnilec.

Z dôvodu ochrany vody ako cennej a nenahraditeľnej tekutiny je veľká časť Nízkych Tatier vyhlásená za chránenú vodohospodársku oblasť. Podstatou tohoto kroku bolo zabezpečenie kvality vody aj pri ekonomickom využívaní územia. Veď na tomto území je viacero významných vodných zdrojov pitnej vody. K najdôležitejším patria vyvieracky v oblasti Jelenec - Donovaly určené pre Zvolenskú kotlinu, v závere Bystrej doliny pre Brezno s okolím, v Demänovskej doline pre oblasť Liptova, v okolí Liptovskej Tepličky pre oblasť Popradu.

V oblasti hlbokých geologických zlomov po obvode pohoria vyviera rad významných minerálnych prameňov. Pri najvýznamnejších z nich v Korytnici a v Liptovskom Jáne sú (alebo v minulosti boli) zriadené aj kúpele. Ďalšie známe využívané pramene sú pri Moštenici, Hiadli, Jasení, Mýte pod Ďumbierom, Jarabej, Beňuši, Bacúchu, Liptovskej Lúžnej, Ludrovej, Liptovskej Štiavnici, Liptovských Sliačoch, Vyšnej Boci a Malužinej.

Vďaka štvrtohornému zaľadneniu masívu Nízkych Tatier sa tu zachovalo niekoľko plies. Svojou veľkosťou sa s tatranskými plesami nedajú porovnať, iba najväčšie Vrbické pleso s rozlohou 0,68 ha nachádzajúce sa v závere Demänovskej doliny pod severnými svahmi Chopku má "tatranský" charakter. Ostatné sú malé, niektoré počas suchého obdobia dokonca úplne zmiznú. Celý rok voda ostáva v dvoch plesách v Bystrej doline a v Litvorovom plese v Ludárovej doline. V Lukovom plese severne od Chopku, v plese severne od Krížskeho sedla, v plese severne od Chabenca a v Latiborskom pliesku je maximálne množstvo vody v jari po roztopení snehu, koncom leta zvyčajne vysychajú.

Klimatické pomery

Na území vzhľadom ku vysokému výškovému rozdielu medzi najvyššie a najnižšie položeným bodom možno rozlíšiť až 5 klimatickogeografických typov. Horské polohy približne nad 1500 m n.m. majú veľmi studenú horskú klímu s priemernými teplotami v januári -7° až -8° C (na hlavnom hrebeni približne -9° C), priemer teplôt v júli tu dosahuje 7° až $11,5^{\circ}$ C. Nižšie položené lesnaté oblasti sa vyznačujú chladnou až studenou klímou, s priemernými januárovými teplotami -5° až -7° C a júlými teplotami $11,5^{\circ}$ až 16° C.

Najvyššie položená meteorologická stanica na Chopku vo výške 2000 m n.m. uvádza priemernú ročnú teplotu vzduchu $-1,2^{\circ}$ C. Kotlinové časti Národného parku charakterizuje mierne suchá až vlhká klíma, s veľkou inverziou teplôt. Priemerné januárové teploty klesajú na $-3,5^{\circ}$ až -6° C, júlóvé vystupujú na $14,5^{\circ}$ až 18° C. Vďaka častým teplotným inverziám (na horách prevláda teplé slnečné počasie, kým v kotlinách sa pod vrstvou hmly, alebo nízkej oblačnosti udržiavajú nízke teploty) býva najvyššia amplitúda teplôt práve v kotlinách, kde v Liptovskom Hrádku bola nameraná extrémne nízka hodnota -38° C a absolútne maximum v Brezne dosiahlo $36,5^{\circ}$ C. Maximálna priemerná ročná teplota vzduchu na území Národného parku je v Banskej Bystrici, a to 8° C.

Množstvo atmosferických zrážok, podobne ako teplotu vzduchu, ovplyvňuje vo všeobecnosti nadmorská výška. Kým v hrebeňových polohách ročný úhrn prevyšuje 1400 mm (na Chopku až 1600 mm), v kotlinách je to menej než 900 mm. Zrážkové pomery závisia tiež od lokalizácie, pretože pri prevládajúcom prúdení vlhkých vzdušných hmôt na Slovensku spadne viac zrážok na náveternej západnej strane pohoria než na záveternej strane v tzv. zrážkovom tieni. Napríklad v Starých Horách ročný úhrn predstavuje približne 1020 mm, kým v Brezne s porovnateľnou nadmorskou polohou asi 720 mm. Podobne viac zrážok spadne v nižšie položenej Banskej Bystrici (360 m n.m.) než v Liptovskej Tepličke (920 m n.m.).

Snehová pokrývka v kotlinách trvá približne 60 dní v roku, v hôľných oblastiach až 130 dní. V zatienených ľadovcových kotloch na severnej strane Ďumbiera sneh pokrýva pôdu až 200 dní a miestami pretrváva aj do polovice júla. Snehová vrstva v kotlinách dosahuje maximálnu priemernú výšku do 20 cm v januári a vo februári, vo vysokohorských polohách podobnú charakteristiku dosahuje vo februári a v marci, a to až 145 cm. Na sledovaných miestach zaznamenali absolútne maximum snehovej pokrývky 295 cm na Kosodrevine. Veľké množstvo snehu vo vysokohorskom teréne je jedným z predpokladov uvoľňovania lavín. V Nízkych Tatrách je zaevidovaných až 654 lavínových dráh, pričom na strmších svahoch s výraznejšie modelovaným glaciálnym reliéfom v západnej dŕmbierskej časti je ich podstatne viac než vo východnej kráľovohol'skej časti.

Námraza je charakteristickým javom predovšetkým vo vysokohorskej oblasti. Tvorí sa prevažne v zimnom období a tvorí sa za hmly na predmetoch vystavených prúdeniu vzduchu. Počas priaznivých atmosferických podmienok môže vzniknúť veľké množstvo týchto tzv. horizontálnych zrážok, ktoré napr. na Chopku dosahujú priemerný ročný úhrn až 2063 kg/m².

Prúdenie vzduchu má vďaka lokálnym tvarom reléfu silne premenlivý smer. V kotlinách orientovaných v smere západ - východ má vietor vo všeobecnosti rovnaký priebeh, v hrebeňových častiach prevažuje severojužné prúdenie, ale časté sú aj vetry od severozápadu a juhozápadu. Najmenej sa uplatňujú juhovýchodné a severovýchodné vetry. S pribúdajúcou nadmorskou výškou sa priemerná rýchlosť vetra zvyšuje, takže na Chopku (2023 m.n.m.) v ročnom priemere dosahuje 9,6 m/s, v Jasnej (1200 m n.m.) iba 1,2 m/s.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Dominujúcim rastlinným spoločenstvom v NP Nízke Tatry je les, ktorý pokrýva asi 70% z celkovej rozlohy. Plošne najrozšírenejšie sú zmiešané lesy s bukom lesným (*Fagus sylvatica*), jedľou bielou (*Abies alba*), smrekom obyčajným (*Picea abies*), javorom horským (*Acer pseudoplatanus*), javorom mliečnym (*Acer platanoides*) a jaseňom štíhlým (*Fraxinus excelsior*), ktoré prevládajú v západnej a južnej časti národného parku. Častými druhmi v nich sú kopytník európsky (*Asarum europaeum*), fialka lesná i Rivinova (*Viola reichenbachiana*, *V. riviniana*), starček vajcovitolistý (*Senecio ovatus*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*).

Bukové lesy rastú v súčasnosti hlavne v juhozápadnej časti územia patriacej orograficky ku Starohorským vrchom. V závislosti od typu podložia v ich bylinnom podraze nájdeme napríklad bodliak sivastý (*Carduus glaucinus*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), ostricu bielu i chlpatú (*Carex alba*, *C. pilosa*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*). V oblasti Donovalov a Kozieho chrbátu hojne pribúdajú ešte aj cesnak medvedí (*Allium ursinum*) a snežienka jarná (*Galanthus nivalis*). Na skalnatejších miestach rastie i chránená drevina tis obyčajný (*Taxus baccata*).

Vo vyšších polohách rastú smrekové lesy. Na nevápenatých horninách v severnej a východnej časti Nízkych Tatier dominujú smrečiny už od úpätia horstva. Z drevín okrem smreka obyčajného (*Picea abies*) je v nenarušených prirodzených porastoch zastúpená ešte jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*). Bylinná vrstva týchto lesov je pomerne chudobná na počet druhov, vidieť v nej napríklad chlpaňu lesnú (*Luzula sylvatica*), soldanelku uhorskú (*Soldanella hungarica*), starček nemecký (*Senecio germanicus*), mačuchu cesnačkovitú (*Adenostyles alliariae*), margarétu okrúhloistú (*Leucanthemum vulgare*).

Veľmi obmedzene, ostrovčekovite, sú v juhozápadnej časti územia prítomné aj teplomilné lesy s hrabom obyčajným (*Carpinus betulus*), dubom zimným (*Quercus petraea*), či dokonca aj s dubom cerovým (*Quercus cerris*). Iba na týchto miestach v ich podraze možno vidieť hviezdnoteč čemerícový (*Hacquetia epipactis*) a na okrajoch lesa kamienku modropurpurovú (*Lithospermum purpureocaeruleum*).

Približne od 1500 m n.m. začínajú porasty kosodreviny, ktoré boli na mnohých miestach v minulosti činnosťou človeka odstránené. Vďaka hustým a vzájomne poprepletaným konárom kosodreviny v tejto zóne môžeme vidieť len málo vzrastom vyšších druhov, najčastejšie sú brusnica čučoriedková i obyčajná (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*) a tráva metluška krivolaká (*Avenella flexuosa*).

Najvyššie polohy Nízkych Tatier zasahujú do alpínskeho pásma, kde na vhodných miestach nachádzame bylinné spoločenstvá sitiny trojklanej (*Juncus trifidus*) odolávajúcej silným vetrom, vrby bylinnej (*Salix herbacea*) vyhládávajúcej dlhodobo zasnežené stanovištia i kríčkovité spoločenstvá brusnice drobnolistej (*Vaccinium gaultherioides*). Spolu s nimi v lete kvitnú hôľnička dvojradová (*Oreochloa disticha*), kostrava nízka (*Festuca supina*), psinček pyrenejský (*Agrostis pyrenaica*), zvonček alpínsky (*Campanula alpina*), starček abrotanolistý karpatský (*Senecio abrotanifolius* subsp. *carpathicus*), jastrabník alpínsky (*Hieracium alpinum*), chlpaňa gaštanová (*Luzula alpinopilosa*). Bohatou a vzácnou vysokohorskou flórou vynikajú najmä ľadovcové kotly - glaciálne kary. Na

skalných bralách a v žľaboch pomedzi ne rastú napríklad prvosienka najmenšia (*Primula minima*), silenka bezbyľová (*Silene acaulis*), všivec praslenatý (*Pedicularis verticillata*), kamzičník chlpatý (*Doronicum styriacum*), lomikameň karpatský (*Saxifraga carpatica*), pochybok nízky (*Androsace chamaejasme*).

Pestré rastlinstvo stretneme aj tam, kde bol les vyrúbaný a nahradený pasienkami, alebo lúkami. Charakter vegetácie na týchto stanovištiach závisí od mnohých faktorov, ale k najdôležitejším patrí spôsob ich využívania (pasenie, kosenie), typ podložia, množstvo vody v pôde a klimatické pomery. Na strmých a suchých miestach s vápnným podložím sa vyvinuli napríklad trávnaté spoločenstvá stoklasu vzpriameného (*Bromus erectus*) a mrvíce peristej (*Brachypodium pinnatum*), v ktorých majú vhodné podmienky aj druhy jagavka konáristá (*Anthericum ramosum*), horčinka väčšia (*Polygala major*), guľôčka bodkovaná (*Globularia punctata*), d'atelinovec bylinný (*Dorycnium herbaceum*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), kavyl' Ivanov (*Stipa joannis*).

Na vlhších pôdach rastie produkčne výkonné lúčne spoločenstvo dominujúceho ovsíku vyvýšeného (*Arrhenatherum elatius*), pasienkové spoločenstvo tomky voňavej (*Anthoxanthum odoratum*) a psinčeka tenučkého (*Agrostis capillaris*), predovšetkým na nevápenatom podloží je časté spoločenstvo psice tuhej (*Nardus stricta*). Okrem spomenutých porastotvorných tráv na miestach nenarušených nevhodnými agrotechnickými zásahmi rastú nevädzovce, nevädzníky, zvončeky, klinčeky, ľalie, horčiky, štrkáče, dúšky, margaréty, iskerníky, horčinky, očianky, kostravy, lipnice, lipkavce, škardy, viaceré druhy zo skupiny vstavačovitých, alebo zavčas jari rozkvitajúci šafran spišský (*Crocus scepusiensis*).

Veľmi vlhké až zamokrené nelesné stanovištia pokrývajú rašeliniskové spoločenstvá ostrice čiernej (*Carex nigra*), ostrice Davallovej (*Carex davalliana*) a páperníka pošvatého (*Eriophorum vaginatum*) s významným zastúpením machorastov, ktoré plnia dôležitú úlohu pri regulácii vodného režimu krajiny. Sú miestom výskytu väčšieho počtu chránených a ohrozených druhov rastlín, napríklad tučnice obyčajnej (*Pinquicula vulgaris*), prvosienky pomúcenej (*Primula farinosa*), všivca močiarného (*Pedicularis palustris*), rosičky okrúhlohlotej (*Drosera rotundifolia*), vstavačovca májového (*Dactylorhiza majalis*), kľukvy močiarnnej (*Oxycoccus palustris*), či nátržnice močiarnnej (*Comarum palustre*).

Na holiach po odstránení časti smrečín a kosodreviny v období valašskej kolonizácie pokrylo rozsiahle plochy nevápenatých častí národného parku spoločenstvo smlzu chĺpkatého (*Calamagrostis villosa*), alebo metlušky krivoľakej (*Avenella flexuosa*). Tieto miesta farebne oživujú len kvety ponikleka bieleho (*Pulsatilla alba*), iskerníka pahorského (*Ranunculus pseudomontanus*), nátržníka zlatého (*Potentilla aurea*), fialky žltej sudetskej (*Viola lutea* subsp. *sudetica*), kuklice horskej (*Oreogonum montanum*), alebo horca bodkovaného (*Gentiana punctata*). Menšie plochy s vápnným podložím obsadili druhovo bohaté spoločenstvá ostrice vřdzelenej (*Carex sempervirens* subsp. *tatrorum*), ostrevky vápnomilnej (*Sesleria varia*) s veternicou narcisokvetou (*Anemone narcissiflora*), ľanom konáristým (*Linum extraaxillare*), klinčekom lesklým (*Dianthus nitidus*).

Veľmi hodnotná a zaujímavá flóra je na vápencových bralách a sutinách. V oblasti Demänovských vrchov a Salatína sú prítomné všetky typické druhy rastlín, ktoré na Slovensku možno vidieť v týchto biotopoch. Horné okraje skál zaberajú presvetlené reliktné porasty borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) s poniklecom slovenským (*Pulsatilla slavica*), ranostajom pošvatým (*Coronilla vaginalis*), dušovkou alpínskou (*Acinos alpinus*). Hlbšie, na skalných rímsach a v štrbinách sa uchyťava spoločenstvo ostrevky vápnomilnej (*Sesleria varia*) s prvosienkou holou (*Primula auricula*), škardou Jacquinovou (*Crepis jacquini*), klinčekom včasným, (*Dianthus praecox*), zvončekom maličkým (*Campanula cochlearifolia*), horcom Clusiovým (*Gentiana clusii*), astrou alpínskou (*Aster alpinus*), pochybkom mliečnym (*Androsace lactea*), tučnicou alpínskou (*Pinquicula alpina*) i plesnivcom alpínskym (*Leontopodium alpinum*). V najvyšších nadmorských výškach tieto stanovištia zaberá vankúšovito-trsovité spoločenstvo ostrice pevnej (*Carex firma*) so sprievodnými druhmi ako napríklad dryádka osemľupienková (*Dryas octopetala*), lomikameň sivý (*Saxifraga caesia*), iskerník alpský (*Ranunculus alpestris*), ostrica skalná (*Carex rupestris*), chudôbka vřdzelená (*Draba aizoides*). Nespevnené sutiny na úpäti brál sa pokúšajú osídliť pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), štiav štítnatý (*Acetosa scutata*), žerušničník piesočný (*Cardaminopsis arenosa*), silenka obyčajná (*Silene vulgaris*). Stabilizované sutiny s väčším množstvom pôdy vyhľadáva napríklad papraďovec kopijovitý

(*Polystichum lonchitis*), jazyk jelení (*Phyllitis scolopendrium*), múrovník lekársky (*Parietaria officinalis*), mesačnica trváca (*Lunaria rediviva*).

V NP Nízke Tatry rastie väčší počet endemitov a reliktov nesmierne významných z odborného pohľadu. Večernica slovenská (*Hesperis slovacica*) a mach ochyrea tatranská (*Ochyraea tatrensis*) okrem Nízkych Tatier nerastú inde na svete, sú to nízkotatranské endemity. Významným endemitom zasahujúcim z Veľkej Fatry do NP Nízke Tatry je aj cyklámen fatranský (*Cyclamen fatrense*). Predpokladaným zvyškom flóry tret'ohôr (tret'ohorný relikť) je zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), zvyškom flóry z obdobia ľadových období (glaciálny relikť) je napr. dryádka osemľupienková (*Dryas octopetala*). Oba vymenované druhy rastú i v Nízkych Tatrách. Rovnako v tomto území možno nájsť aj také rastliny, ktoré sa na Slovensku inde nevyskytujú, prípadne len veľmi vzácne. Patrí k nim kučeravec čiarkovitý (*Cryptogramma crispa*), lomikameň pozmenený (*Saxifraga mutata*), skalienka ležatá (*Loiseleuria procumbens*), alebo jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*).

Živočíšstvo

Fauna bezstavovcov Nízkych Tatier dodnes nebola predmetom systematickejšieho výskumu, avšak už čiastkové výskumy odhalili celý rad faunisticky významných druhov. Mnohé z nich doposiaľ neboli na Slovensku evidované.

Bohato je zastúpený hmyz, z ktorého najviac pútajú pozornosť motýle. Výslnné vápencové bralá obýva ohrozený jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), vzácne sú i viaceré druhy očkánov ako napr. *Erebia pandrose* či *Erebia euryale*.

Z chrobákov tu žijú vzácne druhy svižníkov, fuzáčov, bystrušiek či nosatcov. K najcennejším patrí endemický chrobák subalpínskeho a alpínskeho pásma pohoria behúnik podzemný (*Duvalius microphthalmus*). Vzácny je bežec snežný (*Nebria tatraica*) a bežec (*Deltomerus tatricus*). Ďalší mimoriadne vzácny vysokohorský zástupca z čeľade bystruškovitých je *Leistus rousii*. Cenný je výskyt kriticky ohrozeného fuzáča zemolezového (*Pseudogaurina excellens*).

Z triedy mäkkýšov prevládajú horské druhy. Najhodnotnejšie lokality sa nachádzajú v krasovej časti územia, kde možno nájsť i endemické druhy *Chondrina tatrice* a *Helicigona cingulella*.

Bohatej ríši stavovcov Nízkych Tatier bola venovaná väčšia pozornosť.

Kruhoústnice patria medzi najstaršie nájdené stavovce. V Nízkych Tatrách žijú dva druhy - mihul'a potočná (*Lampetra planeri*) a mihul'a ukrajinská (*Eudontomyzon maria*), oba druhy sú kriticky ohrozené.

Ryby Nízkych Tatier sú viazané na rieky a potoky horského (pstruhového) a podhorského (lipňového) pásma. Medzi najbežnejšie druhy patrí pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), ktorý sa vyskytuje prevažne v horskej a podhorskej zóne. Sprievodným druhom pásma pstruha je hlaváč pásoplutvý (*Cottus poescilopus*). Lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*) je druh typický pre podhorské pásmo.

Všetky tri spomínané druhy rýb patria medzi významné bioindikátory čistoty vôd. Z ostatných druhov rýb žijú v tokoch Nízkych Tatier hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), slíž severný (*Noemacheilus barbatulus*), čerebl'a obyčajná (*Phoxinus phoxinus*), hrúz obyčajný (*Gobio gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec maloústý (*Leuciscus leuciscus*) a podustva severná (*Chondrostoma nasus*). Do tatranských riek prenikli i nepôvodné druhy rýb ako sivoň potočný (*Salvelinus fontinalis*) či pstruh dúhový (*Salmo gairdnerii*).

Z obojživelníkov Nízkych Tatier je najbežnejším druhom skokan hnedý (*Rana temporaria*). Z ďalších druhov je pomerne častá salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*). Na teplejšie lokality lesostepného a stepného charakteru je viazaná ropucha zelená (*Bufo viridis*). Veľmi vzácne sa v území vyskytuje rosnička zelená (*Hyla arborea*). Mloky zastupujú najmä dva druhy - karpatský endemit mlok karpatský (*Triturus montandoni*) i mlok horský (*Triturus alpestris*).

Až do najvyšších hrebeňových polôh Nízkych Tatier vystupuje vretenica severná (*Vipera berus*), medzi typické horské druhy patrí i jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Stredné a nižšie polohy obýva jašterica bystrá (*Lacerta agilis*) a slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). Okrem užovky obojkovej (*Natrix natrix*) bol v Nízkych Tatrách zaznamenaný aj výskyt vzácnej užovky hladkej (*Coronella austriaca*).

Bohato zastúpenou skupinou živočíchov Nízkych Tatier sú vtáky. Svojou zachovalosťou a rozľahlosťou poskytuje územie podmienky pre hniezdenie viacerých vzácných druhov dravcov, lesných sov a spevavcov.

V území hniezdi najvýznamnejšia národná populácia orla skalného (*Aquila chrysaetos*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*) a kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*). Osobitý význam má územie pre lesné kurovité druhy, žije tu najväčšia populácia tetra hlučáňa (*Tetrao urogallus*) a tetra holníaka (*Tetrao tetrix*) na Slovensku.

Z ďalších vzácných druhov v Nízkych Tatrách žije bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikl'avý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) i výr skalný (*Bubo bubo*). Charakteristickými druhmi územia sú labtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*) a vrchárka červenkastá (*Prunella collaris*), ktoré sú typickými bioindikátormi stavu alpínskych ekosystémov. V porastoch kosodreviny hniezdi stehlík čečetavý (*Carduelis flammea*). Jedinečným vtákom skalnatých stien a horských roklín Nízkych Tatier je nenápadný murárik červenokrídly (*Tichodroma muraria*).

Druhovo najpestrejšie sú lesné ekosystémy. V dutinách stromov hniezdia viaceré druhy d'atlov - d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) či žlna sivá (*Picus canus*). Typickými druhmi listnatých a zmiešaných lesov sú: žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), brhlík lesný (*Sitta europea*), holub plúžik (*Columba oenas*) i vzácny muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*) a muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*). Charakteristickými druhmi ihličnatých lesov sú krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), kráľíček zlatohlavý (*Regulus regulus*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*) či sýkorka uhliarka (*Parus ater*). V doline Svarínka v severovýchodnej časti Nízkych Tatier bolo v roku 1994 po prvý krát na Slovensku potvrdené hniezdenie kolibkára zeleného (*Phylloscopus trochiloides*).

Podhorské a horské vlhké lúky Nízkych Tatier sú domovom vzácného chriašťa polného (*Crex crex*) i prhl'aviara červenkastého (*Saxicola rubetra*). V poľnohospodárskej krajine podhoria prežíva čoraz vzácnejšia prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). V otvorenej krajine s dostatkom stromovej a krovinatej zelene hniezdi strakoš sivý (*Lanius excubitor*). Symbolickým vtákom mnohých obcí v podhorí Nízkych Tatier je bocian biely (*Ciconia ciconia*).

V okolí horských riek možno pozorovať vodnára potočného (*Cinclus cinclus*), trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) aj vzácného rybárika riečného (*Alcedo atthis*). Relatívne novým obyvateľom Nízkych Tatier je červenák karmínový (*Carpodacus erythrinus*), ktorý hniezdi v alúviách Hrona a Váhu.

Pre mnohé ďalšie druhy vtáctva sa Nízke Tatry stávajú domovom len na krátky čas počas jarnej a jesennej migrácie. Dnes už len veľmi vzácne môžeme na ťahu pozorovať kulíka vrchovského (*Charadrius morinellus*), ktorého pravdepodobne posledné hniezdenie v oblasti Kráľovej hole sa datuje do roku 1866, aj keď jeho hniezdenie ani v súčasnosti nemožno úplne vylúčiť.

Pre svoju jedinečnosť a pestrosť avifauny bolo územie Nízkych Tatier zaradené medzi 38 navrhovaných chránených vtáčích území Slovenska.

Rozsiahle a pomerne zachovalé lesné spoločenstvá poskytujú prostredie pre život všetkých našich veľkých šeliem - vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) i rys ostrovid (*Lynx lynx*). Medveď hnedý v Nízkych Tatrách dosahuje najväčšiu populačnú hustotu na Slovensku s odhadovanou početnosťou 100 - 150 jedincov.

Z malých šeliem v podhorí prežíva čoraz vzácnejšia mačka divá (*Felis silvestris*). Zachovalé vodné toky sú domovom vydry riečnej (*Lutra lutra*). Región Liptova a Horehronie patrí k najvýznamnejším

jadrovým územia výskytu vydry na Slovensku. V minulosti sa na prítokoch horného Hrona vyskytoval i norok európsky (*Mustela lutreola*), o ktorého výskyte na Slovensku v súčasnosti nemáme žiadne údaje. Jeden z posledných výskytov na našom území je dokladovaný z oblasti Nízkych Tatier na Jasenienskom potoku z roku 1856. Bobor vodný (*Castor fiber*) vyhynul v tejto oblasti pravdepodobne v prvej polovici 19. storočia.

Medzi najznámejšie živočíchy Nízkych Tatier patrí kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*). Súčasná populácia kamzíka v Nízkych Tatrách žije vyše 30 rokov. Je potomstvom 30 jedincov, ktoré boli do tohto územia postupne umelo vypustené z Vysokých a Belianskych Tatier v polovici 70-tych rokov 20. storočia. Pôvodné kamzíky vyhynuli v území vplyvom klimatických zmien v období stredného holocénu. Reštitúcia bola úspešná a v súčasnosti v Nízkych Tatrách prežíva 95 až 100 jedincov.

Typickým obyvateľom alpínskeho pásma je svišť vrchovský (*Marmota marmota*). Centrálnu časť pohoria obýva pôvodný druh svišť vrchovský tatranský. Do oblasti Kráľovej hole bol koncom 19. storočia umelo vypustený svišť alpského pôvodu.

Doliny Nízkych Tatier poskytujú domov i poľovnej zveri, predovšetkým jelenej, srnčej a diviacej. Veľmi vzácne sa do územia zatúla los mokradový (*Alces alces*).

Z drobných cicavcov alpínskeho pásma Nízkych Tatier je vzácny endemický hraboš snežný tatranský (*Microtus nivalis mirhanreini*), hrabáč tatranský (*Pitymys tatricus*) i piskor vrchovský (*Sorex alpinus*). V pásme lesa žije reliktná myšovka horská (*Sicista betulina*).

Množstvo jaskýň a skalných štrbín v pohorí Nízke Tatry podmieňuje hojný výskyt netopierov. Mnohé ďalšie druhy našli svoj domov v dutinách stromov či v štrbinách stavieb a v ľudských obydlíach. Z Nízkych Tatier je známych 15 druhov, no ani toto číslo zrejme nie je konečné.

2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad technickej infraštruktúry v obci.

Tab. 1 Prehľad technickej infraštruktúry v obci		
Ukazovateľ	jednotka	súčasný stav
Pošta	ano/nie	nie
Káblová televízia	ano/nie	áno - čiastočne
Verejný vodovod	pokrytie v %	áno – zastavané územie obce
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno - Kliesňová
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	buduje sa
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	nie – rozvody idú mimo územia obce
pripojenie na sieť internet	DSL	nie
	ISDN	áno
	EDGE	nie
	Wi-Fi	nie
verejný internet	ano/nie	nie
verejný prístupový bod	ano/nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie
počet počítačov pre verejný prístup do siete Internet	počet	1
pokrytie signálom Orange	%	80 %
pokrytie signálom T-mobile	%	80 %
verejná studňa	počet	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	1
vodojemy	počet/objem	1
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	-
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	skladová plocha v m ²	nie

skládka TKO	ano/nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie
kompostovisko	ano/nie	nie
cintorín	počet	2
dom smútku	počet	-

Obec je elektrifikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je dostatečné, v zastávanom území obce. Vodovodná sieť sa nachádza v zlom technickom stave. Na území obce sa nachádzajú ochranné pásma vodárenských zdrojov. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu ani čističky odpadových vôd. V súčasnosti je obec napojená na digitálnu telefónnu ústredňu. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 80 %, Orange 80 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, do budúcnosti sa ráta s mikrovlnným pripojením a pripojením prostredníctvom DSL. V zlom technickom stave sa nachádza obecný rozhlas, ktorý už neplní v dostatočnej miere svoju informačnú funkciu. Z uvedeného dôvodu sa obec rozhodla s jeho rekonštrukciou. Do budúcnosti však bude potrebné vybudovať nový bezdrátový rozhlas.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Vyšná Boca je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia VN. Vedenia sú diaľkové linky vychádzajúce zo 110/22kV transformovne v L. Mikuláši. Cez obec prechádza aj VVN 110kV-ová linka.

Transformátorová stanica

Plošné zásobovanie obce elektrickou energiou sa uskutočňuje prostredníctvom transformačných staníc VN/NN t.j. z napätia 22kV na 0,4kV. Obyvatelia obce sú napojení na vzdušné VN vedenie papršlekovou prípojkou ukončenou stožiarovými trafostanicami.

Vzdušné pripojenia ostatných trafostaníc na VN rozvod je riešené holými vedeniami AlFe. Každá transformačná stanica zásobuje elektrickou energiou príslušné okolie a danú časť obce.

Sekundárny NN rozvod 400V/230V, je riešený vo väčšine časti obce vzdušným rozvodom s holými vodičmi AlFe na betónových stožiaroch.

Okolité domy, občianska vybavenosť a podnikateľské subjekty sú napojené vzdušnými káblovými prípojkami, alebo vzdušnými prípojkami z holých vodičov AIFe.

Zásobovanie plynom

Obec nie je zásobovaná zemným plynom. Z dôvodu členitosti územia a polohy obce sa nepredpokladá plynifikácia obce.

Zásobovanie teplom

Súčasný stav zásobovania teplom sídla charakterizuje decentralizovaný spôsob zásobovania teplom a to hlavne samotné vykurovanie rodinných domov a objektov občianskej vybavenosti, kde je vykurovanie zabezpečené tuhými palivami (drevo, uhlie) a elektrickou energiou.

Teplá úžitková voda sa pripravuje v ohrievačoch na pevné palivo, prípadne elektrických prietokových ohrievačoch a v kotlových výmenníkoch alebo elektrickým ohrevom.

Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Odporúča sa však zmena (v jednotlivých prípadoch) palivovej základne prechodom na biomasu. Je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

Telefonizácia

V súčasnej dobe je do obce Vyšná Boca vedený telekomunikačný kábel zo smeru od mesta Liptovský Hrádok. Miestna telekomunikačná sieť v obci je vedená je vedená vzdušnou trasou na podperných drevených stĺpoch s betónovou pätkou. Z týchto stĺpov sú realizované vzdušné telefónne prípojky a sú na nich pripevnené telekomunikačné zariadenia, ktoré zabezpečujú funkčnosť telefónnych prípojok. V zmysle zákona o telekomunikáciách č 195/2000 Z.z. sú vedenia telekomunikačnej siete chránené ochranným pásmom. Z tohoto dôvodu sú rešpektované všetky jestvujúce trasy telekomunikačných vedení a zariadení verejnej telekomunikačnej siete.

Podľa požiadaviek občanov a kapacity telefónnej ústredne sú riešené požiadavky na zavedenie telefónnych prípojok. Pokrytie EUROTEL je cca. na 80 % a druhý operátor pokrytie v obci má tiež na 80 %.

Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Ústredňa obecného rozhlasu v obci je umiestnená v priestoroch obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vedené na samostatných ocelových stĺpoch, v prepojovacích úsekoch sú tieto rozvody vedené na stĺpoch elektrických sekundárnych NN rozvodov, v bezpečnej vzdialenosti od sekundárnych vedení. V budúcnosti budú aj tieto rozvody vedené v zemných ryhách.

Amplióny sú umiestnené na najfrekvencovanejších miestach obce a na hlavných miestnych komunikáciách.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V súčasnom období nemá obec vybudovanú celoobecnú splaškovú kanalizáciu s čističkou odpadových vôd. Odpadové vody sú zachytávané do žump, ktorých umiestnenie a technický stav vo väčšine nevyhovuje ustanoveniam normy STN 73 6710 v dôsledku čoho dochádza k úniku splaškových vôd do podzemia a znečisťovaniu podzemných vôd. Vybudovanie kanalizačného systému a čističiek odpadových vôd v záujme riešenia ekologických problémov obcí patrí medzi hlavné priority mikroregiónu.

Obec má vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd prevažne vedia hlavných komunikácií v obci. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, kde sú zachytávané systémom jest odvodňovacích priekop a týmito sú odvádzané do tunajšieho potoka. Týmto technickými zariadeniami je prevažná časť povrchových dažďových vôd likvidovaná z územia obce. Súčasná likvidácia dažďových vôd úplne nezabezpečuje potreby bezproblémového odvádzania dažďových vôd z územia obce čo súvisí s tým, že odvodňovacie priekopy nie sú dostatočne udržiavané a tým nemajú potrebnú kapacitu na ich plné

zneškodňovanie. Ostatná dažďová voda je zachytávaná systémom jestvujúcich odvodňovacích priekop, ktoré však nie sú dostatočne udržiavané a nemajú dostatočnú kapacitu na odvádzanie prívalových dažďových vôd.

V rámci ekologického programu obce Vyšná Boca je uvažované s vybudovaním splaškovej kanalizácie a vyhovujúcej čistiarny odpadových vod s cieľom zamedziť ďalšiemu znečisťovaniu recipientu Boca. Rozhodnutím č.ŠVS 97/00387-Li zo dňa 15.12.1997 bola obci Vyšná Boca povolená výstavba kanalizácie a ČOV, ktorá však nebola realizovaná.

Stavba sa má členiť na dve etapy:

- I.etapa stavby sa realizuje výstavba čistiacej jednotky č.1 a spašková kanalizácia v rozsahu 1 428 bm.
- V II.etape sa plánuje výstavba čistiacej jednotky č.2 splašková kanalizácia rozsahu :

Pokračovanie stoky A,+stoka AD v rozsahu 1 130 bm.

Splaškové odpadové vody budú odvádzané kanalizáciou do podzemnej biologickej čističky, ktorá je situovaná na parcele č.1360 (vlastníctvo obce).

Odpadové vody z hygienických a sociálnych zariadení rodinnej zástavby sú v prevažnej miere akumulované v žumpách, alebo odvádzané cez septiky podmokom do podlažia. Likvidácia odpadových vod je teda nevyhovujúca. V súčasnosti je v obci vybudovaných 5 malých + 3 veľké ČOV/hotely a penzióny/. V súčasnosti sa pripravuje realizácia centrálnej ČOV pre obec a podnikateľské subjekty.

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou vo Vyšnej Boci zabezpečuje vodovod, na ktorý sú napojení jeho obyvatelia len v centrálnej časti obce. Objekty mimo centrálnej zóny obce využívajú pre zásobovanie pitnou vodou individuálne zdroje pitnej vody.

Obec Vyšná Boca je zásobená pitnou vodou z gravitačného verejného vodovodu, ktorý je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti Liptovský Mikuláš. Jedná sa o pramenistú vodu, zdravotne nezávadnú. Nad obcou sa nachádza vodný zdroj. Názov vodného zdroja: Vyšná Boca – pramene Kliesňová č.1-4. Hydrogeologický rajón :MG 012 – Mezozoikum série Veľkého boku – Z a stredná časť a príslušné kryštalikum SV svahov Nízkych Tatier, č. povodia 4 – 21-01 039

Využitelná výdatnosť : Q_{min} . Do r.1994 = 1,4 l.s-1
 $Q_{min.1994}=1,6$ l.s-1

Spôsob odberu : gravitačne do vodojemu

Vodný zdroj Vyšná Boca – pramene Kliesňová č.1-4 slúži na zásobovanie obyvateľstva sídla Vyšná Boca pitnou vodou, ako aj rekreantov v tejto oblasti.

Vodný zdroj je situovaný JV od intravilánu obce. V zmysle geomorfologického členenia Mazúra, Lukniša je územie začlenené do fatransko-tatranskej oblasti, celku Nízke tatry, podcelku Ďumbierske tatry a oddielu Ďumbier.

Nadmorská výška záujmového územia sa pohybuje cca od 1100 m.n.m.(okolie prameňov) po 1590 m.n.m.(kóta Rovienky 1602 m.n.m v tesnej blízkosti vymedzeného územia).

Vodný zdroj sa nachádza po pravej strane štátnej cesty Kráľova Lehota – Čertovica v doline Kliesňová. Dolinou potoka Kliesňová vedie lesná účelová komunikácia slúžiaca pre potreby obhospodarovania lesného podneho fondu, ktorá slúži pre potreby obhospodarovania lesného podneho fondu, ktorá slúži aj prevádzkovateľovi vodného zdroja.

V súčasnosti je vypracovaná dokumentácia – rekonštrukcie rozvodu vodovodu obce.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je tvorené vodičom AIFe a výbojkovými svietidlami na podperných bodoch elektrickej siete NN. Napájanie a ovládanie verejného osvetlenia bude zrealizované z rozvádzačov verejného osvetlenia.

2.4 DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Tab. 2 Prehľad dopravnej infrastruktúry		
chodníky popri cestách	km cca.	-
miestne komunikácie	km cca.	2
štátne komunikácie	km cca.	5
počet parkovacích miest	obecný úrad	30
	ZŠ, MŠ	-
	cintorín	-
	športová infraštruktúra	-
	dom kultúry	-
	oddychové zóny	-
	obchodné jednotky	-
	kostol	-
počet zastávok SAD	počet	4
Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy - názov	áno/nie	Kráľova Lehota

Najvýraznejším trendom nielen v tunajšej doprave za uplynulé roky je výrazný rast individuálnej automobilovej dopravy na úkor verejnej osobnej dopravy. Individuálna automobilová doprava je environmentálne najnepriaznivejšia, spôsobuje zhusťovanie a spomaľovanie dopravy, kde dochádza v čase špičiek k dopravným zápcham a k ďalším negatívnym dôsledkom ako je nadmerné znečisťovanie ovzdušia emisiami, hlukom a nehodovosťou. V obci sa prejavuje hlavne v ranných a popoludňajších hodinách. Nadmerné zaťaženie cesty II. triedy je spojené so skutočnosťou, že sa uvedená komunikácia využíva ako tranzitná cesta prepájajúca Horehronie so severnou časťou Slovenska.

Útlm verejnej hromadnej dopravy priamo súvisí aj s nízkou kvalitou služieb poskytovaných verejnou hromadnou dopravou, ale hlavne s demografickou situáciou v obci. Na základe prieskumu sa zistilo, že je väčšina osobných automobilov tvorená jednočlennou posádkou, čiže tento stav nie je spôsobený ekonomickými dôvodmi, ale zvyšovaním životnej úrovne a zmenou štýlu života smerom k väčšiemu pohodliu. V prípade obyvateľov v obci je situácia podobná. Hlavne v dňoch pracovného pokoja sú obyvatelia odkázaní na individuálnu dopravu.

Dopravne je obec prístupná, najmä v hlavnom smere sever – juh po ceste II. triedy č. 72.

Cestná doprava

Prepravné vzťahy sú orientované najmä na cestu II/72, ktorá prepája Horehronie s okresom Liptovský Mikuláš. Cesta II/72 prechádza priamo katastrálnym územím riešenej obce ale netvorí hlavnú dopravnú kostru riešeného územia. Prechádza západným okrajom katastra obce.

Miestne komunikácie

Obec Vyšná Boca má okrem spomínanej cesty II. triedy aj iné miestne komunikácie. Dĺžka miestnych komunikácií činí cca. 2 km. Komunikácie sú v zlom technickom stave. Určitá časť nemá asfaltový povrch.

Pešie komunikácie a priestranstvá

V obci nie je vybudovaný ani jednostranný chodník. Pešie priestranstvá sa v obci nenachádzajú. V budúcnosti nie je možné chodníky budovať, nakoľko šírkové usporiadanie miestnych komunikácií výstavbu nedovoľuje.

Statická doprava

V obci sú vybudované parkovacie a odstavné plochy pri Obecnom úrade, pri obchodnej jednotke a pri ubytovacích zariadeniach.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce neprechádza žiadna železničná trať. Pre obec má dopravný význam železničná trať č. 180 Liptovský Hrádok.

Prímestská doprava

Vzhľadom na to, že cez obec neprechádza železničná trať, je cestná hromadná doprava jediným druhom hromadnej dopravy osôb. Obcou prechádza prímestská linka SAD a má v obci 4 zastávky.

Letecká doprava

Letecká doprava s verejnou prepravou osôb sa na riešenom území nenachádza, najbližšie letisko je v Poprade.

2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priemysel, energetika, doprava a ťažba nerastných surovín, majú okrem hospodárskeho významu značne negatívny vplyv na krajinnoprirodné prostredie v katastrálnom území obce a jej blízkom okolí. Obec Vyšná Boca leží na území Národného parku Nízke Tatry, ktoré sa vyznačuje väčšou alebo menšou variabilitou prírodných a antropogénnych javov, čo závisí od jeho geologických, geomorfologických a iných pomerov. Oblasť charakterizuje značná pestrosť prírodných hodnôt, ale aj rôznorodé spôsoby jeho hospodárskeho využitia. Prítomnosť prírodných hodnôt a potreba zvýšenej ochrany územia ovplyvňuje zákonite aj spoločensko-hospodársku činnosť v obci Vyšná Boca, ktorá sa prejavuje hlavne v možnosti zakladania len ekologicky nezávadných prevádzok a obmedzených možnostiach hospodárskeho využívania okolitých lesných porastov, vodných tokov a okolitej pôdy. Na ochranu životného prostredia slúži nasledujúca legislatíva:

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona č. 525/2003 Z. z. , zákona č. 205/2004 Z. z. , zákona č. 364/2004 Z. z. , zákona č. 587/2004 Z. z. a zákona č. 15/2005 Z. z.
- Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 184/2003 Z. z. o podrobnostiach obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzovanie bežného obhospodarovania a o spôsobe výpočtu náhrady
- Vyhláška Ministerstva kultúry SSR č. 58/1985 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Ponitrie v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva kultúry SSR č. 14/1989 Zb. o chránenej krajinskej oblasti Strážovské vrchy v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 293/1996 Z. z., ktorou sa uverejňuje zoznam chránených areálov a prírodných pamiatok a vyhlasujú sa národné prírodné pamiatky v Slovenskej republike.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 292/2001 Z. z., ktorou sa vyhlasujú národné prírodné pamiatky.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 17/2003 Z. z., ktorou sa ustanovujú národné prírodné rezervácie a uverejňuje zoznam prírodných rezervácií.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Obec leží v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, ktoré sa vyznačuje najvyššími stupňami ochrany prírody.

Lokality Natura 2000

Názov : Ďumbierske Nízke Tatry
Kód územia : SKUEV0302
Kraj : BANSKOBYSSTRICKÝ KRAJ
Rozloha : 46583,31 ha
Správca územia : NAPANT

Názov : Nízke Tatry
Kód územia : SKCHVU018
Kraj : Banskobystrický kraj
Správca územia : NP Nízke Tatry

Navrhované manažmentové opatrenia

Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
Zvyšovanie rubnej doby
Predlžovanie obnovnej doby
Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob)
Šetrné spôsoby sústredzovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...)
Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny)
Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality
Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín
Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce)
Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
Extenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov
Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia)
Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne
Kosenie a následné odstránenie biomasy 2 x ročne
Odstraňovanie invázných druhov rastlín
Odstraňovanie zámerne vysadených drevín
Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín
Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva
Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
Udržovanie zimovísk obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť
Údržba vletových otvorov pre netopiere v starých banských dielach
Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu
Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov
Revitalizácia starých záťaž (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky)
Revitalizácia spustnutých plôch, rumovísk a nepoužívaných ciest
Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod.
Usmerňovanie návštevnosti územia
Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny
Spaľovanie biomasy (napr. trstiny počas zimných mesiacov)
Oplotenie chráneného územia

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Hotely a motely
Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia
Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske
Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu
Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky
Výrub krov, nad 500 m²
Výrub stromov, nad 80 stromov
Zvýšenie prepravnej kapacity dopravných zariadení (vleky, lanovky) o minimálne 20 %
Zvýšenie ubytovacích kapacít v rekreačných zariadeniach
Zmeny obytných objektov na priemyselné
Zmeny obytných objektov na rekreačné
Zmeny obytných objektov na poľnohospodárske

Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné
Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky
Zmeny poľnohospodárskych objektov na obytné
Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov
Zmeny rekreačných objektov na priemyselné
Zmeny rekreačných objektov na obytné
Oplocovanie pozemkov okrem opлотenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
Výkonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom
Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.)
Krematóriá
Kaplnky a kostoly
Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
Rodinné domy
Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.)
Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest
Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov a pod.)
Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok
Všetky penzióny a chaty
Kempingy
Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov
Budovy pre maloobchod a drobné služby
Budovy pre veľkoobchod
Autoservisy
Čerpacie stanice
Dopravné a telekomunikačné budovy
Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky
Hangáre a depá
Parky (prímestské, rekreačné a pod.)
Priemyselné budovy a sklady
Priemyselné nádrže a silá
Skladovacie plochy všetky
Amfiteátre
Budovy pre školstvo a na vzdelávanie
Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica
Zriadiť poľovnícke zariadenie - posed, soľník, krmelec, senník
Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu
Likvidácia drevín z dôvodu revitalizácie pasienkov, nad 1 ha
Stanice (autobusové, železničné)
Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov
Športové areály
Kryté budovy pre šport
Skokanské mostíky
Lyžiarske zjazdové trate
Zasnežovanie lyžiarskych tratí
Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky
Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche do 2 ha
Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky)
Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice
Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri
Zriadiť rybochovné zariadenie
Oploštenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem opлотenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice
Let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia
Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka)
Pohyb mimo vyznačených chodníkov v alpínskom vegetačnom stupni
Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky)
Melioračné sústavy
Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy
Malé vodné elektrárne
Lyžiarske vleky
Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia
Cesty I. až III. triedy
Účelové komunikácie
Nekryté športové ihriská
Železničné, lanové a iné dráhy
Televízne káblové rozvody
Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary
Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia

Miestne telekomunikačné siete a vedenia (okrem domových prípojk)
Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
Diaľkové rozvody elektriny
Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojk)
Golfové ihriská
Nekryté parkoviská a odstavné plochy
Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb
Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy
Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche 2 ha a viac
Umiestnenie, výsadba a zloženie pôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, nad 0,5 ha
Bytové domy
Zábavné parky
Budovanie a vyznačenie mototrás
Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb
Skládky odpadu
Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu
Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
Spaľovne odpadu
Hospodársky odber vody
Jazda na snežných skútroch
Zoologické a botanické záhrady
Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie
Vypaľovanie stariny
Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb
Povrchové lomy vápencové, dolomitové
Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov)
Diaľnice
Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí
Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela
Umiestnenie vodného diela.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m
Skládky odpadu - do 500 m
Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m
Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu
Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m
Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m
Zmeny rekreačných objektov na poľnohospodárske - do 50 m
Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu - do 1 000 m
Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m
Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom - do 50 m
Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m
Melioračné sústavy - do 100 m
Diaľnice - do 200 m
Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m
Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu
Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m
Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny ostatných kategórií - do 2000 m
Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m
Rozširovanie veľkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti

upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Územným plánovaním sa najmä:

- rieši usporiadanie územia,
- určujú zásady využívania územia,
- koordinujú rôzne činnosti tak, aby boli v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území, s osobitným zreteľom na:

- starostlivosť o životné prostredie
- dosiahnutie ekologickej rovnováhy
- zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja pre šetrné
- využívanie prírodných zdrojov
- a zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

Z cieľov a úloh územného plánovania definovaných zákonom je zrejmé, že územné plánovanie je oveľa širší a významnejší nástroj ako laická verejnosť zvykne predpokladať, ktorým sa reguluje rozvoj územia. Pod rozvojom územia sa nemyslí len jeho využívanie pre potreby človeka, ale aj zachovanie priaznivého životného prostredia.

Územné plánovanie je nástroj na zabezpečenie dobrého životného prostredia, živej aj neživej prírody, pre všetkých, nielen pre dnešné, ale aj pre budúce generácie. Takéto poslanie územného plánovania však v praxi neraz nechápu ani samotné orgány územného plánovania a niekedy dokonca ani zainteresovaná verejnosť. Preto sústavne narastá najmä úloha verejnosti, aby sa podieľala na územnom plánovaní, aby ovplyvňovala tvorbu takých územných plánov, ktoré budú naplňovať všetky významné ciele a úlohy, nielen niektoré investičné, alebo ekonomické, ale aj environmentálne a sociálne ciele.

Obec Vyšná Boca nemá v súčasnosti vypracovaný územný plán. Z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov a nízkej miery IB výstavby sa nepredpokladá spracovanie územného plánu v blízkej dobe.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne obvodný úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Právne predpisy v oblasti odpadového hospodárstva sú nasledovné:

- zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 553/2001 Z.z., zákona č. 96/2002 Z.z., zákona č. 261/2002 Z.z., zákona č. 393/2002 Z.z., zákona č. 529/2002 Z.z., zákona č. 188/2003 Z.z. (+ čiastka 98 Z.z. o redakčnom oznámení

- chyby v čl. II (zmena h) na i)), zákona č. 245/2003 Z.z. a zákona č. 24/2004 Z.z. + Redakčné oznámenie o oprave chýb v Čiastke 44 Zbierky zákonov 2004,
- vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z.z. o zaradení odpadov do Zeleného zoznamu odpadov, Žltého zoznamu odpadov a Červeného zoznamu odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov v znení vyhlášky 410/2002 Z.z. a č. 227/2003 Z.z.,
 - vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení vyhlášky č. 509/2002 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 128/2004 Z.z.,
 - vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 409/2002 Z.z. a vyhlášky MŽP SR č. 129/2004 Z.z.,
 - oznámenie MŽP SR č. 75/2002 Z.z. o vydaní výnosu č. 1/2002 z 12. februára 2002, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov
 - zákon č. 529/2002 Z.z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 245/2003 Z.z. a zákona č. 24/2004 Z.z.,
 - vyhláška MŽP SR č. 5/2003 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o obaloch v znení vyhlášky č. 577/2003 Z.z.
 - nariadenie vlády SR č. 22/2003 Z.z., ktorým sa ustanovujú záväzné limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov a pre rozsah ich recyklácie vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov
 - zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov
 - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 60/1995 Z.z. o pristúpení Slovenskej republiky k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní.
 - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 132/2000 Z.z. o zmene v prílohe č. 1 a o prijatí dvoch nových príloh č. VIII a IX k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní.

Veľmi dôležité sú prílohy tohto dohovoru, ktoré definujú napríklad: odpady vyžadujúce osobitnú pozornosť, nebezpečné vlastnosti odpadov, postupy zneškodňovania odpadov, základné informácie, ktoré treba uviesť v žiadosti o cezhraničný pohyb odpadov, informácie, ktoré treba uviesť v prepravnom doklade cezhraničného pohybu odpadov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príjmy a výdavky obce so zabezpečením odvozu a likvidácie komunálneho odpadu.

Tab. 3A Výdavky na zabezpečenie odvozu TKO v obci od roku 2002 do 2006 (v tis.).					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Príjmy	90	175	150	150	130
Výdavky	161	209	152	183	145
OcÚ Vyšná Boca					

V programovacom období obec v oblasti odpadov plánuje zriadiť zberný dvor pre separovaný odpad ako aj obecné kompostovisko.

Tab. 3B Objem vyprodukovaných odpadov v obci Vyšná Boca od 2002 do 2006 (v tonách).					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Komunálny odpad	57,0	55,0	50,0	59,0	52,0
Separovaný odpad	10,5	9,0	10,0	13,0	12,0
OcÚ Vyšná Boca					

V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Lesné hospodárstvo

Lesné hospodárstvo v obci je rozvinuté. Dominujúcim rastlinným spoločenstvom v NP Nízke Tatry je les, ktorý pokrýva asi 70% z celkovej rozlohy. Plošne najrozšírenejšie sú zmiešané lesy s bukom lesným (*Fagus sylvatica*), jedľou bielou (*Abies alba*), smrekom obyčajným (*Picea abies*), javorom horským (*Acer pseudoplatanus*), javorom mliečnym (*Acer platanoides*) a jaseňom štíhlým (*Fraxinus excelsior*), ktoré prevládajú v západnej a južnej časti národného parku. Častými druhmi v nich sú

kopytník európsky (*Asarum europaeum*), fialka lesná i Rivinova (*Viola reichenbachiana*, *V. riviniana*), starček vajcovitolistý (*Senecio ovatus*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*).

Bukové lesy rastú v súčasnosti hlavne v juhozápadnej časti územia patriacej orograficky ku Starohorským vrchom.

Vo vyšších polohách rastú smrekové lesy. Na nevápenatých horninách v severnej a východnej časti Nízkych Tatier dominujú smrečiny už od úpätia horstva. Z drevín okrem smreka obyčajného (*Picea abies*) je v nenarušených prirodzených porastoch zastúpená ešte jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), baza červená (*Sambucus racemosa*).

Veľmi obmedzene, ostrovčekovite, sú v juhozápadnej časti územia prítomné aj teplomilné lesy s hrabom obyčajným (*Carpinus betulus*), dubom zimným (*Quercus petraea*), či dokonca aj s dubom cerovým (*Quercus cerris*).

Približne od 1500 m n.m. začínajú porasty kosodreviny, ktoré boli na mnohých miestach v minulosti činnosťou človeka odstránené.

Pol'nohospodárstvo

V obci nie je vyvinuté poľnohospodárstvo. Poľnohospodárske plochy sa v katastri obce prakticky nenachádzajú.

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Chemická degradácia pôd môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej fyzikálnych, chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú nutričnú, technologickú a senzorickú hodnotu dopestovaných plodín, alebo negatívne vplyvajú na vodu, atmosféru, ako aj zdravie zvierat a ľudí. Z organických polutantov, ktoré v pôdach dlhšie pretrvávajú, sú predmetom monitorovania hlavne polycyklické aromatické uhlíkovodíky. Z hľadiska rizika kontaminácie rastlinnej produkcie ťažkými kovmi sa v katastrálnom území obce prejavuje stredné riziko tejto kontaminácie, obmedzené využívanie (odporúča sa na využívanie na trvalé trávne porasty, neodporúča sa aplikácia kompostov II. triedy a pestovanie plodín veľmi citlivých na príjem ťažkých kovov a ekologické hospodárenie). Z hľadiska odolnosti pôdy proti kompácii a intoxikácii v tomto katastrálnom území sa prejavuje slabá odolnosť pôdy proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov, silná odolnosť pôdy proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov a slabá odolnosť pôdy proti kompácii. Z hľadiska náchylnosti pôd na acidifikáciu v katastrálnom území obce prevládajú pôdy stredne náchylné na acidifikáciu s nižšou pufračnou schopnosťou.

Hlavným prejavom fyzikálnej degradácie je erózia, odnos pôdných častíc z povrchu pôdy účinkom vody a vetra. Z hľadiska potenciálnej vodnej erózie pôdy je katastrálne územie obce zaradené do kategórie silnej potenciálnej vodnej erózie.

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj a súčasne aj ekonomický a eko-sociálny potenciál nielen obce ale celého regiónu. Po získaní členstva v EÚ sa naša pôda stala súčasťou zdrojov pôdy Európskeho spoločenstva a tým aj časťou ekonomického, ekologického a sociálneho potenciálu pôdy Európskej únie s požiadavkou na vyspelý a fungujúci systém jej ochrany a správneho využívania.

Túto problematiku v súčasnosti upravuje zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Zákon ustanovuje:

- ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využitia,
- ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode,
- ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie,
- postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel,
- sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.
- Zákon vymedzuje základné pojmy. Na účely tohto zákona sa napríklad rozumie:
 - pôdou prírodný útvar, ktorý vzniká bezprostredne na zemskom povrchu ako produkt vzájomného pôsobenia klimatických podmienok, organizmov, človeka, reliéfu a materských hornín,
 - poľnohospodárskou pôdou produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností (ďalej len "kataster") ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty,
 - bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti,
 - rizikovými látkami v pôde prvky a zlúčeniny, ktorých prítomnosť z prírodných alebo antropických zdrojov v pôdach v určitej koncentrácii priamo alebo nepriamo vyvoláva alebo môže vyvolať nežiaduce zmeny fyzikálnych vlastností, chemických vlastností a biologických vlastností poľnohospodárskej pôdy,
 - hranicou zastavaného územia obce hranica územia vytýčeného lomovými bodmi zastavaného územia obce, ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp k 1. januáru 1990.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita vody v tokoch je ovplyvňovaná produkciou priemyselných a splaškových vôd a intenzívnou priemyselnou a ťažobnou činnosťou. Spomedzi sídelných jednotiek okresu je veľmi nepriaznivý stav je v meste Liptovský Mikuláš. V oblasti znečisťovania a ohrozovania akosti povrchových a podzemných vôd súčasnej dobe na území celého okresu sa javí nedisciplinovanosť a nerešpektovanie zákonných noriem obyvateľmi okresu a to hlavne vypúšťaním obsahu žump do povrchových a podzemných vôd.

Ochrana vôd a ich racionálne využívanie je obsiahnuté na národnej úrovni v 35 aktuálnych právnych predpisoch so zapracovaním priamych a nepriamych novelizácií.

Členenie v rámci zložky:

- Ochrana vôd (19 právnych predpisov)
- Ochrana pred povodňami (5 právnych predpisov)
- Rybárstvo (2 právne predpisy)
- Verejné vodovody a kanalizácie (9 právnych predpisov)

Slovenská republika transponovala rámcovú smernicu o vodách (smernica 2000/60/ES) do nového vodného zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Hlavným cieľom právnej úpravy na úseku ochrany vôd a ich racionálneho využitia je dosiahnutie „dobrého stavu“ všetkých vôd, ktorý by mal byť dosiahnutý do roku 2015. Dobrý stav povrchových vôd predstavuje dosiahnutie dobrého ekologického a dobrého chemického stavu pre útvary povrchových vôd a dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu pre umelé vodné útvary a výrazne zmenené vodné útvary (kanály, prielavy, vodné nádrže a pod.).

Dobrý stav podzemných vôd znamená dosiahnutie dobrého kvantitatívneho a dobrého chemického stavu a odvrátenie trendov zvyšovania koncentrácie znečisťujúcich látok vo vodnom prostredí.

Ochrana obce pred povodňami

Reguláciu toku Boca je potrebné riešiť náhradnými technickými opatreniami, ktoré by jednak zachovali trasu toku a úpravy toku by pozostávali z odstránenia meandrových nánosov, prehĺbenia koryta, spevnenia brehov vegetačným opevnením a výsadbou brehovej zelene, najmä v hornom úseku. Uvedenými opatreniami sa bude obec chrániť pred záplavami vplyvom zvýšeného povrchového odtoku z okolitých vyšších území, ktoré potok Boca nie vždy je schopný bezpečne odviezť.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s..

Oblasť je významnou z hľadiska prirodzenej akumulácie podzemných vôd, ktoré sa využívajú ako pitná a úžitková voda. Keďže sa v dôsledku prírodných daností dostávajú povrchové znečistenia do týchto vôd bez dostatočnej filtrácie, ich kvalita priamo závisí od vhodného spôsobu ľudskej činnosti. V prvom rade ide o poľnohospodárstvo a s ním spojenú chemizáciu. Nesprávnymi postupmi a nakladaním s priemyselnými hnojivami a skládkami domového odpadu, ale i škodlivými zásahmi jednotlivcov, sa kvalita podzemných vôd znižuje.

2.6 OBYVATEĽSTVO

Oblasť ľudských zdrojov je zameraná na rozvoj, vzdelanosti, zamestnanosti a trhu práce. Oblasť identifikované na lokálnej úrovni sú relevantné s Národným plánom zamestnanosti.

Z hľadiska vierovyznania je obec heterogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási k evanjelickému (53%) a k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu (36,2%). Až 7,84% obyvateľov je bez vierovyznania.

Tab. 4 Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SLDB 1991	SODB 2001
Rímskokatolícke %	16,15	36,27
Evanjelické %	54,62	52,94
Gréckokatolícke %	0,00	0,00
Pravoslávne %	0,00	0,00
Čs. Husitské %	0,00	0,00
Bez vyznania %	5,38	7,84
Ostatné %	0,00	0,00
Nezistené %	23,85	1,96
www.statistics.sk		

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti, menšia časť obyvateľstva je zastúpená nemeckou národnosťou.

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Vyšná Boca bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov, ktorý sa v strede sledovaného obdobia vyrovnal. V súčasnosti vykazuje obec nárast počtu obyvateľov už 3 roky.

Tab. 5 Počet obyvateľov v obci od roku 2002 do roku 2006 (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyvateľov	106	100	98	102	105
OcÚ Vyšná Boca					

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období nerovnomerný trend. Za sledované 5 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov klesol o 0,94 %. Priemerný koeficient rastu dosiahol hodnotu

1, 00188, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,188 %. Predpokladaný vývoj do budúcnosti prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 6 Predpokladaný počet obyvateľov v obci do roku 2011 (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet obyvateľov					
OcÚ Vyšná Boca					

Z hľadiska pohlavia, permanentne mierne presahuje počet žien počet mužov. Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok obyvateľstva v obci.

Tab. 7 Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v obci (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Úbytok	2	-8	-4	0	1
OcÚ Vyšná Boca					

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v obci v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet zomrelých v obci prekračuje počet živonarodených obyvateľov v roku 2003 a 2004. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2003, kedy klesol počet obyvateľov v dôsledku prirodzených tendencií o 8. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2002, kedy stúpol počet obyvateľov o 2.

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje vcelku rovnomerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok na rozdiel od prirodzeného úbytku pozitívny trend.

Tab. 8 Migračný prírastok / úbytok obyvateľov (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Migračný prírastok	2	4	2	4	2
OcÚ Vyšná Boca					

Najväčší migračný prírastok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2003 a 2005. V uvedených rokoch vzrástol počet obyvateľov v dôsledku migračných tendencií o 4. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľstva v obci, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku.

Tab. 9 Celkový prírastok / úbytok obyvateľov (osoby) v obci.					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Celkový prírastok	4	-6	-2	4	3
OcÚ Vyšná Boca					

Ako prezentuje tabuľka, v roku 2003 a 2004 sledovaného obdobia, dochádzalo v obci k úbytku obyvateľstva. Najväčší úbytok bol zaznamenaný v roku 2003.

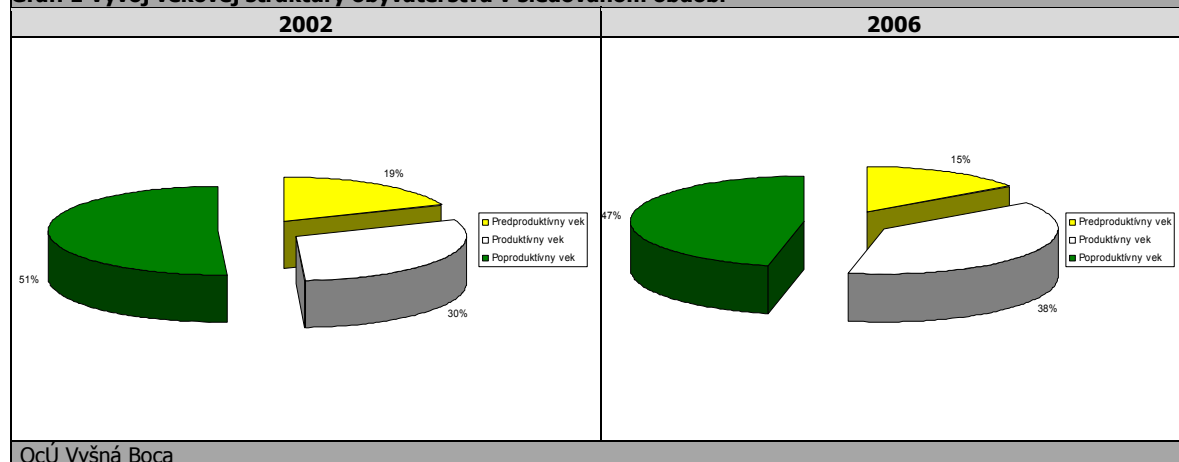
Veková štruktúra obyvateľstva obce

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v poproduktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V priemere došlo k nárastu počtu obyvateľov v skupine produktívnej. V ostatných skupinách bol zaznamenaný pokles. Uvedený trend je negatívny, nakoľko sa nepredpokladá sklon k stárnutiu obyvateľstva. Výrazné tempo rastu bolo zaznamenané v skupine v produktívnom veku. Počas sledovaného obdobia vzrástol počet obyvateľov o 25 %.

Tab. 10 Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín			
Ukazovateľ / Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
2002	20	32	54
2003	18	30	52
2004	15	25	58
2005	12	39	51
2006	16	40	49
OcÚ Vyšná Boca			

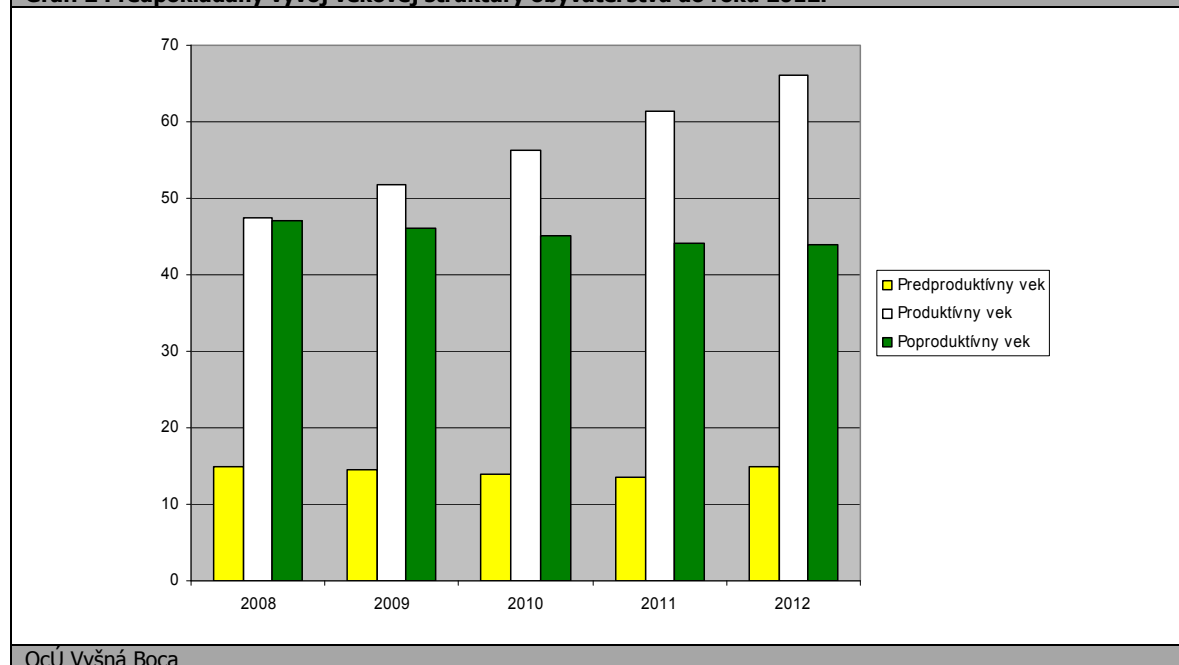

Graf. 1 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 5 rokov nedošlo vo vekových skupinách k výrazným zmenám. V absolútnych číslach došlo k prírastku obyvateľov v produktívnom veku.

Graf. 2 Predpokladaný vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva do roku 2012.

Ako prezentuje graf č. 2. predpokladá sa nárast obyvateľov vo všetkých vekových skupinách, okrem obyvateľov v dôchodkovom veku.

Tab. 11 Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

Ukazovateľ/Rok	2008*	2009*	2010*	2011*	2012*
Predproduktívny vek	15	14	14	14	15
Produktívny vek	47	52	56	61	66
Poproduktívny vek	47	46	45	44	44

OcÚ Vyšná Boca

* - prognóza

Vekovú štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva prezentuje nasledujúca tabuľka. Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu mužov a žien od 30 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria ženy od 15 do 19 rokov.

Tab. 12 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2007

Vek	Muži	Ženy	Spolu
15 – 19	1	0	1
20 – 29	4	3	7
30 – 39	11	13	24
40 – 49	6	6	12
50 – 54	3	1	4
55 – 59	1	3	4
60 – 64	2	2	4
Spolu	28	28	56

OcÚ Vyšná Boca

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 49 rokov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci je štruktúra obyvateľstva prakticky homogénna, s jednou dominantnou národnostnou skupinou, čo dokazuje aj nasledujúca tabuľka.

Tab. 13 Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti (%)

Ukazovateľ / Národnosť	Trvalo bývajúce obyvateľstvo	z toho národnosť					
		slovenská	nemecká	rómska	česká	rusínska	poľská
Štruktúra	105	97,06	2,94	0,00	0,00	0,00	0,00

OcÚ Vyšná Boca

Okrem obyvateľov slovenskej národnosti v obci žijú aj obyvatelia nemeckej národnosti.

2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov v mužskej populácii disponuje úplným stredným vzdelaním s maturitou a so základným vzdelaním. V prípade ženskej populácie pripadá najviac obyvateľov na úplné stredné vzdelanie s maturitou. Minimálne percento pripadá na obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním v prvom stupni. Druhou najväčšou skupinou sú obyvatelia s učňovským vzdelaním. Nasledujúca tabuľka prezentuje vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva v roku 2007.

Tab. 14 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva k 2007 podľa pohlavia.

Stupeň vzdelania / Pohlavie	Muži	Ženy	Spolu
Bez vzdelania / Základné vzdelanie	13	10	23
Učňovské bez maturity	10	6	16
Str. odb. bez maturity	5	3	8
Úplné stredné s maturitou	17	20	37
Vyššie odborné	-	-	-
Bakalárske	0	1	1
Vysokoškolské	2	3	5
Deti do 15 rokov	11	9	20

OcÚ Vyšná Boca

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Vývoj celkovej vzdelanostnej štruktúry prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 15 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva od roku 2002 do roku 2006.

Stupeň vzdelania / Pohlavie	2002	2003	2004	2005	2006
Bez vzdelania / Základné vzdelanie	20	20	20	21	21
Učňovské bez maturity	17	17	16	15	15
Str. odb. bez maturity	7	7	8	7	7
Úplné stredné s maturitou	37	37	34	34	33
Vyššie odborné	0	0	0	0	0

Bakalárske	1	1	1	1	1
Vysokoškolské	3	3	4	5	5
Deti do 15 rokov	15	15	17	17	18
OcÚ Vyšná Boca					

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Nárast bol zaznamenaný v prípade skupiny s vysokoškolským vzdelaním. Negatívom je mierny nárast obyvateľov bez vzdelania.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenáva klesajúci trend. Zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavným zdrojom tvorby nových pracovných miest. Absolútny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 16 Vývoj počtu evidovaných nezamestnaných v obci do roku 2006 (osoby)					
Ukazovateľ/Roky	2002	2003	2004	2005	2006
Obec Vyšná Boca	5	3	3	4	3
OcÚ Vyšná Boca					

Od roku 2002 do roku 2006 klesol počet nezamestnaných obyvateľov celkovo o vyše 44 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty nezamestnaných podľa dosiahnutého vzdelania.

Tab. 17 Nezamestnaní podľa dosiahnutého vzdelania					
Ukazovateľ/Roky	2002	2003	2004	2005	2006
SOS s mat.	2	1	1	2	2
SOU bez mat.	3	2	2	2	1
OcÚ Vyšná Boca					

Štruktúra evidovaných nezamestnaných z hľadiska ich dosiahnutého vzdelania bola totožná s celoslovenskými štatistikami. Najväčší podiel na nezamestnanosti v obci v sledovanom období pripadal na obyvateľov so stredným vzdelaním bez maturity a stredným odborným vzdelaním s maturitou.

Tab. 18 Nezamestnaní podľa veku					
Ukazovateľ/Roky	2002	2003	2004	2005	2006
19-24	1			1	1
40-44	2	1	1	1	
45-49	2	2	2	2	1
50-54					1
OcÚ Vyšná Boca					

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 19 do 24, 45 do 49 a 50 do 54.

Tab. 19 Nezamestnaní podľa doby evidencie					
Ukazovateľ/Roky	2002	2003	2004	2005	2006
4-6 mes.	4	2	2	3	2
nad 24 mes.	1	1	1	1	1
OcÚ Vyšná Boca					

Významným ukazovateľom na trhu práce doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Najväčšiu skupinu tvorili dlhodobo nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 4 do 6 mesiacov a viac ako 2 roky.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Liptovskom Mikuláši, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Väčšina obyvateľov je najviac obyvateľov zamestnaných v oblasti ťažby nerastných surovín a drevárskeho priemyslu.

V nepriemyselných odvetviach bolo najviac obyvateľov obce zamestnaných v poľnohospodárstve. V priemere pripadal v sledovanom období na uvedené odvetvia podiel na zamestnanosti od 10 do 15 %.

Tab. 20 Priemerný počet zamestnancov žijúcich v obci pracujúcich v nepriemyselných sektoroch (%)			
Odvetvie/Roky	2004	2005	2006
Pôdohospodárstvo vrátane lesného hospodárstva	10	15	15
Stavebníctvo	0	0	0
Obchod	3	3	3
Doprava, skladovanie	0	0	0
Pošta a telekomunikácie	1	1	1
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	0	0
Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie	1	1	1
Školstvo	2	2	2
Zdravotníctvo, soc. starostlivosť	2	2	2
Ostatné služby	5	5	5
OcÚ Vyšná Boca			

Najmenší podiel v nepriemyselných odvetviach pripadol na poštové a telekomunikačné služby, dopravu a peňažníctvo a poisťovníctvo, kde neboli zamestnaní žiadni obyvatelia.

2.8 BÝVANIE

V 2007 tvorí v obci bytový fond 85 rodinných domov. Trvalo neobývaných domov bolo 20.

Rozvoj v oblasti výstavby bytov

Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu v roku 2007. V obci bolo v roku 2007 evidovaných 85 domov, z čoho 20 domov bolo neobývaných. V obci sa nechádzajú bytové domy.

Tab. 21 Domový a bytový fond (byty, domy) v roku 2007				
Ukazovateľ / Domy	Domy spolu	Neobývané domy	Byty spolu	Neobývané byty
Počet domov	85	20	1	0

OcÚ Vyšná Boca

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadali 2 osoby, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 20 m².

Tab. 22 Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti domácností					
Ukazovateľ	Priemerný počet				Podiel trvalo obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (v %)
	trvalo bývajúcich osôb na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt	obytných miestností na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na osobu	
Obec	2	100	3	70	60
OcÚ Vyšná Boca					

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 124/1996 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov a zo Sektorového operačného plánu pre oblasť rozvoja bývania, vypracovaného Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR na obdobie rokov 2000 – 2006.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu z hľadiska vlastníctva.

Tab. 23 Štruktúra bytového fondu			
Vlastníctvo	jednotka súčasný stav		
	Mj	Rodinné domy	Bytové domy
Vlastníctvo BD	Počet	0	
Vlastníctvo obec	Počet	0	1 byt
Vlastníctvo FO	Počet	57	
Vlastníctvo PO	Počet	8	
Vlastníctvo ostatné	Počet	0	
Neobývané	Počet	31	
Priemerný vek domu	Roky	40 - 60	
OcÚ Vyšná Boca			

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť – dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorí sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci, ako aj pilčičke, tesárske práce. Ostatné služby sa orientujú na poskytovanie ubytovacích služieb.

Funkciu zásobovania obce základným spotrebným tovarom plnia 2 malometrážne predajne. Nasledujúca tabuľka prezentuje existenciu ďalších predajných jednotiek a služieb občanom.

Tab. 24 Predajné jednotky v obci		
Predajňa	jednotka - súčasný stav	
Predajňa potravinárskeho tovaru	počet	1
Predajňa zmiešaného tovaru	počet	1
Pohostinské odbytové stredisko	počet	1
OcÚ Vyšná Boca		

Maloobchodná predajňa

2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci sa nenachádza vzdelávacie zariadenie. Najbližšie vzdelávacie zariadenie je vzdialené 20 km.

2.11 SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2.12 ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Spádovou obcou pre obec Vyšná Boca je mesto Liptovský Hrádok, Miptovský Mikuláš, prípadne Ružomberok a Banská Bystrica.

2.13 ŠPORT

Obyvatelia majú v obci dobré možnosti športového vyžitia. V obci sa nachádza lyžiarske stredisko Čertovica. K dispozícii je 8 lyžiarskych vlekov. Priamo v obci sa nachádza málo športových ihrísk hlavne v letnom období. Nedostatok športových plôch je potrebné riešiť zriadením univerzálneho ihriska. V obci sa nachádza jeden tenisový kurt, 4 sauny.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku, poľovníctvo.

Lyžiarsky vleč

2.14 KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Kostol

Celkové ročné výdavky na zabezpečenie kultúry v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 25 Výdavky na zabezpečenie kultúry v obci od roku 2002 do 2006 (v tis.).

Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Výdavky	5	5	5	5	5
OcÚ Vyšná Boca					

V obci sa nachádza aj obecná knižnica, múzeum a kostol, ktorý je v zlom technickom stave.

2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA

Hotel Barbora Vyšná Boca

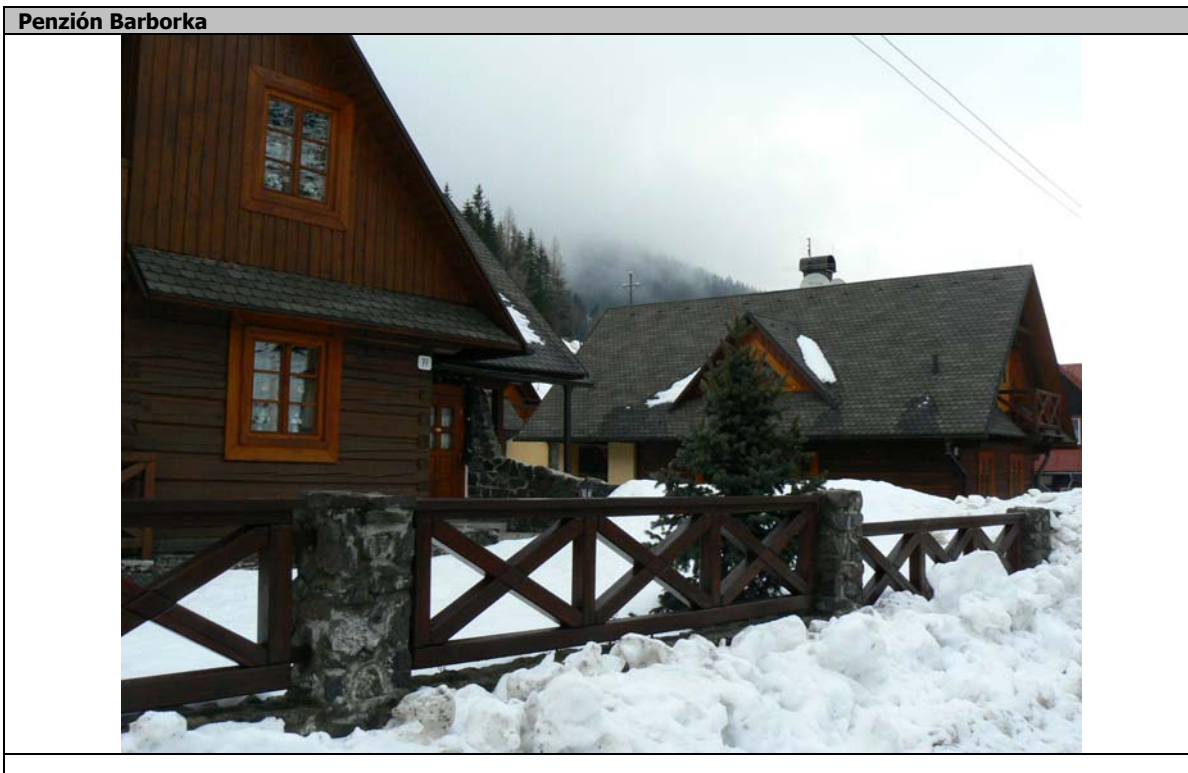
Rekreačné zariadenie Bane Nováky je moderný hotel, ktorý vďaka výhodnej polohe v malebnom prostredí; Nízkych Tatier a kvalitne poskytovaných služieb sa stal vyhľadávaným miestom dovolenkárov. Atraktivnosť strediska znásobuje možnosť podnikania výletov po okolí, v zimnom období bohaté možnosti zjazdového a bežeckého lyžovania.

Kapacita hotela: 83 pevných lôžok s 25 prístelkami, dvojľôžkové izby s vlastným hygienickým zariadením, apartmány :1/dvojľôžkový, 1/trojľôžkový, 1/štvorľôžkový, jedáleň : 80 miest, denný bar : 45 miest, sauna: 10 osôb

Hotel dobrej úrovne poskytuje ubytovanie v útulne zariadených izbách a v priestorných apartmánoch.

Penzión Barborka Vyšná Boca*

Novovybudované rekreačné zariadenie Bane Nováky je moderný penzión s kapacitou 20 pevných lôžok. Moderný účelne zariadený penzión vhodne poskytuje svoje služby hlavne rodinným stretnutiam a užším pracovným kolektívom.

Kapacita penziónu: 20 pevných lôžok, jedáleň, bar, biliard

Penzión Boca

kapacita: 42 pevných lôžok a 12 prístelok,

Ubytovanie poskytujeme v 2,3,4 lôžkových izbách s možnosťou prístelky so štandardným vybavením.

Pre náročnejších sú pripravené apartmány (2+2), ktoré Vám umožnia vyššie pohodlie počas pobytu.

Penzión Boca

Hrádocká chata

Hrádocká chata bola postavená v 40-tych rokoch 20. storočia. V povojnovom období bola zaradená do siete zariadení Interhotely Ružomberok, š.p. V roku 2001 bola kompletne zrekonštruovaná a v súčasnosti ponúka komfortné ubytovacie kapacity pre 24 návštevníkov v letnom aj zimnom období.

Izby sú riešené ako apartmány a pozostávajú zo spálne a obývacej izby. Každý apartmán má vlastné sociálne zariadenie so sprchovým kútom, umývadlom a toaletou.

Obývacie izby sú vybavené rádiom a televízorom.

Rozmiestnenie lôžok: 3 x trojpostelová izba s prístelkom (3+1), 1 x štvorpostelová izba s prístelkom (4+1), 1 x štvorpostelová (4), 1 x dvojpostelová (2)

Návštevníkom je k dispozícii zariadená kuchyňa s chladničkou, plynovým sporákom a mikrovlnnou rúrou. Každá izba má vlastnú uzamykatelnú skrinku s kompletnou sadou kuchynského riadu.

Penzión pod vežou

Ubytovanie pozostáva z dvoch častí, vrchnej a spodnej, vo vrchnej časti sa nachádzajú štyri izby, dve dvojpostelové, jedna štvorpostelová a jedna trojpostelová, na každej izbe je sprcha, WC a balkón, ďalej je hore spoločná plne vybavená kuchyňa a spoločenská miestnosť s TV. V spodnej časti je jeden 4 postelový apartmán so veľkou kúpeľňou a WC, plne vybavená kuchyňa a veľká spoločenská miestnosť pre všetkých s TV, krbom a spoločenskými hrami. Každú miestnosť možno podľa potreby dovybaviť prístelkami. V spodnej časti sa o pohodu stará podlahové kúrenie a prídavné elektrické konvektory. Hore je rozvod tepla z krbu a takisto elektrické konvektory. V objekte je takisto fínska suchá sauna, k dispozícii len ubytovaným hosťom a lyžiareň.

Penzion Pri prameni,

je situovaný priamo v centre Vyšnej Boce, ktoré ponúka aktívny oddych, či už v letnom, alebo v zimnom období. V blízkosti sa nachádzajú krásne horské útvary a lesy plné lesných plodov a rastlín, vodný tok a minerálny prameň.

Celý areál ubytovacieho zariadenia je oplotený, s možnosťou parkovania. Ubytovanie U Prameňa má kapacitu 14 lôžok. K dispozícii sú celkom 1 apartmán, 1 štvorposteľová izba a 2 trojposteľové izby.

Apartmán je luxusne zariadený, vybavený samostatným sociálnym zariadením, zariadenou kuchyňkou, elektrickým sporákom, chladničkou, mikrovlnou rúrou, rýchlou konvicou a TV so satelitným príjmom.

Izby sú taktiež vybavené samostatným sociálnym zariadením a TV so satelitným príjmom.

K dispozícii je spoločenská miestnosť s krbom a s TV, ďalej je k dispozícii jedáleň pre 16 osôb, zariadená kuchyňa s elektrickým sporákom s rúrou, chladničkou, mikrovlnnou rúrou a rýchlou konvicou.

Chata pod sedlom

Ubytovacia kapacita chaty je 35 osôb, ktorá sa dá rozšíriť prístelkami na kapacitu 39 osôb. Ubytovanie sa dá vybrať od štandardných 3-lôžkových a 4-lôžkových izieb bez možnosti prístelky, cez väčšie 4-lôžkové mezonetové izby s možnosťou prístelky až po apartmány takisto s možnosťou prístelky pre náročnejších. Interiéry izieb sú veľmi útulné, čo je dané použitím prírodného dreva pri nábytku a obkladoch. Štandardné izby majú spoločné nové sociálne zariadenie na chodbe (je to päť izieb čo sú takto vybavené), mezonetové podkrovné izby majú sociálne zariadenie na chodbe, je určené iba pre tieto dve izby. Apartmány majú vlastné sociálne zariadenie a pozostávajú z dvoch izieb.

2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie služby sú poskytované v tunajších reštauračných zariadeniach ako aj ubytovacích zariadeniach.

Penzión Boca

Reštaurácia s krbom: kapacita 60 miest

Bohatý výber Slovenskej ale aj medzinárodnej kuchyne. Reštaurácia je vhodná aj na rôzne kultúrne a spoločenské akcie (svadby, rodinné oslavy, firemné večierky a pod.). Znalcov vína určite poteší široký výber kvalitných slovenských vín.

Letná terasa: kapacita 40 miest

V letných mesiacoch Vám spríjemní pobyt posedenie na letnej terase s príjemným žblnkotom vedľa tečúceho horského potôčika. Možnosť grilovania alebo opekania na otvorenom ohni.

Chata pod sedlom

K dispozícii je reštaurácia s kapacitou 41 miest, ktorá slúži výlučne pre hotelových hostí. V reštaurácii nie je povolené fajčenie. Dá sa vybrať z dvoch typov stravovania, a to formou polopenzie alebo plnej penzie. V polpenzii podávame raňajky a večere. Večere sú formou jednotného menu, ktoré zahŕňa polievku, hlavné jedlo a dezert. V prípade záujmu sa dá vybrať jedlo na objednávku podľa jedálneho lístka. V plnej penzii ponúkame raňajky, obed ktorý zahŕňa polievku a hlavné jedlo, večeru ktorá pozostáva z hlavného jedla a dezertu.

Hotel Barbora

Jedáleň s celodennou prevádzkou sa nachádza na poschodí hotela s kapacitou 80 miest. Priestory sú vhodné na poriadanie rodinných osláv, svadieb, stužkových slávností a iných spoločenských podujatí pri hudbe. Personál ponúka možnosť výberu špecialít zo slovenskej kuchyne a z iných gastronomických špecialít.

2.17 CESTOVNÝ RUCH

Bocká dolina a jej okolie s cestným tranzitom sever – juh a svojimi prírodnými danosťami a kultúrno-historickým potenciálom dáva predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu. Nakoľko územie neposkytuje žiadne výrobné-produkčné zázemie, zostáva prioritou len oblasť cestovného ruchu vo všetkých jeho možnostiach a v závislosti na danostiach územia.

Bocká dolina ako rekreačný celok „Biely a Čierny Váh, Boce“, z ktorého kataster obce Vyšná Boca o rozlohe 2060 tvorí len časť územia RKC, ale má jeden z najväčších rekreačných potenciálov. V rámci schváleného ÚPD VÚC Žilinského kraja je územie Vyšnej Boce zaradené v rámci priestorových nadregionálnych záujmových území pod Liptovskú oblasť, regionálny územný celok Liptovský Mikuláš (RÚC) a rekreačný krajinný celok (RKC) Biely a Čierny Váh – Boce. Samotné územie katastra Vyšná Boca je zaradené ako aglomerácia rekreačných útvarov (AGL.RÚ) Vyšná Boca medzinárodného významu, horského funkčného celku.

Zima

Priamo v obci sa nachádza Ski centrum Bačova Roveň ktorá ponúka upravené, umelo zasnežované trate s nočným lyžovaním pre zdatných lyžiarov ako aj pre začiatočníkov. Samozrejmosťou je ski servis s požičovňou kompletnej lyžiarskej výstroje. Ski centrum ponúka dva lyžiarske vleky o dĺžke 800 m plus detský o dĺžke 140 m. Približne 3 km od obce poskytne svoje služby Ski centrum Čertovica zo šiestimi lyžiarskymi vlekmí, upravenými, umelo zasnežovanými traťami ako aj ski servisom a požičovňou. V obci a jej blízkom okolí sa nachádzajú bežecké trate v rôznych dĺžok a náročností. Nadšenci skialpinizmu majú možnosť vyšliapať na okolité vrchy (Lajštroch, Rovná Hoľa). Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad lyžiarskych tratí v oblasti.

Tab. 26 Prehľad lyžiarskych vlekov						
Lokalita	Typ	Šikmá	Výškový	Vrchol	Kap.	Obtiažnosť
	vleku	dĺžka	rozdiel	[m n.m.]	[os/h]	
		[m]	[m]			
ČERTOVICA ***						
900 - 1145 m						
Čertova svadba I.	LV	862	279	1445	800	stredne ťažká
Čertova svadba II.	.	230	109	1263	200	.
Pod Čertovicou	.	250	108	1269	250	.
Sedlo I.	.	293	72	1225	550	.
Sedlo II.	.	198	72	1258	200	.
Športhotel	.	345	129	1090	680	.
Detský vlek	LV	200	30	1195	750	1
NIŽNÁ BOCA						
Fišiarika	LV	517	110	1000	1000	ľahká
VYŠNÁ BOCA						
Športhotel Vrch	LV	234	54	1082	500	ľahká
Športhotel Kliesňová	LV	345	129	1090	680	stredne ťažká
Vyšná Boca - Barborka	.	400	97	927	300	.
Kliesňová	LV	330	104	1090	370	stredne ťažká

Leto

Atraktivitu regiónu doplnia množstvo turistických chodníkov. Jedna z najkrajších a najnavštevovanejších turistických trás je výstup na hlavný hrebeň Nízkyh Tatier Ďumbier. Členitý a rozmanitý terén je vhodný pre cykloturistiku (v blízkosti je požičovňa bicyklov) a paragliding (zabezpečíme inštruktora).

Pre nadšencov vodných športov:

- Splavovanie riek
- vhodné pre celé rodiny
- viacmiestne gumové člny
- doprovod inštruktora

Rafting splavovanie divokých perejovitých riek

- Vodné skútre
- Liptovská Mara

Relax pri vode:

- Termálne kúpalisko Liptovský Ján
- Aquapark Tatralandia Liptovský Mikuláš
- Termálne kúpalisko Bešeňová
- Aquacity Poprad

Ďalšie možnosti:

- Skanzen Liptovskej dediny v Pribiline
- Banícky dom vo Vyšnej Boci
- Klopačka v Liptovskej Maši
- Tenisový kurt a kolkáreň priamo v obci
- Demänovská jaskyňa Slobody, Demänovská ľadová jaskyňa
- Bystrianska jaskyňa, Važecká jaskyňa

ČERTOVICA

Významné lyžiarske stredisko 18 km južne od Liptovského Hrádku, letisko v Poprade je vzdialené 65 km. Lyžiarske svahy sa rozprestierajú na rozhraní strednej a východnej časti Nízkych Tatier v Národnom parku Nízke Tatry. Sedlom Čertovica prechádza dôležitá cestná komunikácia cez hlavný hrebeň Nízkych Tatier. Dĺžka lyžiarskej sezóny trvá priemerne 120 dní a trvá od 15. decembra do 15. apríla. Okrem možnosti klasického lyžovania sú tu podmienky aj pre bežecké lyžovanie a lyžiarsku turistiku. Širokú škálu služieb zabezpečujú ubytovacie a stravovacie zariadenia, k dispozícii je aj skiservis, požičovňa lyžiarskeho výstroja, fitness, sauna, kolkáreň.

Čertovica je i východisko túr na hlavný hrebeň Nízkych Tatier, do Bocianskej doliny, kde je lyžiarske stredisko Vyšná Boca, vhodné pre menej náročných lyžiarov. Stredisko má vhodné podmienky aj na paragliding. Vyšná Boca je rázovitá obec s ľudovou architektúrou. Okolie poskytuje množstvo turistických atrakcií.

AQUAPARK TATRALANDIA

Tatralandia je najväčší celoročný areál vodnej zábavy a relaxu na Slovensku, v Čechách a Poľsku. V termálnej vode Tatralandie je časť vôd z paleogénneho mora, ktoré bolo na území Liptovskej kotliny už pred 40 miliónmi rokov. Blahodarne pôsobí na pohybové a dýchacie ústrojenstvo.

VODNÉ ATRAKCIE - 11 termálnych bazénov:

- 8 celoročných bazénov s blahodárne pôsobiaceou minerálnou vodou (3 kryté), s teplotou vody od 24 do 39 °C, s množstvom vodných atrakcií: plavecké dráhy, aquapontóny na chodenie, vodná lezecká stena, masážne sedenia, vodné posteľe, vodný hříbik, chřílice, vyvieráčky, vodné prúdy, vodná hoidačka, vodný volejbal a basketbal, detské šmýkačky,...
- 3 sezónne bazény s čistou ohrievanou vodou s teplotou od 24 do 26 °C: detský bazén s interaktívnym hradom, bazén s 21 atrakciami a 25 m plavecký bazén.

Thermal park Bešeňová

Thermal park Bešeňová je vybudovaný na báze horúcich prameňov liečivých vôd, ktoré vyvierajú z hĺbky 1987 metrov o teplote 60,5°C. Pôsobí blahodárne na pohybové a dýchacie ústrojenstvo, urologické problémy a má priaznivé kozmetické účinky. Pozitívne účinky na psychiku sa prejavujú takmer okamžite, vďaka prvkum lítium. Minerálna voda obsahuje vápnik, horčík, sodík, draslík, železo, mangán, draslík, mimoriadne množstvo síranov, bikarbonáty, voľný kyslíčnik uhličitý a ďalšie minerály.

Od leta 2006 Thermal park rozširuje ponuku svojich služieb takmer trojnásobne. Pre návštevníkov je pripravených 7 vonkajších a 4 vnútorné bazény s teplotou vody od 26 – 40 °C. Na rozdiel od vonkajších bazénov, vo vnútorných bazénoch nie je geotermálna minerálna voda, ale čistá pitná voda. V novom krytom bazénovom komplexe sa nachádzajú sedacie – relaxačný bazén, veľký plavecký bazén s nerezovým toboganom a bazén pre deti. V bazénoch sa nachádzajú rôzne atrakcie

– podvodná lavica a vzduchová lavica, masážne trysky, chrliče, bublinkovače, vodný hrb, vodný ježko.

Kúpele Lúčky

Nachádzajú sa na rozhraní Oravy a Liptova pod Chočskými vrchmi. Dnes su známym kúpeľným centrom Slovenska. Prvú kúpeľnú budovu postavil Adam Turjanský v roku 1761. V 19. storočí sa stali súčasťou kamerálneho panstva Likava. Nový objekt s jedálňou a host'ovskými izbami dal postaviť Wisner von Mongesten. Liečia sa tu hlavne gynekologické ochorenia, ako sú primárna a sekundárna sterilita, infertilita, poruchy vývoja maternice, stavy po gynekologických operáciách, komplikácie po interrupcii, stavy po ožiarení rodidiel a pod. Rozhodujúcim činiteľom pri komplexnej kúpeľnej liečbe je termálna minerálna voda kúpeľného prameňa Valentína o teplote 32 stupňov Celzia. Dobré výsledky sa dosahujú najmä kombináciou pokojného a príjemného prostredia a liečivých účinkov minerálneho prameňa. Kúpele poskytujú mnohostranné kultúrne a športové využitie návštevníkov: vystúpenia populárnych osobností, folklórnych súborov, výlety do okolia, možnosť hrať minigolf, k dispozícii je tiež kino.

Liptovský Ján

Obec Liptovský Ján leží v pohorí Nízke Tatry zo severnej strany v Jánskej doline. Na travertínových návšiach sa nachádza žriedelná oblasť termálnych a minerálnych prameňov. Patria k studeným až veľmi nízko termálnym, veľmi slabo až silno uhličitým, dusíkatým slabo mineralizovaným sírovodíkovým vodám. Obyvatelia obce nazývajú už od pradávna studensie pramene medokýšmi a teplé teplotou. V polovici 19.st pri termálnych prameňoch vznikli malé kúpele na liečenie reumy a ženských chorôb. Jozef Szentivány Gemerský vybudoval vaňové kúpele, krytý bazén. Vo svojom kaštieli zriadil r.1929-30 reštauráciu, Grand Hotel Thermal a kúpele boli pomenované Svätajánske Teplice. Boli v kúpeľnej budove (toho času budova Osobitnej školy), pri ktorej dal vybudovať i Štrandové kúpalisko. Termálnu vodu využívali ľudia nielen z blízkeho, ale i vzdialeného okolia. Svätajánske kúpele boli známe ešte pred I.svet. vojnou v Budapešti i v Nemecku, odkiaľ prichádzalo veľa turistov, ale i ľudí hľadajúcich zdravie.

Liptovská Mara

Každoročne sa tu rekreujú tisícky rekreantov. Sú tu možnosti kúpania, surfovania, jachtingu, škola windsurfingu, člnkovanie, vodné bicyklovanie, minigolf, rybárčenie, plavba vyhliadkovou loďou Liptov - 80 miest - to všetko poskytuje autocamping Liptovský Trnovec na severnom brehu Liptovskej Mary. V Trnenci je plážové kúpalisko, autocamping kategórie "B", 140 stanov, bufet, kuchynka, ubytovacie bunky, požičovňa športových potrieb, minigolf, prístav lodnej dopravy, prístav jacht, požičovňa člnov, vodná záchranná služba, výcvikové stredisko potápačov a trávnatá pláž. Od jari do jesene sa tu konajú významné športové podujatia s medzinárodnou účasťou.

Iné rekreačné strediská na severnom brehu priehrady: Bobrovník, Liptovská Sielnica. Na severnom brehu pri diaľnici sa nachádza známy salaš Dechtáre, ktorý ponúka typické liptovské špeciality. Stredisko je dobre situované východisko turistických trás do Chočských vrchov, Západných a Nízkyh Tatier

2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2002 – 2006

V sledovanom období vykazovalo hospodárenie obce rovnomerný vývoj.

Tab. 27 Prehľad hospodárenia obce v období od 2002 – 2006 (tis.Sk)					
Ukazovateľ / Roky	2002	2003	2004	2005	2006
Bežné príjmy	1 800	1 750	1 500	1 600	1 950
Kapitálové príjmy	-	-	-	-	-
Príjmy spolu	1 800	1 750	1 500	1 600	1 950
Bežné výdavky	1 400	1 600	1 400	1 520	1 820
Kapitálové výdavky	-	-	-	-	-
Výdavky spolu	1 400	1 600	1 400	1 520	1 820
Zisk/strata	400	150	100	80	130

OcÚ Vyšná Boca

Ako prezentuje tabuľka, v každom roku sledovaného obdobia hospodárila obec s kladným hospodárskym výsledkom. Vzhľadom na veľkosť obce možno hospodárenie obce považovať za pozitívne s tendenciou trvalej stability zabezpečenia všetkých potrebných samosprávnych funkcií. Nasledujúca tabuľka prezentuje stav majetku obce k 31.12.2006. Obec disponovala týmto majetkom:

Tab. 28 Prehľad majetku obce v roku 2006 k 31.12.	
Majetok	Suma (v tis. Sk)
Software	60
Pozemky	800
Stavby	1 113
Ostatný HIM	660
Spolu majetok	2 633
OcÚ Vyšná Boca	

Najväčší podiel majetku obce pripadal na hmotný investičný majetok. K uvedenému termínu disponovala obec stavbami v hodnote 1,4 mil. Sk. Ostatný hmotný investičný majetok bol ohodnotený na 1,113 mil. Sk. Obec k uvedenému dátumu disponovala pozemkami v hodnote 800 tis. Sk.

2.19 SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje celkové výdavky na chod samosprávy v Sk.

Tab. 29 Výdavky obce na chod samosprávy od 2002 do 2006					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Obec	500	500	530	600	700
OcÚ Vyšná Boca					

Vývoj celkových výdavkov v sledovanom období zaznamenáva mierne rastúci trend. Od roku 2002 do roku 2006 vrástol objem vynaložených prostriedkov na chod samosprávy o 40 %. Nárast výdavkov bol kompenzovaný nárastom príjmov z podielových daní, ktorých výšku prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 30 Príjmy obce z podielových daní a poplatkov od 2002 do 2006 (v tis. Sk).					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Podielové dane	500	700	620	750	780
Miestne poplatky	1 300	1 050	880	850	1 170
OcÚ Vyšná Boca					

S výkonom svojich samosprávnych funkcií súvisí aj zabezpečovanie komunálnych služieb v obci. Nasledujúca tabuľka prezentuje výdavky obce Vyšná Boca na zabezpečenie týchto služieb. Najväčší podiel výdavkov pripadal na údržbu miestnych komunikácií a verejné osvetlenie.

Tab. 31 Výdavky obce na zabezpečenie komunálnych služieb 2002 do 2006					
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Úprava verejných priestranstiev	-	-	-	-	-
Údržba miestnych komunikácií	45	137	160	154	136
Cintorínske služby	-	-	-	-	-
Verejné osvetlenie	13	7	36	26	4
OcÚ Vyšná Boca					

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Tab. 32 Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠSS	
Sídlo matričného úradu	Liptovský Hrádok
Sídlo pracoviska daňového úradu	Liptovský Mikuláš
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Liptovský Hrádok
Sídlo Okresného súdu	Liptovský Mikuláš
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Liptovský Hrádok
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Liptovský Mikuláš
Sídlo Územnej vojenskej správy	Žilina
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Liptovský Mikuláš
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Liptovský Mikuláš
ŠÚ SR	

OCÚ Vyšná Boca

3 VÍZIA A POSLANIE OBCE VYŠNÁ BOCA

Vízia

Obec Vyšná Boca bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľ'ov. Obec je významným strediskom cestovného ruchu. V posledných 10 rokoch sa v obci výrazne zvýšila kapacita ubytovacích a stravovacích služieb. Okrem aktívneho trávenia voľného času v zimnom období, majú návštevníci možnosť využiť množstvo atraktivít cestovného ruchu aj v letnom období. V obci boli vybudované športové ihriská, ako aj zóny oddychu. V nadväznosti na svoju kultúrno - historickú hodnotu, a bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zvel'ad'ovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – cestovný ruch, lesníctvo a drevovýroba. V obci je vybudovaná funkčná kanalizačná sieť, zrekonštruovaná vodovodná sieť. V súvislosti s rozvojovými aktivitami obce došlo k rekonštrukcii a zvýšeniu kapacity elektrickej rozvodnej siete.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Vyšná Boca. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľ'ov, miestnych podnikateľ'ov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Vyšná Boca a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí?

Poslaním obce je slúžiť všetkým obyvateľ'om, ktorým ponúkame jedinečné služby, vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj obce, chrániť všetkých jej obyvateľ'ov, ale aj okolitú prírodu a jej zdroje. Obyvatelia obce, ktorí žijú alebo pracujú v obci predstavujú prioritu.

Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľ'om obce, podnikateľ'om či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľ'om obce. Samospráva obce Vyšná Boca disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom mestského zastupiteľ'stva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľ'ov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých

zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Vyšná Boca všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku, pasívnu ochranu prostredníctvom kamerového a záznamového systému, dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, riešenie statickej dopravy, ako aj ochranu životného prostredia v obci. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je budovanie priemyselných zón. Obec Vyšná Boca v súlade s touto filozofiou buduje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty a ich rozlohu plánuje naďalej rozširovať.

2. Technická infraštruktúra

Doprava

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

Verejné osvetlenie

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov.

3. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obecou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi

ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre udržiavanie spoločenských väzieb seniorov obec Vyšná Boca dotuje chod klubov dôchodcov. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce.

Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec Vyšná Boca považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit.

5. Školstvo a šport

Školstvo

Obec v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces v materskej škole, základnej škole a školských zariadeniach. Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkových vzdelávacích služby v rámci voľno-časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov, prevádzkuje moderné stravovacie zariadenia, rešpektujúce zásady zdravej výživy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných jednot prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Samospráva sa významne finančne angažuje aj v prevádzke futbalového štadióna pre spoločensky najpopulárnejšie športy a pre diverzifikáciu športovej ponuky. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Vyšná Boca či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov. Budovanie profesionálneho športu v obci môže byť súčasne predpokladom pre zvýšenie turistického ruchu a nástrojom pre prezentáciu V. Boce na nadnárodnej úrovni.

6. Kultúra

Obec Vyšná Boca v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, zabezpečuje kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzkuje knižnicu, zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru nielen v centrálnej časti obce, ale aj v jednotlivých častiach. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

7. Cestovný ruch a public relation

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s komisiou pre kultúru a

CR, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti nasledovné:

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít.

2. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj cestovného ruchu, výstavba kanalizačnej siete, údržba vodovodnej siete.

3. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia NP Nízke Tatry.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

5. Školstvo a šport

Údržba a skvalitnenie vybudovanie nového športového areálu ako aj priláhlých ihrísk. Zriadenie priestorov pre neformálne vzdelávanie.

6. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

7. Cestovný ruch a public relation

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky.

5 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

- 5.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.
- 5.2 Technická infraštruktúra.
- 5.3 Životné prostredie.
- 5.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.
- 5.5 Školstvo a šport.
- 5.6 Kultúra.
- 5.7 Cestovný ruch a public relations.

Analýza SWOT

Analýza SWOT pomôže zamerať pozornosť na kľúčové oblasti vo vnútri obce. Využitá bude hlavne pri budovaní jej silných stránok, odstraňovaní slabých stránok alebo ich akceptovaní (pokiaľ ich nie je možné odstrániť), využívaní príležitostí a vyrovnaní sa s rizikami vonkajšieho prostredia. SWOT analýza bude základným dokumentom a východiskom pre tvorbu stratégie obce a strategického plánovania.

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou obce je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdu zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni miestnej ale aj regionálnej, národnej či celosvetovej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Syntéza výsledkov analýzy SWOT porovná vonkajšie hrozby a príležitosti s vnútornými silnými a slabými stránkami. Ich kombináciou a prienikom vznikne stratégia ako vyvažujúci faktor, ktorý uvedie obec do súladu s jej okolím. Vzhľadom na rozdielny význam a váhu jednotlivých analyzovaných položiek bude mať obec k dispozícii rozličné varianty stratégie:

- 1.Stratégia SO - najatraktívnejší strategický variant. Obec si ju zvolí ak, prevažujú sily nad slabosťami a príležitosti nad hrozbami. Odporúča sa ofenzívna stratégia z pozície sily.
- 2.Stratégia ST - stratégia silnej obce, ktorá sa nachádza v nepriaznivom prostredí. Odporúča sa defenzívna stratégia, ktorou si obec chráni už vydanú pozíciu.
- 3.Stratégia WO - túto stratégiu si volí, ak prevažujú slabosti nad silami, nachádza sa však v atraktívnom prostredí. Aby obec využila naskytujúce sa príležitosti, na ktorých zvládnutie nemá dostatok vnútorných schopností, snaží sa postupne posilňovať svoju pozíciu a odstrániť nedostatky.
- 4.Stratégia WT - vhodná pre obec, ktorá je slabá a navyše sa nachádza v neatraktívnom prírodnom a sociálno-ekonomickom prostredí.

5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Existencia NP Nízke Tatry, - Existencia lesného hospodárstva, - Vhodné podmienky pre rozvoj drevárskej výroby, - Vhodné vrostredie pre rozvoj cestovného ruchu, - Existencia turistického strediska Čertovica, - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Liptovský Mikuláš, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - Existencia 2 predajní spotrebného tovaru, - Existencia stravovacích kapacít - 5, - Existencia ubytovacích kapacít – 5 hromadných, - Existencia lyžiarskych vlekov, - Existencia 4 kaviarní, - Existencia 1 vinárne, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia hospodárskych zón, - nedostatok priestorov na zriadenie priemyselných zón, - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia - občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti lesného hospodárstva, - existencia vhodných podmienok na rozvoj cestovného ruchu, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít, 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou v zastavanom území, - existencia vodojemu, - existencia dvoch cintorínov, - existencia vlastného zdroja pitnej vody – Kliesňová, - vybudovaná splašková kanalizácia na 50 %, - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - z funkčného hľadiska veľmi vyhovujúci systém regionálnej autobusovej dopravy, - 4 zastávky SAD, - existencia verejného rozhlasu, - úroveň dobudovania nadradenej dopravnej 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, potreba dobudovania, - absencia celooobecnej splaškovej kanalizačnej siete, - absencia ČOV, - absencia domu smútku, - značne nevyhovujúca vodovodná sieť, s tým spojené časté poruchy a úniky vody, - neupravené miestne cintoríny, - nedostatočná sieť internetu, Orange a T-mobile – nie je pokryté celé územie, - nedostatok parkovacích miest, nezabezpečená bezpečnosť proti odcudzeniu, - nedostatočné pokrytie signálom televízie STV 1, STV 2, Markíza,

<p>infraštruktúry ako súčasti európskej dopravnej infraštruktúry,</p> <ul style="list-style-type: none"> - hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, v blízkosti regiónu nachádzajúce sa križovanie multimodálnych európskych koridorov smer západ-východ a sever-juh, ktoré spájajú hlavné sídelno-hospodárske ťažiská SR a napájajú ich na európsky dopravný systém, - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - široká sieť pamäťových a fondových inštitúcií a dostupnými, rozsiahlymi a hodnotnými zdrojmi pre kvalitný digitálny obsah a e-služby, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudované rozvody káblovej televízie v celej obci - absencia obecného kompostovišťa, - absencia zberného dvora pre separovaný zber, - absencia pobočky Slovenskej pošty, - absencia rozvodnej siete plynu, - nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov pre T-mobile a Orange, - absencia plynofokácie obce, - absencia verejného Internetu, - absencia verejného prístupového bodu, - potrebná rekonštrukcia miestneho vodovodu, - zlý technický stav miestnych komunikácií, ktoré sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad, ..., - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb , - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - pomaly rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nedostatočne rozvinutý integrovaný dopravný systém (IDS) - nízky podiel ciest vyšších tried na celkovej dĺžke ciest v regióne, - nedobudovaná sieť rýchlostných ciest, - prudký nárast individuálneho motorizmu, - zastaralý park verejnej osobnej dopravy, - nevhodná del'ba prepravnej práce verejnej osobnej dopravy, - absencia integrovaných dopravných systémov,
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - dostavba splaškovej kanalizácie, - výstavba dažďovej kanalizácie, - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia mostov a lávok, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - výstavba domu smútku, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - znižovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy, - pokles rozsahu prepravy na železnici a zvyšovanie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zníženie dopravnej dostupnosti a s tým spojené

<p>konkurenčnom prostredí,</p> <ul style="list-style-type: none"> - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - zrovnoprávnenie papierovej a elektronickej komunikácie medzi verejnou správou, občanmi a podnikateľmi, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia 	<ul style="list-style-type: none"> - zníženie atraktívnosti územia pre investorov, zvyšujúca sa nevhodnosť na ceste I. triedy E572 z dôvodu prekračovania prípustnej intenzity, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - narastanie environmentálneho zaťaženia, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov
--	--

5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - existencia separovaného zberu, - existencia NP Nízke Tatry, - ochranné pásma vodných zdrojov, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia celoobecnej kanalizačnej siete s ČOV, - absencia plynifikácie obce, - existencia zberného dvora, - absencia obecného kompostoviska, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov a v zimných mesiacoch aj prachu z posypových materiálov, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - sídlo ekologicky záťažových prevádzok alokovaných v Trenčianskom kraji – Elektráreň Nováky, Novácke chemické závody, atď., - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - existencia čiernych skládok, - absencia oddychovej zóny pre obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných plôch, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - spustenie ČOV, - dobudovanie miestnej kanalizácie, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia koryta potoka Ráztoka, - výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - výstavba športovo – rekreačného areálu v obci, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami. - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

- dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	
--	--

5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, - zlepšovanie právneho a inštitucionálneho rámca sociálnej inklúzie - realizované reformy, vrátane inštitucionálnych a fiškálnych v oblasti sociálnej inklúzie, fiškálna decentralizácia - dôraz na princíp subsidiarity - zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie - dôraz na kvalitu a profesijné zabezpečenie - novokoncepcovaný systém ochrany detí - fiškálna decentralizácia - kvalitné neštátne subjekty pôsobiace v niektorých oblastiach sociálnej sféry - zavádzanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi - zvyšujúce sa povedomie zamestnávateľov pri vytváraní rodine priateľského prostredia a tradícia súťaže „Zamestnávateľ ústretovej k rodine“ a Audit „Rodina a práca“ - kvalitný fungujúci systém predškolských zariadení, záujem MVO o vytváranie služieb starostlivosti, existencia celoslovenského systému „materských centier“ - vysoká solidarita a podpora v rámci rodín v súvislosti so starostlivosťou o deti a odkázané osoby, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia domova dôchodcov, - absencia domu sociálnych služieb, - absencia klubu mladých, - absencia klubu dôchodcov, - zlá dostupnosť z obce do zdravotníckych zariadení, - prevažná časť obyvateľstva prestará – dôchodcovský vek, - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - absencia ordinácie praktického lekára, - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, - zdravotný stav obyvateľstva, - pretrvávajúce tradičných spádových oblastí dochádzky za prácou - nízka úroveň priestorovej mobility za prácou všeobecne a nízky rozsah medziokresnej a medzikrajskej dochádzky za prácou. - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis) - prehlbovanie dlhodobej nezamestnanosti - absencia širšej podpory vzdelávania a zamestnávania osôb vzdialených od trhu práce dlhšie obdobie z dôvodu starostlivosti o dieťa alebo o ďalšieho člena rodiny, príslušnosti k marginalizovanej alebo vylúčenej skupine populácie - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe a nízka udržateľnosť výsledkov - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov - nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby a nedostatok služieb dlhodobej starostlivosti - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zabezpečenie detskej lekárky aspoň 1 x týždenne do obce, - rozšírenie opatrovateľskej služby, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa

<ul style="list-style-type: none"> - práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - Príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovnej sily, - nízky dopyt po práci v prihraničných oblastiach, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
--	---

5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia poľovníckych revírov, - existencia turistických trás, - existencia lyžiarskych tratí, - existencia značkových turistických trás, - tenisové ihrisko, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia vzdelávacieho zariadenia, - nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom, kde by bola možná realizácia zámerov k rozvoju športu, obec nevlastní žiadne vhodné pozemky, - absencia verejného internetu na vzdelávacie účely, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov, - negatívny stav budovy materskej školy,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba oddychovej a športovej zóny v obci, - zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni, - úprava turistických chodníkov, - podpora záujmových krúžkov zo strany obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - rozvíjajúci sa systém kariérového poradenstva vytvára predpoklad pre výber profesie v súlade s potrebami trhu práce, - prepojenie stratégie rozvoja regiónov so štruktúrou študijných a učebných odborov, - spolupráca s podnikmi v regióne vrátane zvýšenia prístupu žiakov k moderným strojom a zariadeniam, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - konkurencia škôl a iných inštitúcií v rámci miestnej komunity, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v

<ul style="list-style-type: none"> - diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<p>pripravovaných zámeroch reforiem,</p>
---	--

5.6 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu, 	<ul style="list-style-type: none"> - schátralé priestory, kostol v zlom technickom stave, vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu, - nefungujúci kultúrny dom, - zle fungujúci cirkevný zbor v obci, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia kultúrneho domu, - usporadúvanie Dňa obce, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - každoročné folklórne slávnosti, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - výstavba izby folklóru a zvyklostí obce, - výstavba remeselného dvora, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - NP Nízke Tatry, - Banická história, - Existencia banického múzea, - Rekreačné stredisko Čertovica, - Možnosť zimných športových aktivít, - prírodné krásy v okolí obce, - veľký počet jaskýň, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba ďalších ubytovacích kapacít, - dostavba športovej infraštruktúry, - výstavba komerčnej infraštruktúry, - možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce, - výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení, - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR, 	<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov, - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi Vyšnou Bocou a ostatnými obcami v okolí.

Aj napriek vyššie uvedeným obmedzeniam a determinantom je možné konštatovať, že silná stránka obce vychádza hlavne z jej výhodnej alokácie v blízkosti regionálnych centier, ako aj blízkej alokácie hlavných dopravných tepien.

Naopak medzi slabé stránky obce Vyšná Boca patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, pomerne vysoká miera nezamestnanosti, nízka profesijná mobilita ľudských zdrojov, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o nedostatočne rozvinutý výrobný sektor, a potreba dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Vyšná Boca vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

5.8 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VYŠNÁ BOCA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Vyšná Boca. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Vyšná Boca a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (NSRR 2007-2013), regionálnej (PHSR ŽISK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Vyšná Boca poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerať ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie

silných stránok obce Vyšná Boca je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je uporiadáný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> + výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta + rýchla dostupnosť krajského mesta, + Vhodné prírodné podmienky na rozvoj cestovného ruchu, + Známe stredisko cestovného ruchu Čertovica, + vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, 	<ul style="list-style-type: none"> - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií,
<ul style="list-style-type: none"> + vhodné podmienky pre rozvoj lesného hospodárstva, + vhodné podmienky pre rozvoj drevovýroby, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná podpora lesníctva,

Technická infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, + rozostavaná splašková kanalizačná sieť, + dobrá kompozícia a rozloženie bytovej zástavby vzhľadom na výstavbu technickej infraštruktúry, + existencia verejného osvetlenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, potreba dobudovania, - absencia plynofikácie obce, - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nevybudovaná ČOV, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
<ul style="list-style-type: none"> + dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav verejného vodovodu,
<ul style="list-style-type: none"> + dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, + úroveň dobudovania nadradenej dopravnej infraštruktúry ako súčasti európskej dopravnej infraštruktúry, + hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, + v blízkosti regiónu nachádzajúce sa križovanie multimodálnych európskych koridorov smer sever-juh, ktorý spája hlavné sídelno-hospodárske ťažiská SR a napája ich na európsky dopravný systém, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav parkovísk pred verejnou infraštruktúrou, - zlý technický stav miestnych komunikácií, ktoré sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania, - absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav ciest II a III. triedy, - prudký nárast individuálneho motorizmu, - zastaralý park verejnej osobnej dopravy, - nevhodná deľba prepravnej práce verejnej osobnej dopravy, - absencia integrovaných dopravných systémov,

Životné prostredie	
Silné stránky	Slabé stránky

<ul style="list-style-type: none"> + existencia priestorov pre budovanie oddychových zón, + relatívne vyhovujúci stav životného prostredia, + prítomnosť Národného parku Nízke Tatry, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - existencia čiernych skládok, - absencia kvalitnej oddychovej zóny pre obyvateľov,
<ul style="list-style-type: none"> + zavedený separovaný zber, + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zberného dvora pre separovaný zber, - absencia obecného kompostoviska, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,
<ul style="list-style-type: none"> + relatívne vyhovujúci stav ovzdušia, 	<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - využívanie pevných palív pri zásobovaní teplom, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> + rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach, + vysoký dopyt po sociálnych službách, + zlepšovanie právneho a inštitucionálneho rámca sociálnej inklúzie, + realizované reformy, vrátane inštitucionálnych a fiškálnych v oblasti sociálnej inklúzie, fiškálna decentralizácia, + dôraz na princíp subsidiarity, + zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie, + dôraz na kvalitu a profesijné zabezpečenie, + novokoncipovaný systém ochrany detí, + fiškálna decentralizácia, + kvalitné neštátne subjekty pôsobiace v niektorých oblastiach sociálnej sféry, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - absencia opatrovateľskej služby, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia centra pre matky s deťmi, - absencia domu opatrovateľskej služby, - absencia verejného stravovania, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - pretrvávajúce tradičné spádové oblasti dochádzky za prácou, - nízka úroveň priestorovej mobility za prácou všeobecne a nízky rozsah medziokresnej a medzikrajskej dochádzky za prácou, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - prehľbovanie dlhodobej nezamestnanosti, - absencia širšej podpory vzdelávania a zamestnávania osôb vzdialených od trhu práce dlhšie obdobie z dôvodu starostlivosti o dieťa alebo o ďalšieho člena rodiny, príslušnosti k marginalizovanej alebo vylúčenej skupine populácie, - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení, - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe a nízka udržateľnosť výsledkov, - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania, - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia), - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
<ul style="list-style-type: none"> + zavádzanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi, + kvalitný fungujúci systém predškolských zariadení, + záujem MVO o vytváranie služieb starostlivosti, + existencia celoslovenského systému „materských 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia materského centra v obci,

+ centier", + vysoká solidarita a podpora v rámci rodín v súvislosti so starostlivosťou o deti a odkázané osoby,	
--	--

Školstvo a šport	
Silné stránky	Slabé stránky
+ záujem obyvateľov o ďalšie vzdelávanie,	- zlý technický stav športovej infraštruktúry, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
+ existencia poľovníckych revírov, + existencia športovej infraštruktúry, + záujem obyvateľov o turistické aktivity, + záujem obyvateľov o aktívne trávenie voľného času,	- absencia turistického klubu, - zlý technický stav športovej infraštruktúry, - absencia viacúčelových športových ihrísk,

Kultúra	
Silné stránky	Slabé stránky
+ rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov,	- nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
+ dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, kaštieľ), + existencia kultúrneho domu,	- nevyriešené vlastnícke vzťahy ku kultúrnym pamiatkam,
+ existencia speváckej skupiny, + existencia inštrumentálnej skupiny,	- nevyhovujúce priestory na uskutočňovanie kultúrnych aktivít,

Cestovný ruch	
Silné stránky	Slabé stránky
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + lyžiarske stredisko Čertovica, + banícka tradícia, + existencie múzea, + početné množstvo cykloturistických trás, + NP Nízke Tatry, + existencia poľovníckeho revíru,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci,
+ vhodné podmienky na budovanie infraštruktúry cestovného ruchu, + vysoký dopyt po službách cestovného ruchu,	- chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.

3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Vyšná Boca.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je náväznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, ako aj NSRR 2007 – 2013, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb.

Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR ŽISK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - Podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách - Podnikateľské subjekty ve výzkumu a v inovačných procesoch - Obec - Investori
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - obce, - obyvatelia obce, - podnikateľské subjekty, - mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - obec, - obyvatelia obce, - podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - nezamestnaní, - sociálne odkázaní, - zdravotne a duševne postihnutí, - obyvatelia v dôchodkovom veku, - mladí ľudia, - rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - deti predškolského veku, - žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, - nezamestnaní, - obyvatelia v dôchodkovom veku, - športovci organizovaní v rámci športových hnutí, - pasívna športová verejnosť, - obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra	
Cieľová skupina	
	<ul style="list-style-type: none"> - obyvateľstvo - podnikateľské subjekty - návštevníci obce,

7. Cestovný ruch a public relation

Ciel'ová skupina

- obec,
- VÚC,
- obyvatelia obce,
- návštevníci obce,
- súkromný podnikateľský sektor,

6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA

STRATEGICKÝ CIEĽ

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Vyšná Boca nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Vyšná Boca, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast a rozvoj cestovného ruchu v súvislosti s prítomnosťou NP Nízke Tatry. Ekonomický rast sa zabezpečí pri rešpektovaní enviromentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí lesného hospodárstva a drevovýroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. V súvislosti s ekonomickým rozvojom obec zabezpečí poskytovanie kvalitných verejných služieb pre svojich obyvateľov.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je

možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Žilinského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

GLOBALNE CIELE ROZVOJA

Globálne ciele rozvoja definujú strategický zámer za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický zámer je následne rozpracovaný na jednotlivé ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami.

- 6.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.
- 6.2 Technická infraštruktúra.
- 6.3 Životné prostredie.
- 6.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.
- 6.5 Školstvo a šport.
- 6.6 Kultúra.
- 6.7 Cestovný ruch a public relations.

6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce.

Cieľ 6.1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.	
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.
Aktivita	Vypracovanie analýzy možností rozvoja podnikateľských aktivít v obci. Analýza a priebežná aktualizácia verejných výdavkových programov pre podporu podnikania. Prezentácia foriem podpory podnikateľských subjektov zo strany obce.
Opatrenie 6.1.1.2	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.
Aktivita	Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom.
Opatrenie 6.1.1.3	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.
Aktivita	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci. Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
Opatrenie 6.1.1.4	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Aktivita	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami. Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v obci. Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Opatrenie 6.1.1.5	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.
Aktivita	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselných dvorov. Zabezpečenie personálnych kapacít. Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora rozvoja reštauračných, ubytovacích a iných komerčných služieb v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie cukrárne. Zriadenie Pizzérie. Výstavba turistickej ubytovne. Podpora rozvoja služieb obyvateľom – materiálne služby. Výstavba Slovenskej koliby s ľudovou hudbou. Zriadenie pobočky Slovenskej pošty, a.s..

Cieľ 6.1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu.	
Opatrenie 6.1.2.1 Aktivita	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu. Podpora spracovateľov miestnych surovín finančnými a nefinančnými opatreniami. Podpora rozvoja živnostenského podnikania, ktoré sa zameriava hlavne na využívanie miestnej surovinovej základne. Vytvorenie vhodného daňového prostredia pre uvedené podnikateľské subjekty.
Cieľ 6.1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.	
Opatrenie 6.1.3.1 Aktivita	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba malých vodných elektrární na toku Boca. Výstavba malých slnečných elektrární. Obstaranie zariadení na spracovanie drevoštiepky. Využitie biomasy na vykurovanie objektov občianskej vybavenosti.
Cieľ 6.1.4 Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.	
Opatrenie 6.1.4.1 Aktivita	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba viacúčelového ihriska.
Opatrenie 6.1.4.2 Aktivita	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba náučných chodníkov – Zlatnica. Výstavba menšieho kúpaliska. Výstavba sedačkových lanoviek. Budovanie horských cyklotrás. Zriadenie fitnesscentra. Zriadenie turistckej – informačnej kancelárie.
Opatrenie 6.1.4.3 Aktivita	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba infraštruktúry cestovného ruchu.
Cieľ 6.1.5 Podpora inovácií a technologických transferov.	
Opatrenie 6.1.5.1 Aktivita	Podpora inovácií a technologických transferov v podnikoch drevárskej výroby. Nákup novej technológie v podnikoch drevárskej výroby. Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti. Obstaranie technológie.

6. 2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry – vodovodnej, elektrickej, cestnej.

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Vyšná Boca. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Cieľ 6.2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	
---	--

Opatrenie 6.2.1.1 Aktivita	Rekonštrukcia zastávok SAD v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia zastávok.
Opatrenie 6.2.1.2 Aktivita	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov. Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia miestnych komunikácií.
Opatrenie 6.2.1.3 Aktivita	Budovanie miestnych turistických cyklotrás prepájajúcich obce mikroregiónu a historické a prírodné atrakcie. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrás.
Opatrenie 6.2.1.4 Aktivita	Výstavba parkovísk pre dom kultúry a obecného úradu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba infraštruktúry.
Opatrenie 6.2.1.5 Aktivita	Budovanie parkovísk pred obecným cintorínom. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba infraštruktúry.
Opatrenie 6.2.1.6 Aktivita	Výstavba jednostranných chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty II/72. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba infraštruktúry.
Opatrenie 6.2.1.7 Aktivita	Rekonštrukcia miestnych komunikácií. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia komunikácií.
Opatrenie 6.2.1.8 Aktivita	Zabezpečenie plynulej a dostatočnej autobusovej dopravy. Spracovanie analýzy potreby autobusového spojenia.

Cieľ 6.2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry	
Opatrenie 6.2.2.1 Aktivita	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia v obci.
Opatrenie 6.2.2.2 Aktivita	Úprava verejných plôch v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Úprava verejných plôch.
Opatrenie 6.2.2.3 Aktivita	Rekonštrukcia mostov a lávok. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia mostov a lávok.
Opatrenie 6.2.2.4 Aktivita	Výstavba bezdrôtového rozhlasu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa – verejná súťaž. Inštalácia bezdrôtového rozhlasu.
Opatrenie 6.2.2.5 Aktivita	Rozšírenie a rekonštrukcia elektrických rozvodov VN. Spracovanie technickej dokumentácie. Výkon pozemných prác. Rozšírenie VN rozvodov.
Opatrenie 6.2.2.6 Aktivita	Rekonštrukcia a prestavba obecného úradu – výstavba apartmánových bytov. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa výkonu rekonštrukčných prác. Realizácia rekonštrukčných prác – zateplenie budovy, výmena okien.
Opatrenie 6.2.2.7 Aktivita	Iluminácia historických objektov v obci. Inštalácia osvetľovacej techniky.
Opatrenie 6.2.2.8 Aktivita	Doplniť a udržiavať brehové porasty vodných tokov - Boca. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výkon pozemných prác.
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba nového domu smútku.

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba domu smútku.
Opatrenie 6.2.2.10 Aktivity	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína. Spracovanie technickej dokumentácie. Výkon rekonštrukčných a rozširovacích prác.
Opatrenie 6.2.2.11 Aktivity	Rozšírenie kapacity elektrickej siete, výmena trafostaníc. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výkon pozemných prác. Rozšírenie el. rozvodov.
Opatrenie 6.2.2.12 Aktivity	Rekonštrukcia námestia obce a výstavba nového centra obce (oddychovo-relaxačné). Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia námestia.
Opatrenie 6.2.2.13 Aktivity	Zabezpečenie signálu mobilných operátorov. Inštalácia vysielačov mobilných operátorov.
Opatrenie 6.2.2.14 Aktivity	Výbudovanie rozvodov káblovej televízie. Výstavba siete.

6. 3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Cieľ 6.3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 6.3.1.2 Aktivity	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Opatrenie 6.3.1.3 Aktivity	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci. Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 6.3.1.4 Aktivity	Výstavba kompostoviska. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výber vhodnej lokality a výstavba kompostoviska.
Opatrenie 6.3.1.5 Aktivity	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výber vhodnej lokality a výstavba ZD.

Cieľ 6.3.2 Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP.
Aktivity	Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou. Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Cieľ 6.3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.	
Opatrenie 6.3.3.1 Aktivity	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Výkon pozemných prác. Dostavba kanalizácie.
Opatrenie 6.3.3.2 Aktivity	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach. Výstavba existujúcej vodovodnej siete.

	Pravidelný monitoring vodovodnej siete.
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozadržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).
Aktivita	Rekultivácia existujúcich koryt vodných tokov v obci. Pravidelný monitoring.
Opatrenie 6.3.3.4	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Výkon pozemných prác. Výstavba kanalizácie.
Opatrenie 6.3.3.5	Výstavba protizáplavových opatrení.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba protizáplavových poldrov, hrádz, atď..
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryt miestnych tokov.
Aktivita	Analýza súčasného stavu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spevnenie a regulácia koryt miestnych potokov.
Opatrenie 6.3.3.7	Výstavba ČOV, prípadne prečerpávacej stanice.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba ČOV / prečerpávacej stanice.
Opatrenie 6.3.3.8	Výstavba vodojemov pre obecný vodovod.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba vodojemov.
Opatrenie 6.3.3.9	Výstavba protipožiarnych zariadení – malá vodná nádrž, technické zariadenia.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba vodnej nádrže.
Opatrenie 6.3.3.10	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v Čertovici.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Výkon pozemných prác. Výstavba kanalizácie.
Opatrenie 6.3.3.11	Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Aktivita	Výber dodávateľa na výkon prác. Rekonštrukcia vodovodných sietí.
Opatrenie 6.3.3.12	Obnova a rekonštrukcia minerálneho prameňa v obci.
Aktivita	Obnova prameňa.

Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

6. 4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.4.1.1	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov. Obstaranie vnútorného vybavenia.
Opatrenie 6.4.1.2	Vybudovať/zriaďovať zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby).
Aktivita	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.

Ciel' 6.4.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom a spádovou obcou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách. Zabezpečenie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov.
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.
Aktivita	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.
Aktivita	Analýza dopytu po uvedených službách Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.4.2.7	Zriadenie klubu dôchodcov.
Aktivita	Príprava priestorového vybavenia. Príprava materiálneho vybavenia.
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.
Aktivita	Príprava priestorového vybavenia. Príprava materiálneho vybavenia.
Opatrenie 6.4.2.9	Zriadenie pobočky Červeného kríža.
Aktivita	Príprava priestorového vybavenia. Príprava materiálneho vybavenia.
Ciel' 6.4.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.	
Opatrenie 6.4.3.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.4.3.2	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.4.3.3	Organizovanie vzdelávacích podujatí v oblasti cestovného ruchu a malého podnikania.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

6. 5 INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Ciel' 6.5.1 Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.5.1.1 Aktivita	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy. Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Opatrenie 6.5.1.2 Aktivita	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy. Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.
Opatrenie 6.5.1.3 Aktivita	Podpora využívania Internetu v obci. Zriadenie verejných prístupových bodov v obci. Budovanie verejného Internetu v obci.

Ciel' 6.5.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.	
Opatrenie 6.5.2.1 Aktivita	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy. Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 6.5.2.2 Aktivita	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 6.5.2.3 Aktivita	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb. Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6. 6 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Ciel' 6.6.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.6.1.1 Aktivita	Zriadenie počítačovej miestnosti s verejným prístupom k sieti Internet. Nákup techniky a zariadení.
Opatrenie 6.6.1.2 Aktivita	Podpora mimoškolskej činnosti. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia / výstavba priestorov na uskutočnenie mimoškolskej činnosti. Zabezpečenie vybavenia.
Opatrenie 6.6.1.3 Aktivita	Rekonštrukcia priestorov pre uskutočňovanie neformálnych vzdelávacích potrieb. Zabezpečenie priestorov. Obstaranie vnútorného vybavenia.
Opatrenie 6.6.1.4 Aktivita	Rekonštrukcia priestorov pre knižnicu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia priestorov.
Opatrenie 6.6.1.5 Aktivita	Vybavenie miestnosti s verejným internetom prezentačnou technikou. Nákup prezentačnej a výpočtovej techniky.
Opatrenie 6.6.1.6 Aktivita	Zriadenie materskej školy. Zabezpečenie priestorov. Obstaranie vybavenia.
Opatrenie 6.6.1.7 Aktivita	Vybudovanie športového ihriska pre potreby materskej školy. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber vhodnej lokality. Výstavba ihriska.

Cieľ 6.6.2. Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.	
Opatrenie 6.6.2.1 Aktivita	Výbudovanie novej športovej infraštruktúry. Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba menšieho kúpaliska. Výstavba sedačkových lanoviek. Zriadenie fitnesscentra.
Opatrenie 6.6.2.2 Aktivita	Výstavba cykloturistických trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba horskej cyklotrasy.
Opatrenie 6.6.2.3 Aktivita	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.6.2.4 Aktivita	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.6.2.5 Aktivita	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.6.2.6 Aktivita	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 6.6.2.7 Aktivita	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.

6. 7 KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Cieľ 6.7.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.	
Opatrenie 6.7.1.1 Aktivita	Zriadenie viacúčelového kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a prestavba infraštruktúry.
Opatrenie 6.7.1.2 Aktivita	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu. Výber vhodných objektov. Výriešenie vlastníckych vzťahov. Rekonštrukcia a vybavenie expozícií. Rekonštrukcia a ochrana pôvodných senníkov.
Opatrenie 6.7.1.3 Aktivita	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 6.7.1.4 Aktivita	Budovanie remeselníckych dvorov. Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora. Zabezpečenie personálnych kapacít. Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.
Opatrenie 6.7.1.5 Aktivita	Výbudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva. Zabezpečenie personálnych kapacít. Výber vhodných trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia výstavby.
Opatrenie 6.7.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v

Aktivita	cestovnom ruchu a agroturistike. Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov.
Opatrenie 6.7.1.7 Aktivita	Rekonštrukcia kostola. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia kostola.
Opatrenie 6.7.1.8 Aktivita	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď.. Personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.7.1.9 Aktivita	Rozšírenie expozície múzea. Rozšírenie priestorov. Obstaranie exponátov.

Cieľ 6.7.2	Organizačné zabezpečenie
Opatrenie 6.7.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Cieľ 6.7.3	Propagácia v oblasti kultúry
Opatrenie 6.7.3.1 Aktivita	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 6.7.3.2 Aktivita	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie bulletinu.
Opatrenie 6.7.3.3 Aktivita	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 6.7.3.4 Aktivita	Podpora cezhraničnej spolupráce. Organizácia kultúrnych podujatí. Realizácia spoločných projektov v oblasti kultúry. Uskutočňovanie miestnych prehliadok umelcov, folklórnych slávností a výstav. Využívanie historických a kultúrnych objektov v medzinárodnej spolupráci.

6. 8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.
Opatrenie 6.8.1.1 Aktivita	Aktualizácia samostatnej www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 6.8.1.2 Aktivita	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 6.8.1.3 Aktivita	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.
Opatrenie 6.8.1.4 Aktivita	Podpora budovania informačných tabúl v obci. Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce. Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
-------------------	--

Opatrenie 6.8.2.1 Aktivita	Vybudovanie oddychových zón obce. Spracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie zón.
Opatrenie 6.8.2.2 Aktivita	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl. Výstavba chodníkov.
Opatrenie 6.8.2.3 Aktivita	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba viacúčelového ihriska.
Opatrenie 6.8.2.4 Aktivita	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba náučných chodníkov – Zlatnica. Výstavba menšieho kúpaliska. Výstavba sedačkových lanoviek. Budovanie horských cyklotrás. Zriadenie fitnesscentra. Zriadenie turisticko – informačnej kancelárie.
Opatrenie 6.8.2.5	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba infraštruktúry cestovného ruchu.

Cieľ 6.8.3	Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu.
Opatrenie 6.8.3.1 Aktivita	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 6.8.3.2 Aktivita	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.

7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.			
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu a EÚ.	počet vypracovaných stratégií,	Výsledok	Počet
		počet informovaných subjektov,	Výsledok	Počet
		počet podporených subjektov,	výstup	počet
Opatrenie 6.1.1.2	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet
		Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Celková vybudovaná plocha na výrobné účely	výstupu	m ²
		Nárast tržieb	Výsledok	SKK
		počet podporených subjektov,	výstup	počet
Opatrenie 6.1.1.3	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet

	remesiel v obce.	produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	SKK
		Počet klientov	výstup	počet
Opatrenie 6.1.1.4	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet
		Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		počet podporených subjektov,	výstup	počet
Opatrenie 6.1.1.5	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obce typické.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet
		Nárast tržieb	Výsledok	SKK
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora rozvoja reštauračných, ubytovacích a iných komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet
		Celková kapacita stravovacích zariadení	Výsledok	osoby
		Nárast tržieb	Výsledok	SKK

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu			
Opatrenia 6.1.2.1	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Nárast pridanej hodnoty	Dopad	SKK
		Nárast tržieb	Výsledok	SKK
		Počet podporených projektov	výstupu	počet
		Výdavky na inovácie	Výsledok	SKK

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.1.3	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.			
Opatrenie 6.1.3.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	Výsledok	SKK
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	Výsledok	kW
		Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.1.4	Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.			
Opatrenie 6.1.4.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Tržby z predaja služieb	Dopadu	SKK
Opatrenie 6.1.4.2	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Dĺžka novovybudovaných miestnych komunikácií	výstupu	km
Opatrenie 6.1.4.2	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet nových ubytovacích a stravovacích kapacít.	výstupu	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.1.5	Podpora inovácií a technologických transferov.			
Opatrenie 6.1.5.2	Podpora inovácií a technologických transferov v podnikoch drevárskej výroby.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Nárast pridanej hodnoty	Dopad	SKK
		Nárast tržieb	Výsledok	SKK
		Výdavky na inovácie	Výsledok	SKK

7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry			
Opatrenie 6.2.1.1	Rekonštrukcia zastávok SAD v obci.	Počet nových a premiestnených zastávok	výsledku	Počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstupu	km
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych turistických cyklotrás prepájajúcich obce mikroregiónu a historické a prírodné atraktivity.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba parkovísk pre domu kultúry a obecného úradu.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstupu	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.5	Budovanie parkovísk pred obecným cintorínom.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstupu	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba jednostranných chodníkov pozdĺž miestnych komunikáciách a štátnej cesty II/72.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstupu	km
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.7	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstupu	km
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.1.8	Zabezpečenie plynulej a dostatočnej autobusovej dopravy.	Počet autobusových spojení cez deň	výstupu	počet
		Počet užívateľov	výsledku	počet

		podporených projektov		
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry			
Opatrenie 6.2.2.1	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia v obci.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledku	Počet
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	Dopad	%
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný	počet
Opatrenie 6.2.2.2	Úprava verejných plôch v obci.	Plocha upravených verejných plôch,	výsledok	m ²
		Počet vysadených nových okrasných krovín a stromov,	výsledok	počet
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných mostov,	výsledok	počet
		Počet zrekonštruovaných lávok,	výsledok	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom	dopad	%
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet
Opatrenie 6.2.2.5	Rozšírenie a rekonštrukcia elektrických rozvodov VN.	Dĺžka novovybudovanej elektrickej siete,	výsledok	Km
		Pokrytie územia	Dopad	%
		Zníženie poruchovosti siete	Dopad	%
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia a prestavba obecného úradu – výstavba apartmánových bytov.	Počet podporených projektov	výstupu	počet
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	Dopadu	%
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstupu	m ²
		Nové ubytovacie kapacity	výstupu	osoby
		m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstupu	m ²
Opatrenie 6.2.2.7	Iluminácia historických objektov v obci.	Počet iluminovaných objektov	výsledok	počet
		Počet inštalovaných reflektorov	výsledok	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.8	Doplniť a udržiavať brehové porasty vodných tokov - Boca.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba nového domu smútku.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb	dopadu	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej	dopadu hlavný	počet

		infraštruktúry		
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²
Opatrenie 6.2.2.10	Rekonštrukcia obecného cintorína.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstupu	m ²
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²
Opatrenie 6.2.2.11	Rozšírenie kapacity elektrickej siete, výmena trafostaníc.	Dĺžka novovybudovanej elektrickej siete,	výsledok	Km
		Pokrytie územia	Dopad	%
		Zníženie poruchovosti siete	Dopad	%
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia námestia obce a výstavba nového centra obce (oddychovo-relaxačné).	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstupu	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie signálu mobilných operátorov.	Počet inštalovaných vysielačov	výsledku	Počet
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	Dopad	%
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný	počet
Opatrenie 6.2.2.14	Vybudovanie rozvodov káblovej televízie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Zvýšenie pokrytia územia	Dopad	%
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný	počet

7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom			
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	kontextový
		zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony
		zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.	Plocha rekultivovaných čiernych skládok.	výsledok	m ²
Opatrenie 6.3.1.4	Výstavba kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony

		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	Počet
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony
Opatrenie 6.3.1.5	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony
		zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo			
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	Výsledok	Počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd			
Opatrenie 6.3.3.1	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v obci.	Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu	kontextový	%
		Dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).	Dĺžka obnovených koryt tokov	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.4	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu	kontextový	%
		Dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.5	Výstavba protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených koryt	výsledok	km
		Počet vytvorených podrov	výsledok	počet
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryt miestnych tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných koryt tokov	výsledok	km
		Zvýšenie prietoku koryt vodných tokov	dopad	%
Opatrenie 6.3.3.7	Výstavba ČOV, prípadne prečerpávacej stanice.	Percento obyvateľov napojených na ČOV	kontextový	%
Opatrenie 6.3.3.8	Výstavba vodojemov pre obecný vodovod.	Počet obyvateľov napojených na verejný vodovod	kontextový	%
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.9	Výstavba protipožiarnych zariadení – malá vodná nádrž, technické zariadenia.	Počet vybudovaných vodných nádrží	výsledok	počet
		Počet užívateľov projektu	výsledok	počet
Opatrenie 6.3.3.10	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v Čertovici.	Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu	kontextový	%
		Dĺžka vybudovanej kanalizačnej siete	výsledok	km
Opatrenie 6.3.3.11	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%
		Dĺžka zrekonštruovanej vodovodnej infraštruktúry	výsledok	km
		Zlepšenie pokrytia územia	kontextový	%

Opatrenie 6.3.3.12	Obnova a rekonštrukcia minerálneho prameňa v obci.	Počet rekonštruovaných prameňov	výsledok	počet
--------------------	--	---------------------------------	----------	-------

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia		
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok počet

7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.		
Opatrenie 6.4.1.1	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku hlavný počet
Opatrenie 6.4.1.2	Vybudovať/zriaďovať zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby).	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku hlavný počet

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.		
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu hlavný počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný počet
Opatrenie	Podporiť služby pre	Počet užívateľov	výsledku počet

6.4.2.6	marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	podporených projektov	hlavný	
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²
Opatrenie 6.4.2.7	Zriadenie klubu dôchodcov.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²
Opatrenie 6.4.2.9	Zriadenie pobočky Červeného kríža.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.3.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.			
Opatrenie 6.3.2.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
Opatrenie 6.3.2.2	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%
Opatrenie 6.3.2.3	Organizovanie vzdelávacích podujatí v oblasti cestovného ruchu a malého podnikania.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%

7.5 INFORMATIZÁCIA OBCE

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.			
Opatrenie 6.5.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na	Dopad	%

		interakciu s verejnými inštitúciami		
		% podnikov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	Dopad	%
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	Dopad	%
Opatrenie 6.5.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	Dopad	%
		% podnikov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	Dopad	%
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	Dopad	%
Opatrenie 6.5.1.3	Podpora využívania Internetu v obci.	Počet pripojených subjektov	Dopad	počet
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb	dopadu	počet
		Celkový objem prenesených dát	dopad	GB

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.5.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.			
Opatrenie 6.5.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	Dopad	%
Opatrenie 6.5.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	Dopad	%
Opatrenie 6.5.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet podporených projektov	výstupu hlavný	počet
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	Dopad	%
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	Dopad	%
		% podnikov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na	Dopad	%

		interakciu s verejnými inštitúciami		
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	Dopad	%

7.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.6.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.			
Opatrenie 6.6.1.1	Zriadenie počítačovej miestnosti s verejným prístupom k sieti Internet.	Počet pripojených počítačov k sieti Internet	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.1.2	Podpora mimoškolskej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu hlavný	m ²
		Počet organizovaných mimoškolských podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.1.3	Rekonštrukcia priestorov pre uskutočňovanie neformálnych vzdelávacích potrieb.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	Dopadu	%
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstupu	m ²
		m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstupu	m ²
Opatrenie 6.6.1.4	Rekonštrukcia priestorov pre knižnicu.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.1.5	Vybavenie miestnosti s verejným internetom prezentačnou technikou.	Počet pripojených počítačov k sieti Internet	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.1.6	Zriadenie materskej školy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.6.1.7	Vybudovanie športového ihriska pre potreby materskej školy.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.6.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.			
Opatrenie 6.6.2.1	Vybudovanie novej športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku hlavný	počet
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.2	Rekonštrukcia existujúcej športovej infraštruktúry v obci – futbalový areál s príslušenstvom.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku hlavný	počet
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.3	Výstavba cykloturistických trás.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet

Opatrenie 6.6.2.4	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.5	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.6	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.7	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.6.2.8	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku hlavný	počet

7.7 KULTÚRA

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.7.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.			
Opatrenie 6.7.1.1	Zriadenie viacúčelového kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	Dopadu	%
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstupu	m ²
		m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstupu	m ²
Opatrenie 6.7.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	Dopadu	%
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstupu	m ²
		m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstupu	m ²
Opatrenie 6.7.1.3	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.	Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.7.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Opatrenie 6.7.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Celková dĺžka budovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.7.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet zriadených nových stálych expozícií	výsledku	počet
		Počet užívateľov	výsledku	počet

	agroturistike.	podporených projektov	hlavný	
Opatrenie 6.7.1.7	Rekonštrukcia kostola.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstupu	m ²
		m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstupu	m ²
Opatrenie 6.7.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.7.1.9	Rozšírenie expozície múzea.	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku hlavný	počet
		Počet zriadených nových stálych expozícií	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.7.2	Organizačné zabezpečenie			
Opatrenie 6.7.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku hlavný	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.7.3	Propagácia v oblasti kultúry			
Opatrenie 6.7.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku hlavný	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
Opatrenie 6.7.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku hlavný	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
Opatrenie 6.7.3.3	Propagácia kultúry na Internet prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	dopadu	počet
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet
Opatrenie 6.7.3.4	Podpora cezhraničnej spolupráce.	Počet organizovaných cezhraničných kultúrnych podujatí.	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	dopadu	počet
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet

7.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.			
Opatrenie 6.8.1.1	Aktualizácia samostatnej www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledku	počet

Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku hlavný	počet
		Počet nových návštevníkov obce	dopadu	počet
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku hlavný	počet
		Počet nových návštevníkov obce	dopadu	počet
Opatrenie 6.8.1.4	Podpora budovania informačných tabúl v obci.	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledku	počet
		Počet nových návštevníkov obce	dopadu	počet

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka
Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.			
Opatrenie 6.8.2.1	Vybudovanie oddychových zón obce.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
Opatrenie 6.8.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl.	Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Celková dĺžka budovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku hlavný	počet
Opatrenie 6.8.2.3	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Tržby z predaja služieb	Dopadu	SKK
Opatrenie 6.8.2.4	Podpora budovania mikroinfraštruktúry pri miestnych atraktivitách cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstupu	km
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Dĺžka novovybudovaných miestnych komunikácií	výstupu	km
Opatrenie 6.8.2.5	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.	Počet vytvorených nových pracovných miest	Dopad	počet
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet
		Počet nových ubytovacích a stravovacích kapacít.	výstupu	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram.

8.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Cieľ 6.1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce						
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie analýzy možností rozvoja podnikateľských aktivít v obci.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Analýza a priebežná aktualizácia verejných výdavkových programov pre podporu podnikania.	15	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Prezentácia foriem podpory podnikateľských subjektov zo strany obce.	podľa potreby	-	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.1.1.2	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia vybraných budov v obceniom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom.	100	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	4	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.1.1.3	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	podnikateľské subjekty, obec
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	3	nízky	obec, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Opatrenie 6.1.1.4	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet obce	2	stredný	obce, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	stredný	obce, podnikateľské subjekty

	malých a stredných firiem v obci.					
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	stredný	obce, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.1.1.5	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselných dvorov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce,	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora rozvoja reštauračných, ubytovacích a iných komerčných služieb služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zriadenie cukrárne.	750	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zriadenie Pizzérie.	2 500	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba turistickej ubytovne.	7 000	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja služieb obyvateľom – materiálne služby.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba Slovenskej koliby s ľudovou hudbou.	5 000	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zriadenie pobočky Slovenskej pošty, a.s..	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	podnikateľské subjekty

Cieľ 6.1.2		Podpora tradičných odvetví priemyslu.				
Opatrenie 6.1.2.1		Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora spracovateľov miestnych surovín finančnými a nefinančnými opatreniami.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja živnostenského podnikania, ktoré sa zameriava hlavne na využívanie miestnej surovínovej základne.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	žiadny	podnikateľské subjekty
	Vytvorenie vhodného daňového prostredia pre uvedené podnikateľské subjekty.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	žiadny	podnikateľské subjekty

Cieľ 6.1.3		Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.				
Opatrenie 6.1.3.1		Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba malých vodných elektrární na toku Boca.	5 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	2	vysoký	obec Vyšná Boca
	Výstavba malých slnečných elektrární.	5 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	2	vysoký	obec Vyšná Boca
	Obstaranie zariadení na spracovanie drevoštíepky.	7 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	3	vysoký	obec Vyšná Boca
	Využitie biomasy na vykurovanie objektov občianskej vybavenosti.	9 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	2	vysoký	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.1.4		Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.				
Opatrenie 6.1.4.1		Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	5	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba viacúčelového ihriska.	5 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné	4	stredný	obec Vyšná Boca

			grantové schémy			
Opatrenie 6.1.4.2	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	podnikateľské subjekty, obec
	Výstavba náučných chodníkov – Zlatnica.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Výstavba menšieho kúpaliska.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba sedačkových lanoviek.	80 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Budovanie horských cyklotrás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	vysoký	obec Vyšná Boca
	Zriadenie fitnesscentra.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	vysoký	obec Vyšná Boca
	Zriadenie turistickej – informačnej kancelárie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.1.4.3	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	5	žiadny	podnik. subjekty
	Výstavba infraštruktúry cestovného ruchu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné	4	žiadny	podnik. subjekty

			grantové schémy			
--	--	--	-----------------	--	--	--

Cieľ 6.1.5 Podpora inovácií a technologických transferov.						
Opatrenie 6.1.5.2 Podpora inovácií a technologických transferov v podnikoch drevárskej výroby.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Nákup novej technológie v podnikoch drevárskej výroby.	5 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	1	žiadny	podnikateľské subjekty
	Vypracovanie podnikateľského plánu a štúdie uskutočniteľnosti.	70	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	1	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obstaranie technológie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	1	žiadny	podnikateľské subjekty

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce											
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.										
Opatrenie 6.1.1.2	Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.										
Opatrenie 6.1.1.3	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obce.										
Opatrenie 6.1.1.4	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.										
Opatrenie 6.1.1.5	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.										
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora rozvoja reštauračných, ubytovacích a iných komerčných služieb v obci.										
Cieľ 6.1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu.											
Opatrenie 6.1.2.2	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu.										
Cieľ 6.1.3 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.											
Opatrenie 6.1.3.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.										
Cieľ 6.1.4 Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.											
Opatrenie 6.1.4.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.										
Opatrenie 6.1.4.2	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.										
Opatrenie 6.1.4.3	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.										
Cieľ 6.1.5 Podpora inovácií a technologických transferov.											
Opatrenie 6.1.5.2	Podpora inovácií a technologických transferov v podnikoch drevárskej výroby.										

8.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj regiónu a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia.						
Cieľ 6.2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry						
Opatrenie 6.2.1.1 Rekonštrukcia zastávok SAD v obci.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia zastávok.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.2 Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.	20 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	vyšoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.3 Budovanie miestnych turistických cyklotrás prepájajúcich obce mikroregiónu a historické a prírodné atraktivity.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba cyklotrás.	6 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	vyšoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.4 Výstavba parkovísk pre domu kultúry a obecného úradu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba infraštruktúry.	200	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.5 Budovanie parkovísk pred obecným cintorínom.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba infraštruktúry.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.6 Výstavba jednostranných chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty II/72.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty,	2	stredný	obec Vyšná Boca

			úvery, iné grantové schémy			
	Výstavba infraštruktúry.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.7	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia komunikácií.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.1.8	Zabezpečenie plynulej a dostatočnej autobusovej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie analýzy potreby autobusového spojenia.	150	VÚC Žilina, rozpočet obce,	5	stredný	obec Vyšná Boca, VÚC Žilina

Cieľ 6.2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry

Opatrenie 6.2.2.1	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia v obci.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.2	Úprava verejných plôch v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Úprava verejných plôch.	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia mostov a lávok.	700	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca

	Výber dodávateľa – verejná súťaž.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Inštalácia bezdrôtového rozhlasu.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.5	Rozšírenie a rekonštrukcia elektrických rozvodov VN.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
	Výkon pozemných prác.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
	Rozšírenie VN rozvodov.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia a prestavba obecného úradu – výstavba apartmánových bytov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výkon rekonštrukčných a rozširovacích prác.	3500	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.7	Iluminácia historických objektov v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia osvetľovacej techniky.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.8	Doplňiť a udržiavať brehové porasty vodných tokov - Boca.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Výkon pozemných prác.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba nového domu smútku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Výstavba domu smútku.	2 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.10	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výkon rekonštrukčných a rozširovacích prác.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.11	Rozšírenie kapacity elektrickej siete, výmena trafostaníc.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
	Výkon pozemných prác.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
	Rozšírenie el. rozvodov.	podľa potreby	SE, a.s., ŠF EÚ,	-	žiadny	SE, a.s.
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia námestia obce a výstavba nového centra obce (oddychovo-relaxačné).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	stredný	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia námestia.	35 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	vysoký	obec Vyšná Boca

Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie signálu mobilných operátorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia vysielačov mobilných operátorov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.2.2.14	Vybudovanie rozvodov káblovej televízie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba siete.	podľa potreby	obec Vyšná Boca, obyvatelia, podnikateľské subjekty	2	nízky	obec Vyšná Boca, obyvatelia, podnikateľské subjekty

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry										
Opatrenie 6.2.1.1	Rekonštrukcia zastávok SAD v obci.										
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov.										
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych turistických cyklotrás prepájajúcich obce mikroregiónu a historické a prírodné atraktivity.										
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba parkovísk pre domú kultúry a obecného úradu.										
Opatrenie 6.2.1.5	Budovanie parkovísk pred obecným cintorínom.										
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba jednostranných chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty II/72.										
Opatrenie 6.2.1.7	Rekonštrukcia miestnych komunikácií.										
Opatrenie 6.2.1.8	Zabezpečenie plynulej a dostatočnej autobusovej dopravy.										
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry										
Opatrenie 6.2.2.1	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.										
Opatrenie 6.2.2.2	Úprava verejných plôch v obci.										
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia mostov a lávok.										
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.										
Opatrenie 6.2.2.5	Rozšírenie a rekonštrukcia elektrických rozvodov VN.										
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia a prestavba obecného úradu – výstavba apartmánových bytov.										
Opatrenie 6.2.2.7	Iluminácia historických objektov v obci.										
Opatrenie 6.2.2.8	Doplniť a udržiavať brehové porasty vodných tokov - Boca.										
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba nového domu smútku.										
Opatrenie 6.2.2.10	Rekonštrukcia a rozširovanie obecného cintorína.										
Opatrenie 6.2.2.11	Rozšírenie kapacity elektrickej siete, výmena trafostaníc.										
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia námestia obce a výstavba nového centra obce (oddychovo-relaxačné).										
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie signálu mobilných operátorov.										
Opatrenie 6.2.2.14	Vybudovanie rozvodov káblovej televízie.										

8.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Cieľ 6.3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom						
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	20/rok	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	1	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.2.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Likvidácia skládok.	podľa potreby	rozpočet obce	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výber vhodnej lokality a výstavba kompostoviska.	1 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.2.5	Výstavba priestorov pre separovaný zber.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba priestorov.	2 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
Cieľ 6.3.2 Informovanosť a poradenstvo						
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
Cieľ 6.3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.						

Opatrenie 6.3.3.1		Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	-	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	5	-	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výkon pozemných prác.	8 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	4	stredný	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Dostavba kanalizácie.	12 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	4	stredný	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.2		Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	5	stredný	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výstavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	1	nízky	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.3		Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekultivácia existujúcich koryt vodných tokov v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Pravidelný monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.4		Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	100	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	1	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výkon pozemných prác.	2 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	1	vysoký	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výstavba kanalizácie.	4 000	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., rozpočet	1	vysoký	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec

			obce, ŠF EÚ,			Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.5	Výstavba protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba protizáplavových poldrov, hrádz, atď..	5 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia korýt miestnych tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	stredný	obec Vyšná Boca
	Spevnenie a regulácia korýt miestnych potokov.	6 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	1	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.7	Výstavba ČOV, prípadne prečerpávacej stanice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba ČOV / prečerpávacej stanice.	8 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.8	Výstavba vodojemov pre obecný vodovod.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výstavba vodojemov.	5 000	rozpočet obce, ŠF EÚ,	4	nízky	Stredoslovenská vodárenská

			podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy			spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.9	Výstavba protipožiarnych zariadení – malá vodná nádrž, technické zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výstavba vodnej nádrže.	15 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	5	nízky	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.10	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v Čertovici.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výkon pozemných prác.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Výstavba kanalizácie.	7 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	nízky	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.11	Rekonštrukcia vodovodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber dodávateľa na výkon prác.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	žiadny	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia vodovodných sietí.	7 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	nízky	Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.3.3.12	Obnova a rekonštrukcia minerálneho prameňa v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova prameňa.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové	4	nízky	obec Vyšná Boca

			schémy			
--	--	--	--------	--	--	--

Cieľ 6.3.4 Ochrana ovzdušia						
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	3	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	3	nízky	obec, obyvatelia

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom										
Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.										
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.										
Opatrenie 6.3.2.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.										
Opatrenie 6.3.2.4	Výstavba kompostoviska.										
Opatrenie 6.3.2.5	Výstavba priestorov pre separovaný zber.										
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo										
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.										
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.										
Opatrenie 6.3.3.1	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete v obci.										
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.										
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozádržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).										
Opatrenie 6.3.3.4	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.										
Opatrenie 6.3.3.5	Výstavba protizáplavových opatrení.										
Opatrenie 6.3.3.6	Regulácia koryt miestnych tokov.										
Opatrenie 6.3.3.7	Výstavba ČOV, prípadne prečerpávacej stanice.										
Opatrenie 6.3.3.8	Výstavba vodojemov pre obecný vodovod.										
Opatrenie 6.3.3.9	Výstavba protipožiarnych zariadení – malá vodná nádrž, technické zariadenia.										
Opatrenie 6.3.3.10	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v Čertovici.										
Opatrenie 6.3.3.11	Rekonštrukcia vodovodnej siete.										
Opatrenie 6.3.3.12	Obnova a rekonštrukcia minerálneho prameňa v obci.										
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia										
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.										

8.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Cieľ 6.4.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.						
Opatrenie 6.4.1.1	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Obstaranie vnútorného vybavenia.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.1.2	Vybudovať/zriaďovať zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	3 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec Vyšná Boca
Cieľ 6.4.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	-	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	-	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom a spádovou obcou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, n.o.	2	nízky	obec, n.o.
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	1	nízky	obec, n.o.
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	1	nízky	obec, n.o.
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	1	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.4.2.7	Zriadenie klubu dôchodcov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Príprava priestorového vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Príprava materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Príprava priestorového vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Príprava materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.4.2.9	Zriadenie pobočky Červeného kríža.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Príprava priestorového vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Príprava materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.4.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.						
Opatrenie 6.4.3.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.4.3.2	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.

	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.4.3.3	Organizovanie vzdelávacích podujatí v oblasti cestovného ruchu a malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec, n.o.

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.										
Opatrenie 6.4.1.1	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.										
Opatrenie 6.4.1.2	Vybudovať/zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby).										
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.										
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.										
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.										
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.										
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.										
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.										
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.										
Opatrenie 6.4.2.7	Zriadenie klubu dôchodcov.										
Opatrenie 6.4.2.8	Zriadenie klubu mladých.										
Opatrenie 6.4.2.9	Zriadenie pobočky Červeného kríža.										
Cieľ 6.4.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.										
Opatrenie 6.4.3.1	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.										
Opatrenie 6.4.3.2	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.										
Opatrenie 6.4.3.3	Organizovanie vzdelávacích podujatí v oblasti cestovného ruchu a malého podnikania.										

7.5 INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.					
Opatrenie 6.5.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	

Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	50	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	30	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.3	Podpora využívania Internetu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie verejných prístupových bodov v obci.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Budovanie verejného Internetu v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	nízky	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.5.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenie 6.5.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	žiadny	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.5.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a používaní internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	2	nízky	obec, n.o.

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia

2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Opatrenie 6.5.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.										
Opatrenie 6.5.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.										
Opatrenie 6.5.1.3	Podpora využívania Internetu v obci.										
Cieľ 6.5.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.										
Opatrenie 6.5.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.										
Opatrenie 6.5.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.										
Opatrenie 6.5.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.										

8.6 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.					
Opatrenie 6.5.1.1	Zriadenie počítačovej miestnosti s verejným prístupom k sieti Internet.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Nákup techniky a zariadení.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.2	Podpora mimoškolskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	žiadny	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia / výstavba priestorov na uskutočnenie mimoškolskej činnosti.	1 000	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	žiadny	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie vybavenia.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia priestorov pre uskutočňovanie neformálnych vzdelávacích potrieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Obstaranie vnútorného vybavenia.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.4	Rekonštrukcia priestorov pre knižnicu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia priestorov.	650	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.5	Vybavenie miestnosti s verejným internetom prezentačnou technikou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Nákup prezentačnej a	350	rozpočet obce,	2	stredný	obec Vyšná

	výpočtovej techniky.		ŠF EÚ, MŠ SR			Boca
Opatrenie 6.5.1.6	Zriadenie materskej školy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov.	1 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Obstaranie vybavenia.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	2	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.1.7	Vybudovanie športového ihriska pre potreby materskej školy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Výber vhodnej lokality.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba ihriska.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	2	stredný	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.5.2 Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie novej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Výstavba menšieho kúpaliska.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba sedačkových lanoviek.	80 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zriadenie fitnesscentra.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba cykloturistických trás.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Výstavba horskej cyklotrasy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	stredný	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.3	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	1	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Opatrenie 6.5.2.4	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	1	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	1	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.5	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	1	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.6	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	1	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.5.2.7	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	1	nízky	obec Vyšná Boca

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.										
Opatrenie 6.5.1.1	Zriadenie počítačovej miestnosti s verejným prístupom k sieti Internet.										
Opatrenie 6.5.1.2	Podpora mimoškolskej činnosti.										
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia priestorov pre uskutočňovanie neformálnych vzdelávacích potrieb.										
Opatrenie 6.5.1.4	Rekonštrukcia priestorov pre knižnicu.										
Opatrenie 6.5.1.5	Vybavenie miestnosti s verejným internetom prezentačnou technikou.										
Opatrenie 6.5.1.6	Zriadenie materskej školy.										
Opatrenie 6.5.1.7	Vybudovanie športového ihriska pre potreby materskej školy.										
Cieľ 6.5.2	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.										
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie novej športovej infraštruktúry.										
Opatrenie 6.5.2.2	Výstavba cykloturistických trás.										
Opatrenie 6.5.2.3	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.										
Opatrenie 6.5.2.4	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.										
Opatrenie 6.5.2.5	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.										
Opatrenie 6.5.2.6	Podporovať talentovanú mládež.										
Opatrenie 6.5.2.7	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.										

8.7 KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce aj na cestovný ruch.						
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 6.6.1.1	Zriadenie viacúčelového kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia infraštruktúry.	1 500	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodných objektov.	podľa potreby	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Vyriešenie vlastníckych vzťahov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia a vybavenie expozície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia a ochrana pôvodných senníkov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	4	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	strený	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	1	nízky	obec Vyšná Boca
	Výber vhodných trás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Realizácia výstavby.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	strený	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych	podľa potreby	rozpočet obce	2	strený	obec Vyšná Boca

	prostriedkov.					
Opatrenie 6.6.1.7	Rekonštrukcia kostola.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
	Rekonštrukcia kostola.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	1	strený	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.1.9	Rozšírenie expozície múzea.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca
	Obstaranie exponátov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	strený	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie					
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	3	nízky	obec Vyšná Boca

Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry					
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	4	nízky	obec Vyšná Boca
	Spracovanie bulletinu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	4	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Obsahová analýza www stránky.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Priebežná aktualizácia www stránky.	1	rozpočet obce	2	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.6.3.4	Podpora cezhraničnej spolupráce.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Organizácia kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO, MK SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Realizácia spoločných projektov v oblasti kultúry.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO, MK SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Uskutočňovanie miestnych prehliadok umelcov, folklórnych slávností a výstav.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO, MK SR	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Využívanie historických a kultúrnych objektov v medzinárodnej spolupráci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO, MK SR	2	nízky	obec Vyšná Boca

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.										
Opatrenie 6.6.1.1	Zriadenie viacúčelového kultúrneho zariadenia.										
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu.										
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.										
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.										
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.										
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.										
Opatrenie 6.6.1.7	Rekonštrukcia kostola.										
Opatrenie 6.6.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..										
Opatrenie 6.6.1.9	Rozšírenie expozície múzea.										
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie										
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.										
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry										
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.										
Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.										
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.										
Opatrenie 6.6.3.4	Podpora cezhraničnej spolupráce.										

8.8 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.					
Opatrenie 6.8.1.1	Aktualizácia samostatnej www stránky obce.					
	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia	

Aktivity	Finančné zabezpečenie.	10	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	5	nízky	obec Vyšná Boca
	Obsahová analýza www stránky.	5	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	5	nízky	obec Vyšná Boca
	Priebežná aktualizácia www stránky.	1	rozpočet obce,	5	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	nízky	obec Vyšná Boca
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	3	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	3	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Opatrenie 6.8.1.4	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	3	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	3	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Cieľ 6.8.2 Rekreačno- relaxačné zázemie obce.						
Opatrenie 6.8.2.1	Vybudovanie oddychovej zóny obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	2	nízky	obec Vyšná Boca
	Vybudovanie zóny.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba chodníkov.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	3	nízky	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.2.3	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	5	nízky	obec Vyšná Boca

	Výstavba viacúčelového ihriska.	5 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	vysoký	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.2.4	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	podnikateľské subjekty, obec
	Výstavba náučných chodníkov – Zlatnica.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	stredný	obec Vyšná Boca
	Výstavba menšieho kúpaliska.	10 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba sedačkových lanoviek.	80 000	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	žiadny	podnikateľské subjekty
	Budovanie horských cyklotrás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	2	vysoký	obec Vyšná Boca
	Zriadenie fitnesscentra.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	stredný	obec Vyšná Boca
	Zriadenie turistickej – informačnej kancelárie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	3	stredný	obec Vyšná Boca
Opatrenie 6.8.2.5	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	5	žiadny	podnik. subjekty
	Výstavba infraštruktúry cestovného ruchu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	4	žiadny	podnik. subjekty

			schémy			
--	--	--	--------	--	--	--

Ciele a opatrenia / Termín uskutočnenia		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.										
Opatrenie 6.8.1.1	Aktualizácia samostatnej www stránky obce.										
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.										
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.										
Opatrenie 6.8.1.4	Podpora budovania informačných tabúl v obci.										
Cieľ 6.8.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.										
Opatrenie 6.8.2.1	Vybudovanie oddychovej zóny obce.										
Opatrenie 6.8.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl.										
Opatrenie 6.8.2.3	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.										
Opatrenie 6.8.2.4	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.										
Opatrenie 6.8.2.5	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení využiteľných na agroturistiku.										

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce.

9.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce								
Opatrenie 6.1.1.1	35	35	0	35	0	0	35	0	0
Opatrenie 6.1.1.2	100	100	0	100	0	0	100	0	0
Opatrenie 6.1.1.7	15 250	15 250	0	15 250	0	0	15 250	0	0
Cieľ 6.1.3	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 6.1.3.1	27 000	13 500	10 125	3 375	3 375	0	0	13 500	0

Ciel' 6.1.4 Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.									
Opatrenie 6.1.4.1	5 000	5 000	3 750	1 250	1 000	0	250	0	0
Opatrenie 6.1.4.2	90 000	45 000	33 750	11 250	11 250	0	0	45 000	0
Ciel' 6.1.5 Podpora inovácií a technologických transferov.									
Opatrenie 6.1.5.2	5 070	2 535	1 901	634	634	0	0	2 535	0
Spolu	142 455	81 420	49 526	31 894	16 259	0	15 635	61 035	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	19	19	0	19	0	0	19	0	0
2009	22443	12809	8163	4646	2658	0	1988	9634	0
2010	22443	12809	8163	4646	2658	0	1988	9634	0
2011	22443	12809	8163	4646	2658	0	1988	9634	0
2012	22434	12800	8163	4637	2658	0	1979	9634	0
2013	13166	7541	4219	3323	1406	0	1916	5625	0
2014	13166	7541	4219	3323	1406	0	1916	5625	0
2015	13166	7541	4219	3323	1406	0	1916	5625	0
2016	13166	7541	4219	3323	1406	0	1916	5625	0
2017	10	10	0	10	0	0	10	0	0
Spolu	142455	81420	49526	31894	16259	0	15635	61035	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Inovácie a technologické transfery

Finančná tabuľka pre súkromný sektor:

Celkom VZ + SZ	Verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Podpora spoločných služieb pre podnikateľov

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	Verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Podpora inovačných aktivít v podnikoch

Finančná tabuľka:

Celkom VZ + SZ	Verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	65%	35%

Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike

Finančná tabuľka pre súkromný sektor :

Celkom VZ + SZ	Verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Finančná tabuľka pre investície realizované súkromným sektorom

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obsluhu regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 6.2.1.1	190	190	143	48	38	0	10	0	0

Opatrenie 6.2.1.2	20 200	20 200	15 150	5 050	4 040	0	1 010	0	0
Opatrenie 6.2.1.3	6 650	6 650	4 988	1 663	1 330	0	333	0	0
Opatrenie 6.2.1.4	240	240	0	240	0	0	240	0	0
Opatrenie 6.2.1.5	140	140	105	35	28	0	7	0	0
Opatrenie 6.2.1.6	10 150	10 150	7 613	2 538	2 030	0	508	0	0
Opatrenie 6.2.1.7	10 150	10 150	7 613	2 538	2 030	0	508	0	0
Ciel' 6.2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry									
Opatrenie 6.2.2.1	510	510	383	128	102	0	26	0	0
Opatrenie 6.2.2.2	600	600	450	150	120	0	30	0	0
Opatrenie 6.2.2.3	760	760	570	190	152	0	38	0	0
Opatrenie 6.2.2.4	3 500	3 500	2 625	875	700	0	175	0	0
Opatrenie 6.2.2.6	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Opatrenie 6.2.2.7	80	80	0	80	0	0	80	0	0
Opatrenie 6.2.2.8	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 6.2.2.9	2 600	2 600	1 950	650	520	0	130	0	0
Opatrenie 6.2.2.10	550	550	413	138	110	0	28	0	0
Opatrenie 6.2.2.12	35 250	35 250	26 438	8 813	7 050	0	1 763	0	0
Spolu	92 130	92 130	68 858	23 273	18 362	0	4 911	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	253	253	129	123	35	0	89	0	0
2009	17224	17224	12858	4366	3429	0	937	0	0
2010	17654	17654	13180	4473	3515	0	959	0	0
2011	17654	17654	13180	4473	3515	0	959	0	0
2012	17491	17491	13118	4373	3498	0	875	0	0
2013	4926	4926	3695	1232	985	0	246	0	0
2014	5371	5371	4028	1343	1074	0	269	0	0
2015	5371	5371	4028	1343	1074	0	269	0	0
2016	5296	5296	3972	1324	1059	0	265	0	0
2017	890	890	668	223	178	0	45	0	0
Spolu	92130	92130	68858	23273	18362	0	4911	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI	
Prioritné osi programu	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva	ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	ERDF
4 Technická pomoc	ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program DOPRAVA		
Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (opatrenia)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN -T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN -T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN -T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF
6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)					
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje			Súkromné zdroje
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje	
					EIB

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Ciel' 6.3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom									
Opatrenie 6.3.2.4	1 600	1 600	1 200	400	320	0	80	0	0
Opatrenie 6.3.2.5	2 650	2 650	1 988	663	530	0	133	0	0
Ciel' 6.3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.									
Opatrenie 6.3.3.1	20 000	20 000	15 000	5 000	4 000	0	1 000	0	0
Opatrenie 6.3.3.4	6 100	6 100	4 575	1 525	1 220	0	305	0	0
Opatrenie 6.3.3.5	5 200	5 200	3 900	1 300	1 040	0	260	0	0
Opatrenie 6.3.3.6	6 150	6 150	4 613	1 538	1 230	0	308	0	0
Opatrenie 6.3.3.7	8 500	8 500	6 375	2 125	1 700	0	425	0	0
Opatrenie 6.3.3.8	5 000	5 000	3 750	1 250	1 000	0	250	0	0
Opatrenie 6.3.3.9	15 000	15 000	11 250	3 750	3 000	0	750	0	0
Opatrenie 6.3.3.10	17 350	17 350	13 013	4 338	3 470	0	868	0	0
Opatrenie 6.3.3.11	7 000	7 000	5 250	1 750	1 400	0	350	0	0
Spolu	94 550	94 550	70 913	23 638	18 910	0	4 728	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	9781	9781	7336	2445	1956	0	489	0	0
2009	12331	12331	9248	3083	2466	0	617	0	0
2010	16081	16081	12061	4020	3216	0	804	0	0
2011	18206	18206	13655	4552	3641	0	910	0	0
2012	13856	13856	10392	3464	2771	0	693	0	0
2013	11306	11306	8480	2827	2261	0	565	0	0
2014	7556	7556	5667	1889	1511	0	378	0	0
2015	5431	5431	4073	1358	1086	0	272	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	94550	94550	70913	23638	18910	0	4728	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF

využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
	2.1 Ochrana ovzdušia	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	ERDF/KF
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	
3 Odpadové hospodárstvo	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	ERDF/KF
	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	
	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	
4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	ERDF
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
	5 Technická pomoc	
		KF

9.4 INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Ciel' 6.5.1									
Opatrenie 6.5.1.1	130	130	98	33	26	0	7	0	0
Opatrenie 6.5.1.2	80	80	60	20	16	0	4	0	0
Opatrenie 6.5.1.3	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Spolu	310	310	233	78	62	0	16	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	78	78	58	19	16	0	4	0	0
2009	78	78	58	19	16	0	4	0	0
2010	78	78	58	19	16	0	4	0	0
2011	78	78	58	19	16	0	4	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	310	310	233	78	62	0	16	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

9.5 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Ciel' 6.4.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.									
Opatrenie 6.4.1.1	200	200	150	50	40	0	10	0	0
Opatrenie 6.4.1.2	3 600	3 600	2 700	900	720	0	180	0	0
Spolu	3 800	3 800	2 850	950	760	0	190	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	950	950	713	238	190	0	48	0	0
2009	950	950	713	238	190	0	48	0	0
2010	950	950	713	238	190	0	48	0	0
2011	950	950	713	238	190	0	48	0	0
2012	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3800	3800	2850	950	760	0	190	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia 2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	ERDF
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií 3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	ERDF
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu 4.2 Regenerácia sídiel	ERDF
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti 1.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity 1.3 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity 1.4 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti 1.5 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	ESF
3 Technická pomoc		ESF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ZDRAVOTNÍCTVO		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Modernizácia zdravotníctva	1.1 Reštrukturalizácia, rozširovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení 1.2 Informovanosť občanov 1.3 Zvýšenie informatizácie zdravotníctva	ERDF
2 Technická pomoc		ERDF

9.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

Cieľ 6.5.1 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.									
Opatrenie 6.5.1.1	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 6.5.1.2	1 450	1 450	1 088	363	290	0	73	0	0
Opatrenie 6.5.1.3	950	950	713	238	190	0	48	0	0
Opatrenie 6.5.1.4	700	700	525	175	140	0	35	0	0
Opatrenie 6.5.1.5	350	350	263	88	70	0	18	0	0
Opatrenie 6.5.1.6	2 250	2 250	1 688	563	450	0	113	0	0
Opatrenie 6.5.1.7	540	540	405	135	108	0	27	0	0
Cieľ 6.5.2 Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.									
Opatrenie 6.5.2.1	95 000	47 500	35 625	11 875	11 875	0	0	47 500	0
Spolu	101 490	53 990	40 493	13 498	13 173	0	325	47 500	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	533	533	399	133	107	0	27	0	0
2009	12583	6645	4984	1661	1626	0	35	5938	0
2010	12583	6645	4984	1661	1626	0	35	5938	0
2011	12583	6645	4984	1661	1626	0	35	5938	0
2012	12893	6955	5216	1739	1688	0	51	5938	0
2013	12718	6780	5085	1695	1653	0	42	5938	0
2014	12718	6780	5085	1695	1653	0	42	5938	0
2015	12718	6780	5085	1695	1653	0	42	5938	0
2016	12020	6083	4562	1521	1513	0	7	5938	0
2017	145	145	109	36	29	0	7	0	0
Spolu	101490	53990	40493	13498	13173	0	325	47500	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program VZDELÁVANIE		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	1.1 Premena tradičnej školy na modernú	ESF
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja znalostnej spoločnosti	
	1.3 Celoživotné vzdelávanie pre všetkých ako základný princíp znalostnej spoločnosti	
	1.4 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity	
3 Technická pomoc		ESF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.6 KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 6.6.1.1	1 600	1 600	1 200	400	320	0	80	0	0
Opatrenie 6.6.1.7	10 150	10 150	7 613	2 538	2 030	0	508	0	0
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry								
Opatrenie 6.6.3.2	10	10	0	10	0	0	10	0	0
Opatrenie 6.6.3.3	16	16	0	16	0	0	16	0	0
Spolu	11 776	11 776	8 813	2 963	2 350	0	613	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	2939	2939	2203	736	588	0	148	0	0
2009	2944	2944	2203	741	588	0	153	0	0

2010	2944	2944	2203	741	588	0	153	0	0
2011	2939	2939	2203	736	588	0	148	0	0
2012	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2013	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2014	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2015	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2016	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2017	2	2	0	2	0	0	2	0	0
Spolu	11776	11776	8813	2963	2350	0	613	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. Sk)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.								

Opatrenie 6.8.1.1	16	16	0	16	0	0	16	0	0
Opatrenie 6.8.1.2	40	40	0	40	0	0	40	0	0
Opatrenie 6.8.1.3	30	30	0	30	0	0	30	0	0
Opatrenie 6.8.1.4	30	30	0	30	0	0	30	0	0
Ciel' 6.8.2 Rekreačno- relaxačné zázemie obce.									
Opatrenie 6.8.2.2	100	100	0	100	0	0	100	0	0
Opatrenie 6.8.2.3	5 000	5 000	3 750	1 250	1 000	0	250	0	0
Opatrenie 6.8.2.4	90 000	45 000	33 750	11 250	11 250	0	0	45 000	0
Spolu	95 216	50 216	37 500	12 716	12 250	0	466	45 000	0

Časový horizont čerpania zdrojov

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2008	9	9	0	9	0	0	9	0	0
2009	12552	6927	5156	1770	1656	0	114	5625	0
2010	12552	6927	5156	1770	1656	0	114	5625	0
2011	12552	6927	5156	1770	1656	0	114	5625	0
2012	12544	6919	5156	1763	1656	0	107	5625	0
2013	11252	5627	4219	1408	1406	0	2	5625	0
2014	11252	5627	4219	1408	1406	0	2	5625	0
2015	11252	5627	4219	1408	1406	0	2	5625	0
2016	11252	5627	4219	1408	1406	0	2	5625	0
2017	2	2	0	2	0	0	2	0	0
Spolu	95216	50216	37500	12716	12250	0	466	45000	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Finančná tabuľka pre investície realizované súkromným sektorom

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	

	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

10 ZABEZPEČENIE PHSR

Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie.

10.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,

- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať projekty, koordinovať projekty, monitorovať realizáciu projektov, vypracovávať dopadové analýzy projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov, zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

11 MONITOROVANIE PHSR

Monitorovanie PHSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Obecné zastupiteľstvo,

11.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať Komisia strategického rozvoja. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Útvaru budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením PHSR. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Výboru Správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu

aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR na Útvare strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

11.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR

Hlavným hodnotiacim dokumentom PHSR bude *Správa o realizácii PHSR*, ktorú vypracuje Útvar strategického rozvoja.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR.

Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Koordinátor *Dopadovú analýzu plnenia PHSR*.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PHSR*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

12 ZÁVER

PHSR obce Vyšná Boca je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHSR obce Vyšná Boca bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

.....

13 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Národný strategický referenčný rámec.
2. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
3. Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
4. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
5. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
6. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
7. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
8. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
9. VEDA, Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Vyšná Boca.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkosk3/kapitoly/kap_5.html
18. http://www.minerality.sk/files/lok/16_safarka.htm
19. http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
20. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
21. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
22. www.orsr.sk
23. http://mesta.slovenska.sk/m_portaly/download_file_f.php?id=21986.
24. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
25. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223, , ,
26. ALLOWAY, B.J.: Heavy metals in soils, Blackie Academic and Professional, Glasgow, 1993, s. 486.
27. BARTOŠ, P.: Sorpcia kovov na alumosilikátoch a jej ovplyvnenie humínovými látkami. Projekt doktorskej práce PhD., 1998, Katedra jadrovej chémie, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava.
28. BIELEK, P., ŠURINA, B., ILAVSKÁ, B., VILČEK, J.: Naše pôdy (poľnohospodárske). VÚPÚ, Bratislava, 1998, 80 s.
29. BIELEK, P.: Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach. In: Atlas krajiny Slovenskej Republiky, 1:1 000 000, 1. vyd., Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, 2002, 344 s.
30. ČURLÍK, J., ŠURINA, B.: Príručka terénneho prieskumu a mapovania pôd. Výskumný ústav pôdnej úrodnosti, Bratislava, 1998.
31. LAPIN, M., FAŠKO, P., MELO, M., ŠŤASTNÝ, P., TROMLAIN, J.: Klimatické oblasti. In: Atlas krajiny Slovenskej Republiky, 1:1 000 000, 1. vyd., Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, 2002, s. 344.
32. LISCHKE, P., FRANK, V.: Hydrologie, meteorologie, pedologie I., Vysoká škola chemicko-technologická v Prahe, 1988.
33. MAGLAY, J., HALOUZKA, R., BAŇACKÝ, V., PRITAŠ, J., JANOČKO, J.: Neotektonická stavba. In: Atlas krajiny Slovenskej Republiky, 1:500 000, 1. vyd., Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, 2002, 344 s.
34. MARSINA, K., LEXA, J.: Základné geochemické typy hornín. In: Atlas krajiny Slovenskej Republiky, 1:1 000 000, 1. vyd., Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, 2002, s. 344.
35. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť Slovensko. Slovenská kartografia, Bratislava, 1:1 000 000, 1986
36. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.: Regionálna geografická syntéza Slovenska. Regionálne geomorfologické členenie. Geografický ústav SAV Bratislava, 1980
37. RAPANT, S., VRANA, K., BODIŠ, D.: Geochemický atlas Slovenska, časť I.: Podzemné vody, MŽP SR a GS SR, Bratislava, 1996
38. SENČÁKOVÁ, E.: Správa o hodnotení vplyvov na ŽP v zmysle zákona NR SR č. 127/94 Z.z. pre vyradovanie je A-1 po ukončení 1. etapy. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP, Decom Slovakia s.r.o., 2002, s. 58
39. SPARKS, D.L.: Soil physical chemistry, CRC Press, USA, 1999. SPOSITO, G.: The Chemistry of Soils, Oxford University Press, New York, 1989. ŠÁLY, R. (Ed.), 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. Bazálna referenčná taxonómia. Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy. Bratislava, 76 s.
40. ŠÁLY, R., ŠURINA, B.: Pôdy. In: Atlas krajiny Slovenskej Republiky, 1:500 000, 1. vyd., Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, 2002, s. 344.
41. http://www.ucm.sk/FPV/dokumenty/nb/nb_iii-2_2003/04_Krajinakova.pdf.
42. http://www.minerality.sk/files/lok/16_safarka.htm
43. http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
44. <http://volcanology.eligeos.org/permvolcincwc-5.html>
45. <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU023>
46. <http://www.enviro.gov.sk/servlets/files/8466>.
47. http://www.hotelbarbora.sk/index.php/home/ubytovanie/zakladny_popis_hotela
48. http://www.hotelbarbora.sk/index.php/home/ubytovanie/zakladny_popis_penzionu
49. <http://www.penzionboca.sk/>
50. <http://www.hradockachata.sk/index.html>
51. <http://www.dompodvezou.sk/>
52. <http://liptov.sk/pramen/>
53. <http://www.vysnaboca.sk/oburad.html>

54. <http://chata.certovica.eu/chata.htm>
55. <http://liptov.sk/tatralandia/>
56. <http://www.liptov.sk/lyzovanie/certovica.html>
57. <http://www.liptov.sk/kupaliska.html>
58. <http://www.boca.sk/obce/vboca/index.html>
59. <http://www.napant.sk/info/geologia.htm>
60. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/kambizem.htm>
61. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
62. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
63. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
64. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
65. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
66. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
67. <http://www.napant.sk/flora/flora2.htm>
68. <http://www.sopsr.sk/natura/index.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0302>

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Vyšná Boca
Programovacie obdobie 2008 – 2017
2008**